

Komentar tedna

Kaj je lepšega kot slediti otroku, ki se razvija in rase. Slediti njegovemu vsestranskemu razvoju tja do 15. leta, ko se ta otrok spremeni, tako po videzu kot tudi po pomembnosti.

V nederjih nove Jugoslavije se je rodilo mnogo krajev. Rasli so v povojni socialistični graditvi. Eni hitreje, drugi počasneje. Vsak izmed njih se je izoblikoval v svojstveno podobo.

Novo Velenje je eno izmed slovenskih mest, ki so zrasi po vojni. Pravzaprav je Velenje, mesto ob bregovih Pake, dobilo

Odrasel otrok

mestne pravice šele pred 15. leti. Takrat je dobilo na levi strani, na nekdanjem močvirnatem zemljišču, svoje mestno središče s kulturnimi, poslovnimi in drugimi zgradbami. To pa je za novo slovensko mesto pomenilo preporod. Dobilo je novo podobo, tako po zunanosti kakor tudi v miselnosti. Ljudem, ki so živeli doslej v tem novem mestu, sicer niso stopile v glavo „meščanske pravice“. Priznanje, da živijo v mestu, jim je pomenilo nekaj več. Od njih je terjalo nove napore, da v novem in tudi mladem mestu zgradijo vse tisto kar pripada kraju z večjim številom prebivalcev.

Gradili so stanovanjske zgradbe, ob njih pa šole, otroške vrtce, kulturni dom, knjižnico, športna igrišča, dom upokojencev, zdravstveni dom, trgovine, kopališče, zelenice in sodobne poti. V mestu je živelo čedalje več ljudi. Malo prebivalcev se je izselilo, v mesto pa so prihajali novi. Tu so si ustvarjali dom in se utapljali v novo okolje.

Kaj naj pravzaprav zapišemo odraslemu otroku, ki letos praznuje 15-letnico? Na kaj naj opozorimo, da bo še naprej tako lepo raščen? To brez dvoma ni zgolj naloga pisca teh vrstic, pač pa vseh, ki v tem mestu živijo. Zdaj je ta otrok že toliko odrasel, da morajo v večji meri na njega vplivati vsi prebivalci. Odrasel je začetno obdobje razvoja. Zdaj prehaja v mladeniška leta.

Za letošnji občinski praznik občine Velenje želijo temu odraslemu otroku dati pomemben poudarek. Ne zgolj s tem, da bo osrednjo slavo na njegovi največji mestni ploščadi. Delegati bodo na slavnostni seji vseh treh zborov občinske skupščine sprejeli listino o mestu. Čeprav bo mestna listina sprejeta na slavnostnem zasedanju, pa nikakor ne bo zgolj manifestativni akt. Listina je potreba časa, je potreba razmer! Zdaj živi v zaokroženem mestnem območju nekaj nad 20 tisoč prebivalcev. Okrog mestnega središča so zrastle nove soseske, ki so nerazdeljivo vezane na mesto. Zato je potrebno mestu določiti meje, ga z listino uzakoniti in začrtati njegov nadaljnji razmah.

Takšno potrebo narekujejo še druge okoliščine. Velenje je pravzaprav že priznано, da je središče širšega okolišja. Ob njem so kraji, ki ne nazadujejo. Ves razvoj mesta in krajev ob njem smo zapisali v srednjeročni razvojni program do leta 1980, torej v dokument, ki načrtuje obsežnost določenega območja.

Če je Velenje središče razvoja Šaleške doline, precejšnje pokrajine na Slovenskem, mora njegov razvoj biti načrtovan tudi v vseh republiških urbanističnih in drugih načrtih. Tega sestavljajo tih ne bodo smeli prezreti, saj Šaleška dolina in Velenje v narodovi naprednosti nista nepomembna dejavnika. Prezreti pa tudi ne bodo mogli zavoljo tega, ker Velenje še naprej raste, se razvija in dobiva čedalje vidnejšo podobo večjega mesta z vsemi potrebnimi institucijami in mestnimi hišami.

Že zaradi vseh omenjenih dejstev bo podpisana mestna listina akt, ki bo dejansko uzakonil vse kar je potrebnega za nadaljnji razvoj mladega mesta Velenje.

LJUBAN NARAKS

V VELENJSKI OBČINI

ZBORI OBČANOV PRED PRAZNIKOM

V velenjski občini bodo od 1. do 24. septembra zbori občanov, na katerih bodo razpravljali o izvajanju planov krajevnih skupnosti do konca leta 1974, o predlogu krajevnih

skupnosti za prihodnje leto, potrdili bodo srednjeročni razvojni program do leta 1980 in izvolili predstavnike, ki bodo ta načrt podpisali na svečanem zasedanju občinske skupščine letos 5. oktobra. Poleg tega pa bodo občani še razpravljali o predlogu statuta njihove krajevnih skupnosti.

Zbori občanov bodo po naslednjem razporedu: v Belih vodah 15. septembra, Bevčah 22., Cirkovcah 15., Gaberkah in

Družmirju 21., Gorenju 22., Lokovici 20., Podkrajju in Kavčah 15., Paki 15., na Plešivcu 22., v Pesju 24., Skorno – Florjanu 22., Škalah 21., Šentilju 21., Šmartnem ob Paki 20., Topolšici 22., Šoštanju 24., Zavadnjah 15., Starem Velenju 19., Stari vasi 23., Šaleku 21., Konovem 14. 9. Šmartnem 20. septembra.

Vabimo občane, da pridejo v čim večjem številu na zборе občanov.

● REGIJSKI ODBOR ZA POMČ KUZJANSKEMU

Svet osmih občin širšega celjskega območja je na zadnji seji v Velenju sklenil, da v prizadevanjih za odpravo posledic potresa in sistemske ureditve zbiranja sredstev ustanovi poseben Odbor za izdelavo programa za sistemsko zbiranje sredstev za odpravo vzrokov posledic potresa in manjše razvitosti tega območja. Odbor mora preučiti celotno problematiko in jo predložiti v razpravo in sprejem prisojnim republiškim organom, kot Gospodarski zbornici, slovenskemu Izvršnemu svetu itd. Pri pripravi tega programa mora odbor upoštevati, da bo zbiranje sredstev urejeno predvsem za intenzivno razvijanje gospodarstva na manj razvitih območjih celjske regije.

Za predsednika odbora je bil imenovan Nestl Žgank, predsednik Skupščine občine Velenje, za člane pa Jože Lojen, predsednik Skupščine občine Šmarje pri Jelšah, Jože Marolt, predsednik Skupščine občine Celje, Vinko Jagodič, predsednik Skupščine občine Šentjur pri Celju, Franjo Tepej, predsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Slovenske Konjice ter Janez Zahraščnik, sekretar Medobčinskega sveta Zveze komunistov Celje.

● OBČINSKO PRIZNANJE SKUPŠČINE OBČINE ŠMARJE PRI JELŠAH

Občanom občine Velenje

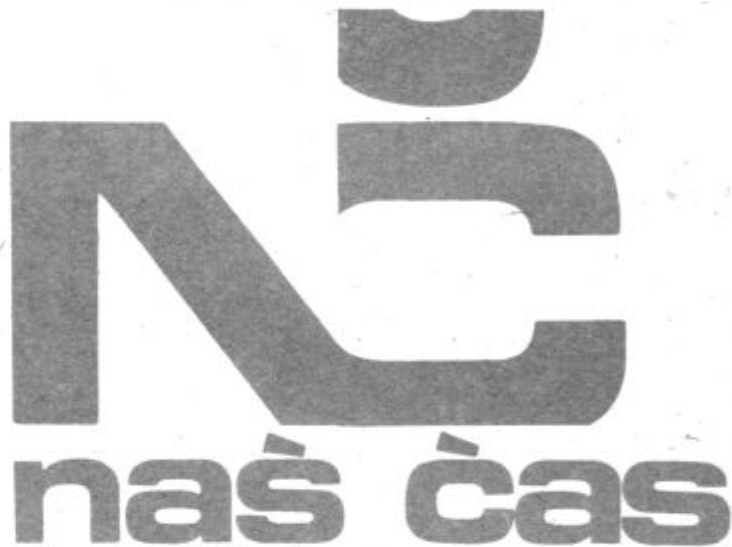
ŠMARJE PRI JELŠAH – 9. september (ln) – Ob letošnjem občinskem prazniku je skupščina občine Šmarje pri Jelšah podelila sedem občinskih priznanj in štiri denarne nagrade.

Občinsko priznanje za solidarnostno akcijo pri gradnji nove osnovne šole v Zibiki na Kozjanskem so prejeli tudi občani občine Velenje.

LJUBAN NARAKS

PETNAJST LET MESTA VELENJA – Letos mineva 15 let odkar je Velenje dobilo mestne pravice. Velenje ima zdaj nekaj nad 20 tisoč prebivalcev in spada med večja mestna središča na Slovenskem. Občani velenjske občine bomo zadelj tega svoj občinski praznik proslavili v Velenju, na njegovi osrednji ploščadi na Titovem trgu. Delegati vseh treh zborov pa bodo na svečanem zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine podpisali listino o mestu.

13. septembra 1974 leto X št. 35 (243)

cena 2 din

Glavni in odgovorni urednik Ljuba Naraks

ZBORI OBČANOV PRED PRAZNIKOM

Delovni ljudje in občani velenjske občine so začeli 3. avgusta graditi v krajevni skupnosti Zibika novo šolo za tamkajšnje otroke. V to solidarnostno delovno akcijo so se zelo množično vključili tudi mladi iz vse občine, med njimi tudi mladinci iz Gaberk, ki so 17. avgusta navezali prve stike z mladimi v krajevni skupnosti Zibika.

Ob tej priložnosti so se dogovorili, da bodo mladi Gaberčani pomagali tudi pri obnovi posameznih kmetij v Zibiki, ki jih je junijski potres najhuje prizadel. Poleg tega so se dogovorili, da bodo sodelovanje, krepili tudi potem ko bodo ublažene posledice junijskega potresa ter ga razširili še na področje kulture, športa in druga področja. Zato so sklenili, da se bodo pobratili.

V soboto, 7. septembra so se sešli v gasilskem domu v Gaberkah na skupno sejo predstavniki obeh mladinskih aktivov. Sestanka so se udeležili tudi predstavniki krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij

Zibike in Gaberk.

Trideset mladincev iz Zibike je najprej pozdravil predsednik mladinskega aktiva iz Gaberk Rajko Slamek in poudaril, da jih bo njihova odločitev skupno vodila po poti samoupravnih socialističnih usmeritev, na čelu katere je tovariš Tito.

Darko Šega, predsednik mladinskega aktiva iz Zibike pa se je mladim Gaberčanom zahvalil v imenu mladih in krajevnih skupnosti za dosedanje pomoč. Nato sta predsednika podpisala listino o trajnem pobratenju aktiva ZMS Zibika in ZMS Gaberke. S sobotne slovesnosti v Gaberkah so mladi poslali tudi

pozdravno pismo predsedniku SFRJ in Zveze komunistov Jugoslavije Josipu Brozu Titu, v katerem mu sporočajo, da so navezali trajno sodelovanje ter ga seznanjajo z akcijo velenjske občine v Zibiki. V pismu tovarišu Titu so med drugim še zapisali: Odločili smo se, da bomo odslej mladi iz obeh krajev skupno negovali in čuvali temeljne pridobitve naše socialistične skupnosti bratstvo, enotnost in solidarnost. Ob podpisu listine o sodelovanju in trajnem pobratenju ti mladi, dragi tovariš Tito, znova obljublamo, da bomo varovali vse pridobitve naše socialistične skupnosti. Vsi pa želimo, da nas še dolgo vodiš na naši samoupravni socialistični poti!

Po končanem podpisu listine so mladi iz Gaberk pripravili svojim sovrstnikom iz Zibike še pester kulturni program.

Listino o trajnem pobratenju in sodelovanju sta podpisala predsednika mladinskih aktivov Zibike in Gaberk Darko Šega ter Rajko Slamek.

● Podpisali pogodbo za dobavo opreme za TEŠ 4

VELENJE, 10. septembra – Popoldne so glavni direktor Rudarsko elektro energetskega kombinata Velenje, dipl. inž. Mirko Bizjak, predstavniki temeljne organizacije združenega dela Termoelektrarna Šoštanj, celjske Kovinotehne ter nekaterih inozemskih firm podpisali pogodbo o dobavi opreme za novo Termoelektrarno Šoštanj IV.

Po sprejemu v skupščinski dvorani so si delavci občinskega sodišča ogledali skupaj s predstavniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij gradbišče novega sodišča, ki bo hkrati tudi dom družbenopolitičnih organizacij.

Sprejem sodnikov

Predsednik skupščine občine Velenje Nestl Zgank je sprejel 3. septembra — ob dnevu slovenskega sodstva — sodnike in delavce občinskega sodišča v Šoštanju, jim čestital ob njihovem prazniku in jim zaželel, da bi tudi v prihodnje delali tako uspešno kot doslej. Predsednik občinskega sodišča Milan Topolovec je na kratko orisal tridesetletni razvoj novega sodstva ter se še posebej zahvalil predsedniku in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij občine, ki so vseskozi podpirali delo sodstva in upoštevali njihove želje. Prav tako se je zahvalil predsedniku, ki je na sprejem povabil tudi nekaj delavcev, ki so na tem področju delali v najtežjih letih novega sodstva, zlasti v prvih povojnih letih.

● SPLETIMO ZA OTROKE

PORUŠENE ZIBIKE

Gospodinje, dekleta, žene, vse, ki znate plesti, pozivamo vas k novi akciji. Pozivamo vse, ki pletete na stroj ali na roke, spletnite otrokom porušene Zibike, karkoli greje.

Izdelki naj bodo delo naših rok, vseeno pa je, če so pisani ali narejeni iz preparane preje.

Zbirališče izdelkov bo v avli občinske skupščine v Velenju. Sprejemata tovariša Hajšinger in Kranjc.

Žena, ki je vseeno pripravljena sodelovati, a ji pletenje ne gre od rok, lahko prinese volno. Spletite bodo druge.

Izdelke prinašajte dopoldan ali popoldan. Tovariša sprejemata od 7. do 17. ure. Akcija pletenja bo trajala do 5. oktobra, ko bi delegacija žena, ki so pletle, izročile zibiškim pionirjem darila velenjskih žena in deklet. Sodelujte v tej enkratni resnično samo ženski akciji!

Najhuje je, če matere vidimo prezebljega otroka! Ne dopustimo tega!

DPM VELENJE

● SKLEPI SVETA OSMIH OBČIN

VSI V AKCIJO!

Poročali smo že, da je bila 29. avgusta v Velenju seja sveta osmih občin širšega celjskega območja. Na seji so bili sprejeti naslednji sklepi:

V zvezi z odpravljanjem posledic potresa v občini Šmarje pri Jelšah in Šentjur pri Celju se poziva vse temeljne organizacije združenega dela, samoupravne organizacije in skupnosti v Socialistični republiki Sloveniji, da se vključijo v solidarnostno akcijo za pomoč prizadetim in po zgledu velenjske občine, ki bo v dveh mesecih zgradila v Zibiki na Kozjanskem „Solo solidarnosti“, po svojih močeh pristopijo h konkretnim oblikam pomoči.

Predstavniki v svetu osmih občin bodo v svojih občinah še posebej poskrbeli za akcijo temeljnih organizacij združenega dela pri odpravi posledic potresa in na prvi seji sveta osmih občin poročali o uspehu teh akcij. To poročilo se bo objavilo.

V vseh občinah širšega celjskega območja se organizira ponovna akcija „13. julij“, to je delo na prosto soboto s tem, da gre ta zaslužek v poseben sklad za odpravo posledic potresa. Zaradi enotnosti te akcije se predlaga, da se izvede v soboto, 21. septembra, in da enodnevni zaslužek tega dne odstopijo vsi zaposleni v kakršni koli obliki zaposlitve in ne glede, ali je to soboto resnično delal, bil na rednem cziroma bolniškem dopustu, ali bil kako drugače odsoten.

Pristojno banko, ki odobrava kredite prizadetim po potresu se pozove, da preko svojih organov ter republiških in zveznih, omogoči tak postopek pri odobravanju kreditov, da bodo prizadeti izjemoma lahko koristili kredit ne glede na obvezni 20 % polog, toleranco merse enote in kreditno sposobnost kmeta. Za izvršitev tega sklepa sta zadolžena predstavnika Skupščine občine Šentjur pri Celju in Šmarje pri Jelšah.

Svet osmih občin širšega celjskega območja imenuje v komisijo za ugotovitev stanja v samoupravni in poslovni organiziranosti Skupnosti temeljnih organizacij združenega dela elektrodistribucijskega preskrbovalnega območja Velenje in za pripravo predlogov za sodobno organizacijo v samoupravni in poslovni sferi v korist potrošnikov in v korist delavcev v skupnosti temeljnih organizacij združenega dela za dvig njihovega osebnega in družbenega standarda Jožeta Jana, predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Zalec. Drugi člani te komisije so še Boris Božič iz Celja, Janez Močan iz Sevnice in Janez Pelko iz Velenja.

ZADNJE DNI PO SVETU...

● NEMIRI PO PRIZNANJU

Samo nekaj ur po podpisu sporazuma, s katerim je Portugalska priznala neodvisnost Mozambiku, so se začeli v nekaterih večjih mestih te dosedanje portugalske kolonije na vzhodni afriški obali nemiri, ki so jih začeli belci, nezadovoljni s sklenjenim sporazumom. Ni verjetno, da bi ta upor bele manjšine v Mozambiku lahko preprečil uresničitev v Lusaki podpisanega sporazuma, po katerem se je Portugalska obvezala, da bo priznala Mozambiku neodvisnost, možno pa je, da bi to za nekaj časa zavleklo prevzem oblasti osvobodilnega gibanja v tej vzgodno-afriški deželi.

Tak razvoj dogodkov je bilo mogoče predvideti, pri čemer ne more ostati prikrito, da so upor bele manjšine v Mozambiku aktivno podprli rasisti iz bližnje Rodezije in Južne Afrike. Obojim so se s priznanjem neodvisnosti Mozambika v precejšnji meri zamajala tla, saj predstavlja Mozambik, še posebej za Rodezijo, okno v svet, brez katerega bi njeno gospodarstvo ne zmoglo nadaljevati svojo ekspanzijo.

Nov portugalski režim je tako izpolnil že dve izmed treh obljub, saj je ostala na seznamu kolonialnih ozemelj samo še ena dežela — Angola. Sodeč po napovedih, ki prihajajo tako iz Lusake kot iz Lisbone, lahko pričakujemo skorajšen začetek pogajanj tudi med Lisbom in predstavniki osvobodilnega gibanja v Angoli. In če se bodo tudi ta uspešno zaključila, se bo Portugalska rešila mučne dediščine preteklih stoletij, ki jo je obremenjevala.

● NA CIPRU NIČ NOVEGA

Medtem pa minuli teden s Cipra ni bilo nikakršnih novic, in če je to na prvi pogled videti vzpodbudno, je v resnici žalostno. Zalostno je zaradi tega, ker pomeni, da ostaja Ciper še vedno usodno razdeljen. Z drugimi besedami: kljub precejšnjim diplomatskim naporom (med njimi tudi jugoslovanskim) ni uspelo povrniti neodvisnosti, suverenosti in samostojnosti nekoč neuvrščene države.

Zadnji teden je minil v medsebojnem obtoževanju Turčije in Grčije: oboji so

trdili, da so nasprotniki začeli množične poboje nedolžnih prebivalcev, vendar pa večine teh trditev ni bilo mogoče dokazati.

Po obisku v Parizu, kjer se je sestal med drugim tudi s predsednikom Giscardom, se je grški zunanji minister ustavil v Ženevi, da bi se pogovoril z zakonitim zastopnikom predsednikom Makariosom. Po sestanku je Makarios sporočil, da se bo prihodnji mesec vrnil na Ciper.

Ta trenutek je za Ciper močnih več praktičnih rešitev, izmed katerih bi bila vsekakor najboljše naslednja: vrnitev zakonite vlade s predsednikom Makariosom, ohranitev neodvisne in suverene države z neuvrščeno zunanjo politiko. Toda resničnost Cipra morda ne bo imela posluha za tako idealno rešitev, pa bi zato ne bilo preveliko presenečenje, da bi v bližnji bodočnosti bili priče bolj ali manj formalni razdelitvi otoka na turški in grški del, ki bi bila združena v nekakšno federacijo ali konfederacijo.

● NEMIRNA ETIOPIJA

V Adis Abebi se je ta te-

den zgodilo nekaj za to deželo docela neverjetnega: na ulice so prišli demonstranti, ki so odkrito vzklikali proti cesarju Haile Selasieju. Kaj takega se v tej deželi ni zgodilo še nikoli, saj so vsi dosedanj, že več kot leto dni trajajoči nemiri bili upirjeni predvsem zoper ministre bivše vlade, ne pa tudi proti osebnosti cesarja. Dejstvo, da so v Etiopiji začeli terjati odgovore na nekatera mučna vprašanja tudi od cesarja, zgovorno priča o izjemno globokem nezadovoljstvu množic z načinom, kako je Haile Selasie, posredno ali neposredno, vodil svojo deželo.

Vse to kaže, da je mogoče v naslednjih nekaj mesecih pričakovati v Etiopiji bistvene, in morda že kar revolucionarne spremembe v družbi, ki teh sprememb ni doživljala dolga desetletja. Etiopija je namreč zelo zastala, skorajda fevdalna dežela, v kateri je velikanska večina ljudi brez kakršnekoli politične oblasti in prepričana na milost in nemilost volji tankega sloja vladajoče elite. V tej eliti je tudi cesar Haile Selasie, ki je doslej s svojo avtoriteto še uspeval zadrževati dramatične izbruhe nezadovoljstva v množicah — sedaj pa tudi tega ne zmore več.

...IN DOMOVINI

lidarnost od slovenske in tudi vse jugoslovanske skupnosti, ki skrbi za pomoč po potresu. Skupna škoda znaša 681 milijonov dinarjev, od tega škoda na objektih 634 milijonov. Od 5000 kategoriziranih objektov terja novogradnje 730 stavb, 1432 stavb pa je treba temeljito popraviti.

CESTE — Primorska bo ta mesec dobila kar tri nove ceste. Pred dnevi so odprli odsek tak imenovane Slemenske ceste, ki povezuje Brkince, prihodnje dni bodo odprli podaljšano avtomobilsko cesto Vrhnika-Postojna do Razdrtega, konec meseca pa bodo dokončali novo cestno povezavo Pirana z drugimi obalnimi mesti. Nekaj pozneje pa bodo zaključili tudi obsežna dela pri gradnji tako imenovane ankaranske deteljice, ki je prvi objekt pri gradnji hitre obalne ceste.

SOBOTE — Na izredni seji delavskega sveta zasavskih promogovnikov Trbovlje so delegati sklenili, da bodo delali v promogovnikih tudi ob prostih sobotah, ki so bile načrtovane kot „proste“. To pomeni, da do konca leta zasavski rudarji ne bodo imeli niti ene proste sobote. Ta sklep so sprejeli zaradi izredno kritičnega stanja v proizvodnji premoga.

NAFTA — Podjetje INA Naftaplina se pogaja s predstavniki rotterdamske ladjedelnice za gradnjo najšodobnejše naprave v državi za vrtnanje raziskovalnih naftnih vrtin v Jadranskem morju. Če se bodo pogajanja uspešno končala, bo ploščad zgrajena in opremljena do konca leta 1976. S pomočjo te ploščadi je mogoče z enega kraja vrtati devet vrtin do globine 6000 metrov.

PRIDELKI — Letošnja jesen bo našo državo obogatila z nekaterimi, lahko rečemo, dokaj nepričakovanimi reškordi v kmetijski proizvodnji. Poleg rekordnega pridelka pšenice, ki znaša kar nekaj nad 6 milijonov ton, računajo, da bo tudi rekorden pridelek koruze (in sicer 8.370.000 ton) in pa sladkorne pese (4.250.000 ton). Manj kot lani pa bomo pridelali sončnic (približno za 22.000 ton manj). Računajo, da bo pridelek te kulture znašal okoli 410.000 ton.

KATASTROFA — Po človeških žrtvah ne, toda po obsegu materialne škode predstavlja potres, ki je opustošil Kozjansko, največjo naravno katastrofo v Sloveniji po zadnji vojni. Takšno trditev je moč izluščiti iz dokončnih podatkov o oceni škode. Ti podatki terjajo še nadaljnjo so-

ZBOROVANJA — Odposlanec predsednika republike Stane Dolanc je govoril na velikem zborovanju na Visu ob priliki 30.letnice bivanja in dela Vrhovnega štaba, CK KPJ, Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije in tovariša Tita na tem našem otoku. Sicer pa je bilo tudi v Sloveniji nekaj zborovanj na katerih so govorili znani družbeno-politični delavci. Tako je predsednik skupščine SRS dr. Marijan Breclj govoril na proslavi v Brkinah, predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič na zboru aktivistov Osvobodilne fronte v Litiji, predsednik republiškega izvršnega sveta inž. Andrej Marinc pa na zborovanju v Rogatcu ob 30.letnici osvoboditve Kozjega.

NUKLEARKA — Podjetje Hidromontaža iz Maribora je nosilec vseh montažnih del v jedrski elektrarni Krško, ki jih bo izvajalo skupaj s podjetjem „Djuro Djaković“ iz Slavonskega Broda. Skupna vrednost teh del je več kot 300 milijonov dinarjev. V „Hidromontaži“ se zelo resno pripravljajo na obveznosti, ki so jih prevzeli, predvsem zato, ker je jedrska elektrarna prvi tak objekt na katerem bodo delali. Določene izkušnje je

● AKTUALNI KOMENTAR

Zabrnili so šolski zvonci, razposajena mladost se počasi umirja v hramih učenosti. Vseh stopenj. Še nekaj dni in odprla se bodo tudi vrata fakultet, visokih in višjih šol. Nič posebnega, boste dejali. Pač — kaže, da smo pozabili urediti vprašanje stipendiranja dijakov in študentov. O tem je dnevni tisk že pisal, poslušali smo ugotovitve (izgovore?) zakaj je temu tako. Dejstvo je, da nekaterim dijakom grozi, da bodo morali predčasno zapustiti dijaške domove, ker pač nimajo denarja za plačevanje svojega bivanja.

Ne glede na to, kakšne so ugotovitve ali izgovori, moramo ugotoviti, da je takšno stanje nevzdržno in vredno obsojanja. Gre za mlade ljudi, ki se kalijo, da bi jutri prevzeli no

svoja pleča odgovornost za dograjevanje socialističnega samoupravljanja. Samo človek, ki čim več zna, ki je strokovno, družbeno in kulturno razgledan, se bo mnogo hitreje in bolje znašel v življenju. To je hkrati najboljši kapital, ki ga lahko skupnost da človeku.

Najrazličnejši dejavniki — od republike pa do občine — skrbijo za stipendiranje dijakov in študentov. Nesmiselno bi bilo reči, da so v množici nalog pozabili za stipendiranje — morda gre bolj za to, da akcija ni bila usklajena. Tu pa prihajamo do bistva problema.

Danes ni v ničemer zmanjšana potreba po boljši organiziranosti in še večji aktivnosti vseh samoupravnih činiteljev. Predvsem moramo usposobiti Socialistično zvezo delovnega

ljudstva, da bo na vsch ravneh, predvsem pa v temeljnih družbenih celicah, iz katere raste mlado samoupravno drevo naše skupnosti, usmerjevalec in organizator akcij, ki bodo utrjevale, branile in širile samoupravne pravice in dolžnosti. To so besede predsednika RK SZDL Mitje Ribičiča.

Osnovno vsebino delovanja Socialistične zveze smo zapisali tudi v novo ustavo. Govorimo o enotni fronti vseh socialističnih sil, o družbenem usklajevalcu akcij delovnih ljudi in njihovih organizacij. To so načela, ki jih je praksa že potrdila in jih še potrjuje. Toda močno se zdi, da v primeru stipendiranja Socialistična zveza še ni opravila vsega tistega, kar bi morala: pravočasno in razumno uskla-

dila akcije posameznih dejavnikov. Zamujeno bo treba popraviti. Ne na dolge roke, kajti mladost ne more čakati in je nestrpna. Čakati pa ne more tudi družbeni interes, ki je viden: da zaradi napredka vseh in vsakega omogoči mladi generaciji dobro in kvalitetno šolanje.

Oh vsem tem ponovimo staro politično modrost: noben, pa tudi ne samoupravni sistem se ne bo razvijal v samoteku, brez zavestnega vplivanja organiziranih družbenih sil, brez Zveze komunistov in zlasti brez SZDL kot enotne fronte teh sil. Prižadevamo si, da bi prišla ta vloga jasno in hitro do izraza tudi v primeru stipendiranja in regresiranja dijaških domov.

MILAN MEDEN

BREZ SAMOTEKA

Mladinska poletna politična šola

Tretje mladinske poletne politične šole, ki je bila letos od 25. — 27. avgusta v šolskem centru miličnikov kadetov v Vikerčah pri Ljubljani, se je udeležilo preko 300 mladincev iz cele Slovenije. Med delegati je bilo 193 članov ZK, 79 mladink in 124 delavcev. Šola je delovala na samoupravnem principu, delo pa je potekalo po skupinah. Z občinske konference Velenje so se udeležili naslednji mladinci: Drago Ribič, Ciril Grebenšek, Milan Kretič, Rajko Slamek in Vlado Videmšek. Glavni namen mladinske politične šole je bil, dokončno oblikovati kongresne dokumente.

Udeleženci so se v razpravah zavzemali za tak statut ZSMJ, ki bo mladim v posameznih republikah in pokrajinah omogočil organiziranost in delovanje glede na posebne pogoje na teh področjih. Ugotovili so namreč, da se posamezni koncepti organiziranosti in tudi metod delovanja v republikah razlikujejo, sedajni osnovni statut pa za te razlike ni dovolj širok. V razpravah so se mladi zavzeli za enotno ime nove organiziranosti Zveze socialistične mladine Jugoslavije. Poudarjeno je bilo, da se to ime marsikje že spontano uporablja, in da že samo izražajo večjo razredno usmerjenost organizacije, katere glavna naloga je — vzgajati članstvo v socialističnem samoupravnem duhu. Govora je bilo tudi o tem, da se že v statutu bolj določeno opredeli organiziranost študentske mladine in njihova povezanost z ostalo mladino, tako da ne bi več govorili o ločenih delih mlade generacije. Prav tako naj bi bila v statutu bolj opredeljena povezava mladih s socialistično zvezo in sindikati. Veliko pozornost v razpravi so namenili tudi sprejemanju mladim v ZSMJ. Predlagali so, da naj bi zvezni in republiški statuti postavili enotno starostno mejo 14 let. Včlanjanje pa naj bi bilo v 7. razredu OS.

Na mladinski politični šoli so se zavzeli za natančnejšo opredelitev avantgardnosti v ZSMS in dati večji pomen aktivom mladim komunistov. Ti naj bi bili oblika hitrejšega vključevanja novospregletih mladincev v ZK.

V času mladinske politične šole sta bili tudi dve javni tribuni. Na prvi je spregovoril Miran Potrč, član IK predsedstva CKZKS, na temo „Gospodarski razvoj socialistične republike Slovenije in Jugoslavije do leta 1980“. Se posebej je poudaril, da se mora nujno tudi mladina v celoti aktivno vključiti v vsa gospodarska dogajanja in tako skupno z vsemi delovnimi ljudmi urediti razvojni načrt. Na drugi tribuni pa je mladim spregovoril predsednik CK ZKS France Popit. Mlade je seznanil z nalogami po obeh kongresih, opozoril pa je na tri bistvene elemente, ki se tičejo dela mladim v okviru organizacije ZK. Te so: Precej formalka organiziranost in delovanje v preteklosti, vpliv klerikalnih sil na odlašajočo in šolsko mladino ter pomen vpliva delovne mladine in neposrednih mladim proizvajalcev na delo v ZK.

Z mladinske politične šole so udeleženci poslali tudi pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu Titu.

Letošnja mladinska politična šola se je od prejšnjih dveh razlikovala predvsem po tem, da je v razpravah bila vsakemu mlademu človeku dana možnost, da izrazi svoja hotenja. Pomembno je tudi to, da so o dopolnilnih predlogih seznanili širok krog mladih iz vse Slovenije. Naloge, ki jih mladi prinašajo z letošnje politične šole v občinske konference, so povezane s pripravo na IX. kongres ZSMS. Težko bi bilo govoriti o vseh podrobnostih in predlogih, ki so bili podani v razpravi, ker bodo ti izoblikovani šele čez čas.

Da pa bi mlade vendar lahko sproti seznanjali o novi organiziranosti tako na nivoju zveze, republike kot aktivov, je prav, da najprej spregovorimo o vprašanju novega imena ZM.

Zakaj ime Zveze socialistične mladine Slovenije?

Nova organizacija se ne bo razlikovala od prejšnje samo po pridevku „socialistična“. Bodoča organizacija naj bi bila veliko bolj razredno usmerjena, torej s prevladujočo vlogo mladim delavcem. Člani nove organizacije bodo lahko samo tisti mladi ljudje, ki se bodo zares zavestno borili za samoupravne socialistične odnose, torej ne bo v njej mesta za omahljivce, dvoletneže, karieriste ...

V preteklosti so sodelovali v naših vrstah žal tudi ljudje, ki so nasprotovali našim samoupravnim težnjam.

Kaj pa osnovnošolska mladina?

Marsikdo se sprašuje: kako naj 14-letni mladinec, ki še nima izoblikovanega svetovnega nazora, zavestno postane član ZSMS? Če trdimo, da se bodo morali mladinci zavestno opredeljevati za ZSMS, z naprednim socialističnim programom, potem je razumljivo, da tega ne moremo pričakovati od mladincev osnovnošolca. Najbrž ne moremo pričakovati da bodo prav vsi, ki so v osnovni šoli vstopili v ZSMS, v prihodnje sprejemali tudi naš program v celoti. Vendar bo naša organizacija še najprej tudi vzgojna organizacija. Mlade ljudi bomo vzgajali v duhu naprednih socialističnih idej: v njej si bodo mladi oblikovali svoj svetovni nazor. Tudi tisti, ki bodo sprejeli s 14. letom.

Občinske vesti

VPRAŠANJE:

delegacije krajevne skupnosti Velenje — center desni breg

Na območju krajevne skupnosti Velenje — center, desni breg živi okoli 5.600 prebivalcev, od katerih je več kot 3.000 starih več kot 18 let. Večina teh prebivalcev stanuje v stanovanjskih hišah družbene lastnine, ki so bile zgrajene v prvih povojnih letih in se stanovanja v njih ogrevajo še na klasičen način. Enako se ogrevajo stanovanja v nekaj deset hišah, ki so jih na območju krajevne skupnosti zgradili zasebniki. Klasično ogrevanje stanovanj v zimskem času močno onesnažuje ozračje in povzroča druge nevarnosti.

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti si že dolgo želijo, da bi se tudi njihova stanovanja ogrevala s pomočjo daljinskega toplotnega omrežja. V skladu s to željo občani in novoizvoljeni svet krajevne skupnosti začel akcijo, da bi se v vse hiše na območju krajevne skupnosti napeljal toplotni vodni omrežja ter na gostoto naseljenosti. Iz teh razlogov se je svet krajevne skupnosti nedavno povezal z upravo podjetja „Toplovod“ Velenje s prošnjo, da bi to podjetje vneslo dela v zvezi z napeljavo toplotnega omrežja in da bi izdelalo okvirni investicijski program z okvirnim prikazom sredstev, ki bi bila potrebna za izvedbo tega programa. Svet krajevne skupnosti je pri podjetju „Toplovod“ pričakoval vsa razumevanje in pomoč pri uresničitvi te družbene koristne iniciative, saj je razširitev toplotnega omrežja na nova območja v končni fazi tudi v korist delovnih ljudi, ki so zaposleni v tem podjetju. Zaradi tega je odgovor podjetja povzročil pri svetu krajevne skupnosti razočaranje. Podjetje „Toplovod“ je namreč pred kratkim svetu krajevne skupnosti pismeno sporočilo, da oddaja vsako sodelovanje pri izvedbi programa toplotnega omrežja krajevne skupnosti. To je odklonilo s pojasnilom, da so v zadnjem času prvotno rezervirane zmogljivosti toplotnega omrežja za naše območje preusmerili drugam in da je z družbenim planom občine Velenje do leta 1980 predvidena toplotna omrežja drugih zazidalnih okolišev. To je res. V tem planu je prvotno predvidena toplotna omrežja predvsem novih zazidalnih okolišev, kjer se gradijo zasebne hiše. Razširitev toplotnega omrežja na območje naše krajevne skupnosti, kjer so predvsem stanovanjski bloki v družbeni lastnini, pa ni predvidena. Dvomimo, da je to družbeno najbolj upravičeno, čeprav ne nasprotujemo prizadevanjem, da se napelje toplotni vod v zasebne hiše v novih zazidalnih okoliših. Če pa bi se napravila primerjava stroškov toplotne energije stanovanja v naši krajevni skupnosti s stroški za napeljavo toplotnega omrežja v hiše v drugih okoliših, pa bi se ugotovilo, da bi bili ti stroški v naši krajevni skupnosti najmanjši in investicije družbeno najbolj upravičene.

Spričo zagate, v kateri smo se znašli, prosimo za odgovor na tole vprašanje:

Ali je občinska skupščina s svojimi organi pripravljena podpreti prizadevanja sveta naše krajevne skupnosti za toplotno celotnega območja krajevne skupnosti? Kakšne konkretne ukrepe je pripravljena storiti v ta namen?

Odgovor na delegatsko vprašanje bo zanimal delovne ljudi in občane krajevne skupnosti in zato predlagamo, da se odgovor na to vprašanje objavi v Našem času.

ODGOVOR:

V izdelavi je študija o toplotni energiji mesta Velenje v zvezi z nalogo družbenega plana: razvoja občine Velenje do leta 1980. Študija bo vsebovala tudi grafičen prikaz območij, ki so predvidena za toplotno ogrevanje. Oba dokumenta bo izvršni svet predložil v obravnavo in potrditev občinski skupščini.

Sedanje zmogljivosti pri elektrarni III v Šoštanju so trenutno izčrpane; nadaljnja toplotna energija bo pridobiva od izgradnje IV. faze TES, ki bo predvidoma dograjena v letu 1978.

Do leta 1978 ne bo mogoče ogrevati nobenih dodatnih površin, razen stanovanjskih sosesk, ki so sedaj v gradnji.

VPRAŠANJE:

delegacije krajevne skupnosti Velenje center — levi breg — Hrastel Kristian in Fužir Jelka

Zaradi usklajevanja in poenotenja interesov ter skupnega izvajanja programov na območju mesta Velenje je bilo dogovorjeno, da bo do konca julija ustanovljen Mestni svet krajevnih skupnosti Velenje. Predlagamo Izvršnemu svetu, da v tem času formira tudi ustrezno strokovno službo, ki bo opravljala naloge mestnega sveta, ki bodo v strokovnem pogledu obsežne in zahtevne. Ta služba naj bi skrbela za neposredno izvajanje postavljenih nalog v okviru programa in dogovorov mestnega sveta KS Velenje. Strokovna služba bi se financirala iz sredstev mestnega sveta KS Velenje.

Delegati sprašujejo

Sporočite nam in krajevnim skupnostim z območja mesta Velenje, ali lahko predlagano službo formirate v tem času.

ODGOVOR:

Z ustanovitvijo nove mestne asociacije — njeno ustanovitev bo obravnavala in potrdila občinska skupščina na svoji seji 24. 9. 1974 — bo ustanovljen tudi mestni svet krajevnih skupnosti mesta Velenje z ustrezno strokovno službo. Obseg pristojnosti te službe pa mora urejati samoupravni sporazum med krajevnimi skupnostmi mesta.

VPRAŠANJE:

delegata KS Šoštanj — Bojana Laha

Cesta skozi Metleče do priključka na cesto Florjan — Bele vode je bila predvidena za ureditev v programu investicij iz referenduma. Krajevno skupnost zanima, zakaj ta cesta ni več v programu?

ODGOVOR:

Po investicijskem programu sklada za negospodarske investicije, ki je bil sprejet z občinskim odlokom o krajevnem samopriprasku v letih 1970 — 1975 za gradnjo in obnovo šolskih poslopij in kulturnih objektov ter modernizacije cest številke 2/70 je bila predvidena tudi rekonstrukcija ceste Metleče — Bele vode. Za realizacijo rekonstrukcije ceste je bil imenovan gradbeni odbor, ki je v sodelovanju s KS Šoštanj in Bele vode pripravil in organiziral vso potrebno dokumentacijo za rekonstrukcijo ceste od mostu preko Florjanskega do robu Metleče do gostilne Grebenšek. Cesta od Šoštanja skozi Metleče torej ni bila predvidena v programu NGI za rekonstrukcijo in bo izvedena v okviru komunalne ureditve soseske Pohrastnik. Sredstva za ureditev kompletne komunalne ureditve, torej tudi ceste skozi Metleče, se zbirajo v skladu za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč pri SO Velenje v obliki komunalnega prispevka, ki ga plačujejo investitorji družbene in individualne gradnje za sekundarno komunalno ureditev naselij. Ker je ta cesta bodoča ulica nove soseske Pohrastnik pomeni, da se bo reševal problem v okviru komunalne ureditve Pohrastnika.

VPRAŠANJE:

delegata KS Staro Velenje — Mire Skaza

Kdaj bo izdelan urbanistični plan za Staro Velenje ter plan nadomestnih parcel za oškodovane in prizadete občane v industrijski coni?

ODGOVOR:

Z družbenim planom do leta 1980 so bile postavljene osnove za urbanistični načrt občine Velenje, ki je osnovni dokument za reševanje vseh urbanističnih vprašanj. Občina Velenje nima izdelanega urbanističnega načrta, ki pa bo zajet v družbenem planu za leto 1975. Nosilec naloge je Zavod za urbanizem v sodelovanju z vsemi krajevnimi in družbenopolitičnimi faktori. Del starega Velenja sega v že sprejeto industrijsko jamo TGO Gorenje, ki pa za to področje nima izdelane dinamike izgradnje objektov. SO Velenje nudi možnost jizbire nadomestnih parcel v okviru sosesk, ki so predvidene za stanovanjsko izgradnjo. Vse informacije je možno dobiti pri Zavodu za urbanizem Velenje.

VPRAŠANJE:

delegata KS Gorenje

Že v lanskem letu je KS Gorenje zaprosila občinsko skupščino za pojasnilo, kaj bo TGO Gorenje gradila na območju vasi Gorenje. Občani bi namreč želeli vedeti, kako se bo industrija v tem kraju razvijala, koliko zemljišč bo za te potrebe odtegnjenih kmetijskih in v kakšno smer bo šel industrijski razvoj? Občani bi želeli biti s to zadevo seznanjeni.

ODGOVOR:

Družbeni plan do leta 1980 predvideva tudi namembnost površin na področju Smartnega ob Paki in Gorenja. To je osnova za izdelavo zazidalnega načrta za industrijsko cono Gorenje, ki je odvisen od programa TGO. Predlog zazidalnega načrta bo izdelan v letu 1975 in bo v javni razpravi predvsem na področju KS Gorenje, pri kmetijskih skupnostih in ostalih strokovnih in družbenopolitičnih forumih občine. Dana bo torej možnost najširšega sodelovanja, ker le na takšen način bo možno najracionalneje izkoristiti vse površine, ki so predvidene za gradnjo.

VPRAŠANJE:

delegata Rudija Kortnik

Kdaj se bo uredilo prometno vozlišče na relaciji ceste Velenje — Šoštanj, odcep novi jašek?

ODGOVOR:

Zaradi točnejšega odgovora na zastavljeno vprašanje je služba oddelka za notranje zadeve izvedla štetje avtomobilov in motorjev na odcepu ceste Šoštanj — Velenje —

Novi jašek. Stetje motornih vozil je bilo izvedeno dne 13. avgusta 1974 ob koncah prometa. V teh koncah prometa se je ugotovila sledeča frekvenca: med 4,30 do 6,30 je prevozilo križišče 1066 vozil, med 12,30 in 14,30 uro je prevozilo križišče 1420 vozil, med 20,30 in 21,30 uro je prevozilo križišče 786 vozil.

Iz navedenega prikaza sledi, da je v vseh časih kontrole frekvenca prevoženih vozil takšna, da to križišče nujno potrebuje semaforso ureditev prometa.

Režim delovanja semaforjev se bi moral urejati na način kot je to urejeno pri TGO „Gorenje“ Velenje (vklapljanje semaforja ob koncah prometa). Ker je odcep iz ceste Velenje — Šoštanj industrijska cesta za področje in potrebe REK Velenje, smatra oddelek za notranje zadeve, da bi bila preventivna skrb za ureditev tega križišča REK Velenje s tem, da seveda nosi stroške ureditve tega odcepa.

VPRAŠANJE:

delegata KS Šoštanj — Bojana Laha

Zakaj in po katerih merilih dobi KS Šoštanj premalo sredstev za redno vzdrževanje in za investicijsko dejavnost?

ODGOVOR:

Financiranje KS v letu 1974 se vrši po enotnem kriteriju, ki je bil objavljen v osnutku družbenega plana občine Velenje za leto 1974 in sprejet na skupščini dne 1. 3. 1974.

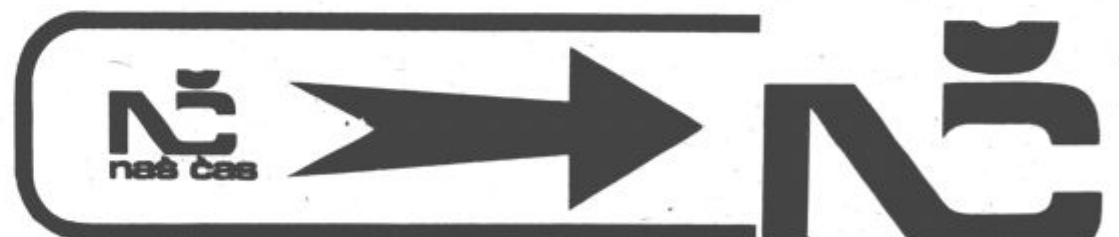
Dokončna delitev finančnih sredstev pa je bila izvršena na skupnem sestanku vseh predsednikov krajevnih skupnosti dne 27. maja 1974.

Viri sredstev KS za leto 1974

1) dotacija proračuna občine	300.000,00
2) prispevek prebivalcev za uporabo mestnega zemljišča, ki se steka v komunalni zavod	606.000,00
3) prispevek gospodarskih organizacij za uporabo mestnega zemljišča, ki se steka v komunalni zavod	4.998.000,00
Skupaj	5.904.000,00

Razporeditev dohodkov:

1) Za redno dejavnost KS (na občana 36,64 din)	1.100.000,00
2) Prispevek občanov za mestno zemljišče	606.000,00
3) 30 % stimulacijo razvitim KS	2.478.000,00
Skupaj	4.184.000,00
— Udeležba na zbrana sredstva prebivalcev KS 1/1	1.000.000,00
— udeležba na priznana vložena delo in material občanov nerazvitih KS	720.000,00

Socialistična republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE
VELENJE

Številka: 06-20/1974-I
Datum: 6. 9. 1974

Na podlagi 184. člena Statuta občine Velenje (Uradni vestnik občine Velenje, št. 2/74)

SKLICUJEM

3. skupno sejo vseh zborov občinske skupščine, in sicer:

- zbora združenega dela,
 - zbora krajevnih skupnosti in
 - družbenopolitičnega zbora,
- ki bo v torek, dne 24. septembra 1974 ob 7. uri v sejni dvorani Skupščine občine Velenje.

Za skupno sejo predlagam naslednji

DNEVNI RED:

1. izvolitev komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja delegatov za zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti;
2. izvolitev overovalcev zapisnika za skupno sejo vseh treh zborov;
3. ugotovitev sklepčnosti na osnovi poročil verifikacijskih komisij;
4. odobritev zapisnika skupne seje vseh treh zborov prejšnjega sklica;
5. obravnavanje predlogov odlokov in sklepov in sklepov o ustanovitvi in imenovanju stalnih delovnih teles pri občinski skupščini in obravnavanje sprememb v številčnem stanju posameznih komisij in upravnih odborov skladov:
 - komisije za družbeno nadzorstvo
 - komisije za odlikovanja
 - komisije za statut
 - komisije za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
 - komisije za podeljevanje Kajuhovih nagrad
 - komisije za ugotavljanje izvora premoženja občanov

- upravnega odbora sklada za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč
- upravnega odbora sklada za zadeve borcev
- upravnega odbora sklada za intervencije v gospodarstvu
- upravnega odbora sklada za negospodarske investicije
- upravnega odbora sklada za komunalno dejavnost
- upravnega odbora sklada za ceste
- upravnega odbora gasilskega sklada in
- upravnega odbora sklada za kmetijstvo.

6. Obravnava predlogov komisije za volitve in imenovanja o:
 - razrešitvi ravnatelja Osnovne šole Smartno ob Paki,
 - imenovanju ravnatelja Osnovne šole Smartno ob Paki,
 - izvolitvi sodnika Občinskega sodišča v Šoštanju,
 - imenovanju ravnatelja osnovne šole Miha Pintar — Toledo Velenje,
 - soglasju k postavitvi namestnika občinskega javnega tožilca v Celju;

7. Obravnava smernic za izdelavo družbenega plana občine Velenje za leto 1975 in kratke analize gospodarjenja v I. polletju 1974;

8. Obravnava odloka o spremembah odloka o zakloniških na območju občine Velenje;

9. Obravnava predloga sklepa o potrditvi letnega davčnega zaključnega računa za leto 1973;

10. Obravnava predloga sklepa o potrditvi računa prispevkov za starostno zavarovanje kmetov za leto 1973;

11. Obravnava predloga kraja praznovanja občinskega praznika v letu 1974;

12. Obravnava nalog izvršnega sveta v zvezi z družbenim planom razvoja občine Velenje 1973 — 1980;

13. Obravnava delegatskih vprašanj;

14. Razno.

Vso gradivo, ki se bo obravnavalo na skupni seji vseh treh zborov, je objavljeno v Biltenu št. 1, ki so ga prejeli vsi delegati z vabilom. V tem Biltenu je objavljeno tudi prečiščeno besedilo družbenega dogovora o osnovah in merilih za določanje mesečnih nadomestil osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov voljenim in imenovanim funkcionarjem v smislu sklepa vseh treh zborov zadnjega sklica.

Vse delegacije prosim, da pošljejo na sejo svoje delegate.

Predsednik
Skupščine občine Velenje
NESTL ŽGANK

John Kennedy je bil zadnji v vrsti žrtve... Ali je atentat na predsednika mogoče zanesljivo preprečiti?

9

Lovci ponarejevalcev in atentatorjev

Ceke ponarejajo ljudje iz skoraj vseh družbenih slojev. Nekaj primerov:

V začetku jeseni leta 1969 se v različnih mestih zvezne države Louisiane vnovčili več kot 200 ponarejenih čekov. Večina čekov in državnih obveznic, ki so jih ilegalno vnovčili, je bila ukradena med bančnim ropom in vlomom v neko trgovino v zvezni državi Južni Dakoti.

Tajna služba je začela z obsežno preiskavo. V začetku je bilo kaj malo otipljivih sledov. Šele po več mesecih trdega dela je uspelo strokovnjakom v laboratorijih Tajne službe ugotoviti prstne odtise osebe, ki je vnovčila čeke in obveznice. Kako je to uspelo, je za zdaj še skrivnost.

Za ponarejevalcem so izdali tiralico.

Toda v začetku leta 1971, ko so vsa poizvedovanja za ponarejevalcem bila še vedno povsem brezuspešna, se je izkazalo, da je med tem vnovčil še več vrednostnih papirjev – topot ponarejenih obveznic zvezne vlade.

Lov se je pospešeno nadaljeval, ampak brez sreče in uspehov.

Aprila lani je nekdo v Portlandu, v zvezni državi Oregon, povozil.

Med identifikacijo se je izkazalo, da je to oseba, ki jo že mesece

Med identifikacijo se je izkazalo, da je to oseba, ki je že mesece in mesece iščejo zaradi ponarejevanja. Med obsežno preiskavo so ugotovili, da je ponaredil in vnovčil 751 čekov, obveznic in drugih vrednostnih papirjev v skupnem znesku 71.825 dolarjev.

Obsojen je bil na petnajst let ječe.

Rekli smo že, da so med ponarejevalci vrednostnih papirjev ljudje iz vseh družbenih slojev. Primer, ki to dokazuje:

Septembra 1970 je finančni direktor velike državne gimnazije po dveh mesecih preiskave naposled priznal, da je ponaredil in vnovčil 400 čekov finančnega ministrstva. To so bila nakazila, s katerimi je vlada plačevala različne izdatke te državne gimnazije. Čeke je vnovčeval sam fi-

nančni direktor, toda namesto da bi denar nakazoval (ali pa preprosto kar pošiljal čeke) vsem ustanovam, ki so opravljale usluge za gimnazijo, ga je pridržal zase.

Tako mu je uspelo spraviti v svoj žep okroglo 100.000 dolarjev, s katerimi si je zgradil lepo vilo in plačeval potratne počitnice na Floridi.

Poseben primer predstavlja neka ponarejevalka. Aprila 1970 so jo izpustili predčasno iz zapora zaradi dobrega vedenja. Obsojena je bila zaradi kraje.

Samo pet mesecev kasneje – medtem je obiskovala tudi tečaje za prevzgojo obsojencev – so jo znova dobili, ko je poskusila vnovčiti ponarejen ček. Izkazalo se je, da je v petih mesecih svobode – in kljub temu, da je medtem obiskovala poboljševalni tečaj – vnovčila nič manj kot 170 različnih ponarejenih čekov zveznega finančnega ministrstva.

Vse te čeke pa je vnovčila v najrazličnejših krajih, ko so zasledovali njeno pot po zemljevidu, so ugotovili, da je praktično prepotovala vse Združene države Amerike.

Prijeli so jo na newyorškem letališču, ko je hotela dvigniti iz garderobe svojo potovalko. V potovalki je bilo še 52 ponarejenih čekov finančnega ministrstva.

Lani je Tajna služba raziskovala 22.193 primerov ponarejenih čekov različnih zveznih institucij, leto dni prej pa samo 16.236. Zaradi ponarejanja čekov, ki so jih izdali zvezni organi (tu torej niso všteti čeki privatnih oseb, podjetij itd.) so aretirali 145 oseb, 18 odstotkov več kot leto dni prej.

Pri tem delu je Tajna služba tesno sodelovala z nekaterimi drugimi oddelki finančnega ministrstva, ki je po ukazu predsednika ZDA organiziralo posebne Udarne sile, ki se ukvarjajo z bojem proti organiziranemu kriminalu.

Udarne sile imajo svoje podružnice po vseh Združenih državah Amerike in imajo izključno nalogo boriti se proti kriminalcem, organiziranim v večje ali manjše skupine zaradi ponarejanja, goljufij pri stavih itd.

Lani so agenti Tajne službe spravili pred sodišča zaradi

različnih prekrškov vsega skupaj 3.818 oseb. Velika večina teh je bila obsojena zaradi ponarejevanja.

Strokovnjaki Tajne službe zatrjujejo, da je sicer njihovo delo precej uspešno in to tudi dokazuje s številkami, toda hkrati opozarjajo na izreden napredek pri svojih nasprotnikih – ponarejevalcih.

Ti so namreč izredno na tekočem z vsemi sodobnimi grafičnimi dosežki in jih s pridom uporabljajo. Sodobne fotografske in tiskarske metode omogočajo ponarejevalcem relativno precej kakovostne izdelke – zaradi česar jih je tudi zelo težko izslediti in prijeti.

Prav tako pa kriminalci z velikim uspehom uporabljajo sodobna hitra komunikacijska sredstva, kar jim omogoča, da prenašajo svoje operacije z enega konca celine na drugi.

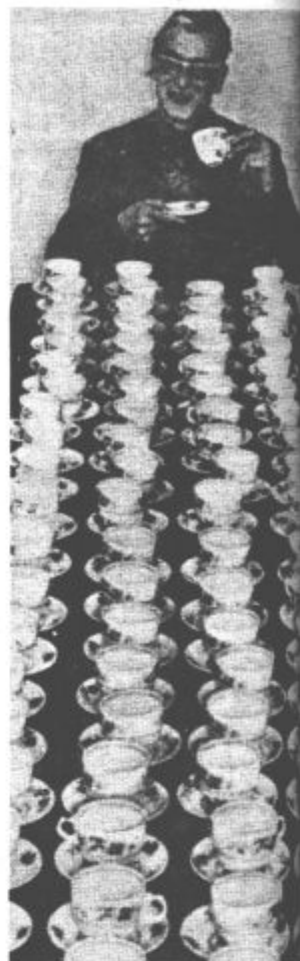
Izkušnje kažejo, da ponarejevalci redkokdaj tudi razpečavajo svoje izdelke. Običajno svoje izdelke prodajajo na preji skupinam ali posameznikom, ki so specializirani zgolj za razpečevanje. Cena za ponarejene bankovce se suče okoli 1 do 50 odstotkov njihove dejanske vrednosti – odvisno od tega, kako dobro so ponarejeni.

Najbolj pogosti kraji, kjer je moč srečati ponarejene bankovce, so supermarketi, bari in trgovine.

Kriminalci, ki ponarejajo in potem vnovčujejo čeke in državne vrednostne papirje, jih običajno ukradejo v pisemskih nabiralnikih ali predalcih v večjih stanovanjskih hišah.

V Združenih državah Amerike namreč upokojenci v večini primerov ne prejemajo pokojnine v gotovini, marveč v obliki čeka, ki ga potem vnovčujejo. Te čeke puščajo včasih postarji kar v pisemskih nabiralnikih svojih strank, ki pa jih pogosto ne dobijo, ker posežejo vmes tatovi...

Kriminalci so tudi tukaj razdelili področja dela. Ena skupina krade čeke in nakaznice, druga jih ponareja in tretja poskuša vnovčiti.

Znano je, da so Angleži ljubitelji čaja, vendar je Ken Fitzgald iz Leedsa pri tem presejal vse meje. Pred kratkim je namreč porušil svetovni rekord, tem, da je v 10 urah popil 73 skodelic čaja. Sicer pa slehern dan popije včasih tudi do 10 skodelic.

NAŠ ROMAN

26

Zakaj od odgovorov gospe Despiere je bila v glavnem odvisna Tonyjeva usoda.

Ob kateri uri ste zjutraj odšli v trgovino?

– Zjutraj sedemnajstega?

Ob sedmih, kot pač vsako jutro.

– Ste videli zaboj?

– Še vedno je bil na istem mestu.

– Nedotaknjen, še vedno prevezan z vrstico in v papirju?

– Da.

– Za pultom ste ostali do deset do osmih, tedaj vas je prišla zamenjat snaha in od-

V uvodnem zaslisanju, kateremu je sledilo Tonyjevo, je Andreja ponosno izjavila sodišču in pa občinstvu, kot bi izpovedala svojo vero:

– Svojega soproga nisem zastupila, po vsej verjetnosti pa bi ga bila, če ne bi dovolj hitro umrl. Ljubila sem Tonyja in še vedno ga ljubim.

– Kako ste se nameravali otresti gospe Falcone?

– Tega ne vem. To sem mu tudi pisala. Rekla sem mu: „Na tebi je!“ in čakala sem, zaupala sem mu.

– Čakali, kaj?

– Da postane prost, kakor sva se zmenila.

– In niste pomislili, da jo bo ubil?

– Tedaj je z dvignjeno glavo izgovorila s svojim lepim hripavim glasom:

– Ljubiva se!

na. In samo s tem so se ukvarjali s tako smešno svecanostjo, razpravljali so o stvarih, ki jih ni, razpravljali o človeku, ki ga ni več.

Tožilec je potem neko popoldne govoril, potnega obraza, in naposled za oba obtoženca zahteval smrtno kazen.

Ves naslednji dan je bil namenjen obrambi in ob osmih zvečer so odšli porotniki na posvet.

Čakala sta še pol ure, potem sta se vmila na svoje mesto. Ena izmedstropnih luči je bila zamežena.

Spoznali so jo za krivo za naklepni umor svojega moža, toda oproščena je bila Giseline smrti.

... kar zadeva Andrejo Despiere, rojeno Formier, je odgovor porote na prvo vprašanje: da. Na drugo

vprašanje: da. Tretje in četrto vprašanje: ne.

... kar pa zadeva Antoina Falconeja, se odgovor porotice glasi: ...

Oprostili so ga Nicolasove smrti, kriv pa je bil za smrt svoje žene in tudi pri njem so poudarili, da je bil umor storjen namenoma.

Naposled je predsednik izrekel razsodbo. Na zahtevo porote je bila smrtna kazen za oba spremenjena v do smrtno prisilno delo.

V dvorani je zahrumelo, množica je naenkrat vstala, ljudje so se med seboj klicali. Tedaj je vstala tudi Andreja in se počasi obrnila proti Tonyju.

Tokrat ni mogel umakniti pogleda, preveč ga je prevzel njen obraz. Nikdar, niti v trenutkih, ko sta bili njini telesi najbolj združeni, se mu ni zdela tako lepa, tako vroča. Nikdar se mu njena usta niso tako nasmešnila, izražala so zmagoslavje ljubezni. Nikdar ga ni z enim samim pogledom tako popolnoma objela.

– Vidiš, Tony, je zakričala, niso naju ločili!

KONEC

● PRED SREČANJEM Z GEORGOM FOREMANOM

BO CLAY ZMAGAL?

»Sem najmočnejši, najboljši in najlepši. Premikam se kot metulj!« ...

„Sem najmočnejši, najboljši in najlepši. Premikam se kot metulj!...“

Takšne in podobne izjave so začele polniti strani ameriških in svetovnih časopisov takoj po olimpijadi leta 1960, ko je Casius Clay osvojil zlato medaljo v teški kategoriji. Štirinajst let kasneje se je marsikaj spremenilo, še več zgodilo, toda njegove izjave so ostale iste.

Sedaj je izzval trenutnega prvaka Georea Foremana in obljubil gledalcem veliko borbo, v kateri bo, po njegovem mnenju, brez dvoma zmagoval.

– Kako se počutite, ko stopite na ring?

– Kako se počutite, ko hodite po ulici?

– Naravno.

– Kako se počutite, ko vdihavate zrak?

– Naravno.

– Kako se počutite, ko jeste? To je nekaj, kar morate storiti.

– Zame je to nekaj povsem naravnega. Prepričam se, da moram to storiti in uspeti.

– Vas je česa strah?

– O, ne. Ničesar se ne bojim, ker vem, kaj rečem in kaj delam in kako moram oboje združiti.

– Kaj mislite o svojih pesmih?

– Mislim, da so moje pesmi zelo lepe. Še nikoli prej nisem slišal tako lepih pesmi in te pesmi lahko navdahnjejo veliko ljudi.

– Mislite, da ste zelo privlačni?

– Navdušujem ljudi. Pravim: tako sem lep, tako lep, da je škoda, ker sem bokser. Poglejte me! Sem najprivlačnejši bokser! Še nikoli ni bilo tako lepega...

Ob takšnih izjavah mislijo ljudje, da sem nor.

– Vaše „posestvo“ je zelo lepo. Tu imate vse udobnost za treninge in življenje. Kako se je vse začelo?

– Pred dvema letoma sem kupil ta košček zemlje in počasi začel obnavljati staro kolibo. Pri tem sem pazil, da ni izgubila svoje duše. Zbrali smo najstarejše stvari, ki so stare več kot sto let in se potrudili, da nadaljujejo svojo prvotno funkcijo. Nimamo niti električne razsvetljave. Naše svetilke so na olje. Nimamo radija. Lepo je pobeigniti od civilizacije, ki si tako zelo neresnično sreča.

– Sedaj trenirate in se pripravljate na dvoboja z Georgom Foremanom. Kaj boste storili potem?

– Ne vem. Verjetno se bom umaknil iz javnosti. Nisem povsem pripravljen. Morda se bom vrnil k delovščini, k muslimanski veri in jo razširjal po vsej Ameriki.

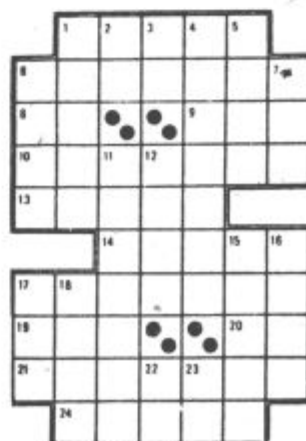
Casius Clay v družinskem krogu

Križanka

VODORAVNO: 1. čast, ponosnost, 6. srebrna perjanica na pokrivalu ali člani, 8. skrajni konec polotoka, 9. žival, ki živi pod zemljo, 10. tesnost, tesnina, tesnota, 13. druga v carski Rusiji, 14. lehe, 17. kdor vodi razne posle, prireditelj, manager, 19. tovarna gospodinske opreme v Celju, 20. avtomobilska oznaka za Peč, pa tudi za Peru, 21. kraj ob cesti Ljubljana Postojna, 24. vnetje sluznice.

NAVPIČNO: 1. možko ime (pevec Ambrož), 2. pijača starih Slovanov, 3. nikalnica, 4. zdravnik za novotvorbe, specialist za onkologijo, 5. briga, 6. poteza, nepretrgana vrsta točk, 7. oče, 11. strigalica, striga, 12. skrb, oskrba, varstvo, strežba, gojitev, 15. električna enota prevajanja (po škotskem matematiku),

16. prebivalec Irske, 17. ime filmskega igralca Ferrerja, 18. vrsta malajske blaznosti, 22. arabski žrebec, 23. kazalni zaimek.

humor

– Kaj so mi operirali? Nisem pojma... ves čas sem bil pod narkozo!

Organizirani v krajevni skupnosti

Naloge s področja komunalnega in socialnega razvoja se bodo najuspešneje reševale tam, kjer občan živi in kjer se vsakodnevno srečuje z različnimi problemi. Zato je nujno potrebno, da se bodo občani v krajevni skupnosti organizirali tako, da bodo pri zadovoljevanju svojih potreb čimbolj uspešni.

V naših družbenih pogojih bodo krajevne skupnosti hkrati samostojne interesne in samoupravne skupnosti; interesne zato, ker se v njih soočajo in uresničujejo interesi občanov in delovnih ljudi, samoupravne pa zaradi tega, ker se v njih občani in delovni ljudje sami odločajo in vplivajo na trošenje svojih sredstev.

Krajevna skupnost ni le skupnost občanov, ki se po interesih in hotenjih organizirajo v različne oblike svojega delovanja, temveč tudi skupnost vseh delovnih, družbeno-političnih in drugih organizacij.

Skratka, v krajevni skupnosti se nudijo zelo pestre oblike dela in povezovanja občanov. Čimbolj jih bomo znali izkoristiti, tem večja je verjetnost aktiviranja občanov in demokratizacije samoupravnega življenja v krajevni skupnosti.

V zadnjem času si skoraj vse krajevne skupnosti zelo prizadevajo, da bi čimbolj jasno in konkretno določile svoje naloge in opredelile svoje pravice in dolžnosti. Določanje nalog pomeni vsebinsko usmeritev delovanja krajevnih skupnosti, ki naj bi opravljale naslednje naloge:

— Upravljale bodo družbeno premoženje, ki jim je dano v uporabo ali so si ga pridobile, sodelovale pri odločanju o izkoriščanju zemljišč družbenega premoženja svojega območja, spremljale izgradnjo, vzdrževanje in upravljanje komunalnih objektov, vzdrževanje čistoče, videza kraja, javnih nasadov, zelenic, otroških igrišč, nezazidanih površin, urejenost gradbišč in podobno. S tega področja predlagajo občinski skupščini tudi ustrezne ukrepe in pripravljajo programe komunalne ureditve. Sodelovati morajo pri oblikovanju zazidalnih načrtov in v sodelovanju z občinsko urbanistično službo proučevati možnost lokacij za razne družbene in druge komunalne objekte v okviru svoje krajevne skupnosti.

— Varstvo in vzgoja otrok je dejavnost, ki jo morajo krajevne skupnosti skrbno spremljati. Proučevati mora-

jo potrebe po varstvu dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok in skrbeti, da so socialno in vzgojno ogroženi otroci sprejeti v organizirano varstvo.

Staršem in mladini morajo pomagati s posredovanjem pri dodeljevanju raznih štipendij in pomoči za šolanje, pomoči pri šolski prehrani ter pozneje tudi pri zaposlovanju mladine. Sodelovati morajo z ustreznimi organizacijami pri reševanju problemov mladine. Sodelovati morajo z ustreznimi organizacijami pri reševanju problemov mladoletnih prestopnikov in njihovem vključevanju v družbeno življenje in družbeno aktivnost.

— Tudi področje socialne pomoči in varstva odraslih spada v delokrog krajevnih skupnosti. Strokovna patronažna služba je prešibka in ni zmožna pomagati tistemu, ki potrebuje pomoč. Vsled tega morajo krajevne skupnosti v sodelovanju z Rdečim križem organizirati pomoč na domu za osamljene, starejše in bolne občane. Ta pomoč se kaže v prinašanju kurjave, negi bolnikov in podobno. Krajevne skupnosti morajo voditi evidenco pomoči potrebnih občanov, da jim lahko pomagajo, kadar ti občani zaradi bolezni, začasnih brezposelnosti, nesreče in drugih vzrokov zaidejo v težave.

Krajevne skupnosti bodo predlagale tudi skrbnike in rejnike za socialno ogrožene otroke in odrasle osebe in skrbela za vključevanje oseb, ki se vračajo v družbeno okolje po končanem prestajanju kazni.

— Na področju zdravstva bodo krajevne skupnosti sodelovale s šolskimi zavodi in zdravstveno službo in spremljale zdravstveno stanje mladine in predlagale ukrepe za

izboljšanje stanja. Lahko bi organizirale tudi obiske in nego bolnikov na domu.

— Na področju stanovanjskega gospodarstva krajevne skupnosti v različnih oblikah sodelujejo s hišnimi sveti in stanovanjskimi podjetji ter samoupravno stanovanjsko skupnostjo, organizirajo skupne sestanke v zvezi z investicijskimi problemi, sprotim vzdrževanjem hiš, programi vzdrževanja hiš in izvajanjem raznih del na stavbah družbenega premoženja. Krajevne skupnosti povezujejo hišne svete in jim nudijo pomoč s tem, da je njihov vpliv na politiko stanovanjskega gospodarstva bolj organiziran in učinkovit.

Hišne svete opozarjajo na vzdrževanje stanovanjskega fonda in na čistočo v hišah ter njihovi okolici. Vplivajo tudi na medsebojne odnose stanovalcev in na večjo skrb za hišni red ter javni red in mir. Velik del hišnih svetov ni aktiven, zato se bodo morale krajevne skupnosti angažirati za njihovo aktivizacijo. Tudi mladinski hišni sveti bi lahko v mnogočem pomagali pri vzdrževanju čistoče in reda v hišah, na dvoriščih, v okolici stanovanjskih blokov in na javnih zelenicah.

Krajevne skupnosti pripravljajo tudi letne in srednjeročne plane nalog, letne finančne načrte, spremljajo njihovo izvajanje in pripravljajo vsakoletne zaključne račune. O izvajanju teh programov svet krajevne skupnosti redno poroča na zborih občanov. Krajevne skupnosti spremljajo tudi gospodarska gibanja raznih dejavnosti na svojem območju, ocenjujejo razvoj predvsem terciarnih — uslužnostnih dejavnosti, ki so večjega pomena za občane, spodbujajo in pomagajo pri razvoju posameznih, predvsem uslužnostnih dejavnosti, ter spremljajo in s svojimi stališči vplivajo na oblikovanje davčne politike.

— Krajevne skupnosti se

morajo tesno povezovati z družbeno-političnimi organizacijami, društvi in šolami in z njimi sodelovati pri organizaciji proslav in ostalih kulturnih prireditev. Povezoval naj bi se tudi z delavsko univerzo pri organizaciji tečajev, seminarjev in predavanj (pouk prve pomoči, nega bolnikov na domu, demonstracija uporabe novih aparatov v gospodinjstvu in strojev v kmečkem gospodarstvu, šiviljski, kuharski tečaji in podobno).

Na področju telesno-vzgojne dejavnosti si morajo krajevne skupnosti prizadevati, da se bodo mladina in ostali občani čimbolj množično vključevali v razne oblike športne in rekreativne dejavnosti, za kar pa morajo biti dani objektivni pogoji (telovadnice in druge športne naprave).

— Izredno pomembno nalogo imajo krajevne skupnosti pri splošnem ljudskem odporu v pogledu samozasčite in priprave prebivalstva. Konceptcija vsesplošnega ljudskega odpora temelji na aktivnosti vseh občanov, kar je možno uresničevati le v dobro organizirani aktivnosti krajevnih skupnosti.

— Krajevne skupnosti tudi ščitijo interese potrošnikov in zagotavljajo večji vpliv občanov na preskrbo z življenjskimi potrebščinami. Za opravljanje te naloge bo treba ustanoviti komisije ali svete za zaščito interesov potrošnikov. Krajevne skupnosti pa sodelujejo tudi s sanitarno in tržno inšpekcijo.

Delo v krajevni skupnosti se naj odvija preko odborov in komisij, v katere je treba pritegniti čimvečji krog dela voljnih in zainteresiranih občanov. Te komisije bi lahko delovale stalno ali pa začasno za rešitev enega samega konkretnega vprašanja.

Za opravljanje vseh teh nalog in za družabno življenje si morajo krajevne skupnosti urediti primerne prostore.

Posebno izdajo pred praznikom je izdal NAŠ ČAS Velenje — Odgovarja Ljuban Naraks — Naklada 15.000 izvodov — Stavak, prelom in filmi ČZP Dolenjski list Novo mesto — Tiska Ljudska pravica Ljubljana

POSEBNA IZDAJA PRED PRAZNIKOM

NŠ

naš čas

Naš DA do leta 1980

Občinski praznik je priložnost, da se znova dogovorimo, kako bomo izpolnjevali že sprejete obveze

Pred vami je srednjeročni razvojni načrt občine Velenje do leta 1980. V posebni priložni izdaji Našega časa ga objavljamo zaradi tega, ker bomo občani velenjske občine o njem spet spregovorili na bližnjih zborih občanov. Vsem našim bralcem smo posebno priložnostno priložilo vložili v redno izdajo časnika, drugi občani pa ga bodo dobili od krajevnih odborov SZDL.

Oba zbori prejšnje občinske skupščine sta razvojni načrt sprejela na skupni seji dne 1. marca 1974. To pomeni, da je njegova realizacija že živo prisotna med našimi občani. Ker pa gre naš razvoj naglo naprej, je dobro, da ta pomembni dokument znova pregledamo. In ne zgolj to!

Naš srednjeročni družbeni plan do leta 1980 so oblikovali občani. O njem so se delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih dogovorili, potemtakem so se dogovorili o smernicah in skupni razvojni politiki nadaljnjega družbenoekonomskega razvoja občine Velenje. Zaradi tega je potrebno, da je naš plan vedno živo prisoten med nami.

Slavje kakršno je občinsko praznovanje je primeren trenutek, da srednjeročni razvojni program znova potrdimo, takšnega kakršen je ali pa ga v posameznih določilih dopolnimo. To bomo v velenjski občini letos tudi storili. Na svečanem zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine bodo pooblaščen predstavniki temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih in interesnih skupnosti podpisali družbeni plan razvoja ob-

čine Velenje do leta 1980. V krajevnih skupnostih bodo te predstavnike izvolili na bližnjih zborih občanov.

Načrtovanju družbenoekonomskega razvoja posameznih področij daje velik poudarek nova slovenska ustava. Tega v preteklosti v velenjski občini sicer nikoli nismo zanemarjali, ker smo se vseskozi dobro zavedali, da brez dobrega in od občanov ter delovnih ljudi potrje-

nega planiranja ne bo uspešnega razvoja. Naše izkušnje na področju načrtovanja bomo zavoljo tega še bolj utrjevali na najrazličnejše načine.

V občini Velenje se namreč zavedamo, da bomo naš srednjeročni družbeni plan do leta 1980 realizirali, če ga bo poznal sleherni občan. Zato ni nikoli odveč njegovo prebiranje in znova razpravljanje. Vsakdo mora vedeti kako bo čez šest let izgledal kraj v katerem prebiva. Kaj vse bo novega v posameznem kraju in kaj bo treba storiti, da bomo načrtovano napravili. Poleg tega pa se mora vsakdo dobro zavedati, in predvsem vedeti, kakšna je njegova

naloga. Tudi tokratno razpravljanje o planu do leta 1980 je namenjeno še globljemu spoznavanju plana in nalog vsakega posameznega občana.

Naš DA do leta 1980 smo skupaj sprejeli že takrat ko smo potrdili razvojni načrt. Naš DA bomo znova potrdili v prazničnih dneh, ko bomo pregledovali in morebiti dopolnjevali posamezna določila v razvojnem načrtu in izvolili predstavnike, ki bodo plan svečano podpisali. Naš DA pa bomo končno izgovarjali vseskozi, pri delu, pri odločitvah, torej tja do leta 1980 ko bomo začeli uživati sadove začrtane razvojne politike.

LJUBAN NARAKS

Delovni dogovor občanov

Sprejeli smo ga v široki in demokratični javni razpravi

Družbeni plan razvoja občine Velenje v letih 1972-1980 je dokument, na osnovi katerega so se delovni ljudje v organizacijah združenega dela in drugih delovnih organizacijah ter samoupravnih interesnih skupnostih dogovorili o smernicah in skupni razvojni politiki nakazanega družbeno-ekonomskega razvoja.

Ta dokument je rezultat strokovnih obravnav mnogih komisij in odborov, ki so sodelovali v pripravi koncepta razvoja in rezultat široke javne razprave, v kateri so delovni ljudje tvorno sodelovali pri usmeritvah in osnovah za izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev.

Za pripravo koncepta razvoja je bila ustanovljena posebna komisija, v okviru katere so delovale naslednje strokovne komisije:

1. komisija za razvoj gospodarstva – z odbori:
 - za industrijo, gradbeništvo in proizvodno obrt,
 - za kmetijstvo in gozdarstvo,
 - za terciarni sektor (promet, trgovina, gostinstvo in turizem, storitvena obrt),
2. komisija za razvoj negospodarske sfere – z odbori:
 - za komunalno gospodarstvo,
 - za stanovanjsko gospodarstvo,
 - za vzgojo in izobraževanje, kulturo, socialno varstvo in zdravstvo,
 - za telesno kulturo,
 - za kadre in delovno silo,
 - za zaščito okolja,
 - za urbanizem
3. komisija za proučevanje demografskega razvoja in razvoja krajevnih skupnosti – z odbori:
 - za demografski razvoj,
 - za oblikovanje krajevnih skupnosti,
 - za uporabo in gospodarjenje z občinskim prostorom,
4. komisija za finančna vprašanja,
5. komisija za obveščanje, propagando in organizacijo razprave v zvezi z družbenim planom.

V komisijah in odborih je sodelovalo 150 strokovnjakov z najrazličnejših področij gospodarstva in družbenih služb. Osnutek družbenega plana so obravnavali delovni ljudje v vseh temeljnih organizacijah združenega dela in drugih delovnih skupnostih (kjer je sodelovalo preko 10.000 delavcev) in v krajevnih skupnostih (kjer je sodelovalo preko 2.500 občanov).

Delovni ljudje so v javni razpravi podali mnogo koristnih pobud, predlogov, mnenj in utemeljitev za dopolnitev posameznih področij družbenega plana; večina dopolnilnih predlogov je bila upoštevana pri dokončnem oblikovanju plana.

K dobri obveščenosti delovnih ljudi je prispeval svoj delež tudi NAŠ ČAS, ki je obširno poročal o naših skupnih razvojnih težnjah in nalogah.

Osnovni nosilci razvoja bodo delovni ljudje, ki bodo v svojem in skupnem interesu in v razmerjih povezovanja, medsebojne odvisnosti in sodelovanja uresničevali osnovne naloge in cilje plana:

- a) v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih delovnih skupnostih, kjer bodo delovni ljudje ustvarjali materialne pogoje za gospodarski in družbeni razvoj;
- b) v krajevni skupnosti, kjer bodo delovni ljudje zadovoljevali svoje skupne potrebe in interese;
- c) v samoupravnih interesnih skupnostih na nivoju občine in republike, kjer se bodo delovni ljudje povezovali zaradi uresničevanja, skupnih interesov, kot so vzgojno-izobraževalna in raziskovalna dejavnost, področje zaposlovanja, zdravstveno zavarovanje in zdravstveno varstvo, otroško varstvo, kulturna in telesnokulturna dejavnost, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, stanovanjsko in komunalno področje, energetika, promet in podobno.

Glede na to, da ima vsak človek tudi svoje posebne interese, ki so hkrati tudi interesi drugih ljudi in osnova za povezovanje in skupno delo, bo treba v naslednjih letih – poleg že sedaj znanih oblik povezovanja, kot so interesne in krajeve skupnosti – vse bolj razvijati tudi nove oblike povezovanja med ljudmi in ustvarjati materialne pogoje tudi za ta na videz drobna vprašanja za človeka. Posebno pozornost bo treba posvečati združevanju in povezovanju kmečkih proizvajalcev in zasebnih obrtnikov, ki se morajo glede samoupravnih pravic in pogojev dela in življenja čim bolj približati delovnim ljudem v družbenem sektorju.

Samoupravno tako organizirani delovni ljudje v občini se bodo pri programiranju in reševanju širših problemov razvoja vse bolj povezovali z delovnimi ljudmi v drugih občinah. Medobčinsko sodelovanje bo prišlo do izraza predvsem na tistih področjih aktivnosti, ki so interesantna za več občin in ki zaradi vzajemnih angažiranj ustvarjajo ugodnejše pogoje za družbeni in ekonomski razvoj sodelujočih.

Z nakazanim družbeno-ekonomskim razvojem občine ne želimo ustvariti potrošniške družbe na višji stopnji materialnega razvoja, ampak družbo s humanimi odnosi med ljudmi in vrednotami kot so: svoboda, socialna trdnost, delovna ustvarjalnost, socialistična zavest, izobrazba, kultura, solidarnost in enakost, ki temelje na zavestnem hotenju vse družbe in na njenih materialnih temeljih.

Na teh načelih bomo zviševali družbeni in osebni standard, pri čemer bomo dajali prednost v razvoju družbenemu standardu, da bi postopoma zmanjšali socialne razlike med delovnimi ljudmi.

Ker je socialna neenakost odraz nizko razvitih proizvodnih sil in družbene neenakosti ljudi za pridobivanje dohodka, jo bomo morali s konkretnimi ukrepi zavestno obvladovati na vseh področjih gospodarske in negospodarske sfere, kar bo pospešilo izenačevanje osnovnih pogojev

prebivalstva za razvoj njegove delovne sposobnosti. Poleg razvitega samoupravljanja – na temelju družbene lastnine proizvodnih sredstev – so razvita proizvodna sredstva osnovni pogoj za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer delovnega človeka. Zato bo treba nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj občine zagotavljati z upoštevanjem vseh dosežkov sodobne znanosti, tehnike in tehnologije, z nenehno modernizacijo in racionalizacijo delovnih procesov, s stalnim iskanjem optimalne perspektive, da se poveča produktivnost dela in dvigne akumulativnost in reprodukcijska sposobnost gospodarstva.

Osnova za reševanje vseh problemov na področju gospodarstva in družbenega in osebnega standarda ljudi je naraščanje produktivnosti dela. K povečevanju obsega družbenega proizvoda v prihodnjem obdobju mora vse večji delež prispevati produktivnost dela, vloga živega dela pa se mora postopoma zmanjševati; le tako bomo lahko prešli z ekstenzivnega na racionalnejše zaposlovanje, ki ga narekuje vsesplošno pomanjkanje delovnih moči. Temu cilju bodo morale temeljne organizacije združenega dela podrediti tudi svojo investicijsko politiko v tem smislu, da bodo vlagale sredstva predvsem v boljšo opremljenost delovnih mest.

Izobraženi in strokovno usposobljeni delovni ljudje postajajo vse bolj pomembni dejavniki v razvoju. Zato bo treba iskati in uveljavljati optimalne oblike, načrtovanja in izvajanja izobraževanja, ki bodo prilagojene družbenim potrebam. Uresničiti bo treba socialistično angažirano šolo, ki bo na osnovi znanstvene misli in telesne povezanosti z okoljem usposabljala mladino za uspešno delo in življenje v prihodnjem obdobju. Uvajati bo treba tudi najrazličnejše oblike dopolnilnega izobraževanja in obveščanja o vsem, kar lahko prispeva k uspešnosti človeka v proizvodnji materialnih in duhovnih dobrin.

K oblikovanju družbene zavesti in dvigu izobrazbene ravni prebivalstva mora prispevati večji delež tudi raziskovalno delo. Organizacije združenega dela gospodarstva bodo morale v večji meri kot doslej razvijati lastno raziskovalno dejavnost, kar je pogoj za izboljšanje organizacije dela, izpopolnjevanja tehnologije in dvig produktivnosti dela.

Osnovni nosilci gospodarskega in družbenega razvoja občine bosta še nadalje ostali energetika in kovinsko-predelovalna industrija, ki sta tudi v preteklosti največ prispevali k hitremu razvoju občine. Pomembnost energetskih virov velenjske občine se bo s predvidenimi novo zgrajenimi elektroenergetskimi zmogljivostmi v Šoštanju še povečala, zato je naša osnovna naloga, da optimalno izkoristimo proizvodne, tehnološke in sociološke pogoje za pridobivanje premoga in električne energije. Energetsko gospodarstvo v občini se mora organizacijsko, poslovno in samoupravno (na nivoju občine in republike) organizirati tako, da bo zagotavljalo potrebne količine električne energije in da bo v materialnem pogledu sposobno reševati tudi vse tiste probleme, ki nastajajo v občini kot posledica izkoriščanja premoga in izgradnje elektroenergetskih zmogljivosti. Ti pa so predvsem skrb za zagotavljanje življenjskih pogojev ljudi zaposlenih na področju energetike, skrb za sanacijo ugreznih in zaščito življenjskega okolja. Razvoj ostalih gospodarskih dejavnosti ima v odnosu na energetiko dopolnilno vlogo v tem smislu, da zagotavlja predvsem pogoje za zaposlovanje ženskega prebivalstva in omogoča enakomernejšo porazdelitev naporov pri zagotavljanju življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Poleg energetike se bo s povsem samostojnim konceptom razvijala kovinska industrija, ki s svojim obsegom proizvodnje in široko integriranostjo dela z drugimi organizacijami združenega dela – kot nosilka razvoja že prerašča okvire občine in republike.

Energetika in kovinska industrija (ki je tudi močan izvoznik industrijskih proizvodov) vse bolj dobivata na pomenu v domačem in mednarodnem gospodarskem prostoru.

Gospodarstvo in socialni razvoj sta v takšnem medsebojnem odnosu, da njuna povezanost omogoča hitrejši in celovitejši razvoj družbe. Socialni razvoj – kot sestavni del splošne družbene politike – odseva stopnja ekonomskega razvoja, hkrati pa vpliva na ekonomski razvoj družbe in ga usmerja.

Z uresničitvijo nakazanega družbeno-ekonomskega razvoja v naslednjih letih bomo dosegli znatno višji nivo gospodarske in družbene razvitosti in tudi bogatejšo osnovo za odpravljanje protislovij na ekonomskem in socialnem področju v naslednjih dvajsetih letih. Z 78.500 danarji družbenega proizvoda na prebivalca bo dana dejanska možnost, da se bo gospodarstvo ustrezno moderniziralo in avtomatiziralo, kar bo vplivalo na znatno nižjo stopnjo rasti zaposlenosti. Dosežena razvitost prostora velenjske občine bo narekovala tudi bolj umirjeno stopnjo gospodarske rasti. Ekonomski in tehnološki viški zaposlenih v sekundarnem sektorju in pa splošni višji družbeni standard delovnih ljudi bodo omogočili v mnogo večjem obsegu terciarizacijo življenja, kar pomeni, da se bo s pospešenim tempom preseljevalo delovno prebivalstvo v storitvene dejavnosti. Šele v obdobju zadnjih dvajset let tega stoletja bo mogoče doseči bistvene spremembe v sektorski strukturi delovnega prebivalstva in družbenega proizvoda, da bi se približali stanju, ki ga imajo danes razvite dežele.

V odvisnosti od pričakovanega družbeno-ekonomskega razvoja bo tudi prebivalstvo v občinskem prostoru naraščalo nekoliko počasneje. Demografska projekcija kaže, da bo ob koncu tega stoletja živelo na območju velenjske občine okoli 54.000 prebivalcev. Ocenjujemo, da bo v tem obdobju proces urbanizacije zajel okoli 74 % prebivalstva, kar praktično pomeni, da bo na urbaniziranih mestnih območjih občine živelo okoli 40.500 prebivalcev.

Da bi nakazane cilje in naloge v obdobju do leta 1980 in po tem obdobju dosegli, bomo morali biti v združenem delu čim bolj učinkoviti.

ve na njih – Ur. list SFRJ, št. 47/68) Zavod za urbanizem pa mora težiti za tem, da bo pri snovanju prometnega omrežja usmerjal težak transportni promet mimo naselij.

● Varstvo pokrajine

Varstvo okolja vključuje tudi pojem varovanja pokrajine. Neracionalno izkoriščanje in uporaba prostora in intenzivni razvoj gospodarstva, so že povzročili precejšnje probleme. Srečujemo se s posledicami izkoriščanja premoga, odpiranja novih kamnolomov in peskolomov, prekomernega izkoriščanja gozdov, divje gradnje poti in podobno, kar vse degradira kvaliteto okolja.

● Gozdovi

Da se bo v bodoče preprečilo nesmotno gospodarjenje z gozdovi je Skupščina občine Velenje

katerih uporabo in varstvo velja poseben režim. Varovalni gozdovi se so določili na podlagi njihove kvalitete in ambientnega značaja. Za varovalne gozdove so razglašeni:

– gozdovi, ki obdajajo objekte termoelektrarne Šoštanj, stari grad v Šoštanju in reber nad Šoštanjem (parc. št. 534/2, 534/3, 551/1, 511/2, 510/1, 509/10, 517, 509/7, 509/8, 516/1, 516/6, 490/2, 509/9, 490/1, 488, 485, 483, 482, 489, 480, 480/1, 479/4, 479/8, 520/3, 479/5, 479/1, 479/3, 471, 463, 460/1, 460/2, 459/1, 458/1, 458/5, 457/1, 456/1, 455/1, 455/2, 484, 481, 470, 461, 469, 510/2 v k.o. Šoštanj).

– gozdovi nad elektrarno (parc. št. 626/1, 627/1, 628/1, 628/2, 629, 630, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 639/1, 640/1, 641/1, 642/1, 645, 646/1, 638/2, 639/2, 640/2, 641/3, 642/3, 646/2, 647, 631, 627/2, 626/5 in 274/3 v k.o. Lokovica).

– gozdovi, ki obdajajo vilo Široko (parc. št. 71/1, 74/4 v k.o. Toplišca);

– gozdovi, ki obdajajo skladišča sanatorija Ravne pri Šoštanju (parc. št. 1257/1, 1258/1 v k.o. Ravne)

– gozdovi, ki obdajajo razvalino Šalek pri Velenju (parc. št. 2356, 2345, 2354, 2372, 2373 in 2358 v k.o. Velenje);

– gozdovi, ki obdajajo vodni rezervuar za Velenje (parc. št. 2039/2, 2039/1, 2038, 2037, 2036, 2026, v k.o. Velenje);

– gozdovi, ki obdajajo dom počitka Šalek (parc. št. 2472, 2473, 2485, 3255/1, 3245/2, 3255/3, 3257 v k.o. Velenje).

– gozdovi, ki obdajajo grad Velenje – rudarski muzej (parc. št. 2811, 2810, 3035, 3000, 3003, 3004, 3037, 3148, 3132, 3203, 3210, 3200, 3155, 3215, 3218, 3215, 3420, 3436, 3449, 3457/1, 3243, 3244, 3408, 3407, 3405, 3404 v k.o. Velenje)

– gozdovi, ki obdajajo jezero, športne naprave, weekend naselje, del naselja Velenje do Šmartna (parc. št. 708, 710, 705, 316, 317/2, 317/1, 309/1, 309/2, 309/3, 309/4, 296/1, 314, 309/7, 309/8, 309/10, 396/3, 295, 296/2, 322, 530, 525, 524, 523, 516, 515, 505, 499, 581, 1962, 497, 502, 491, 490, 489, 488, 487, 486 in 501 k.o. Velenje).

V teh gozdovih se odvija gospodarjenje v skladu s potrjenimi

gozdno-gospodarskimi načrti, ki se izdelajo vsakih 10 let za posamezno gospodarsko enoto, ki z njimi upravlja. Pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov pa morata imeti elementa rekreacije in etike nasproti gospodarskim učinkom poudarjeno vlogo. Vsa gozdnogojitvena dela in odkazila sečnje izvaja gozdarski strokovnjak organizacije, ki gospodari z gozdovi na območju občine. Sečnja na golo in krčitev gozda v tako imenovanem zelenem pasu je prepovedana razen v primerih, če je zaradi škodljivega gozdnega mrčesa, bolezni ali druge naravne nezgode ogrožena večina dreves v gozdu. Prepovedana je tudi gradnja campingov, igrišč in zabavišč.

V občinskem predpisu o varovalnih gozdovih je tudi določeno, da mora rudnik po umiritvi zemeljskih površin v enem letu rekultivirati vse tiste gozdne površine, ki so se zaradi izkoriščanja poškodovale.

Na primernih mestih bo treba urediti:

- objekte za nedeljske turiste s kuriliščem in odlagališčem smeti,
- sprehajalne poti v gozdovih in
- prostore za taborjenje, ki bi bili popolno urejeni.

Na ta način se bomo izognili mnogim nevšečnostim, ki jih povzročamo s svojim negativnim odnosom do varovanja gozdov.

● Zelenice, parki

Tako kot zavarovane gozdove je treba tudi s posebnim občinskim predpisom zavarovati zelenice in parke v občini. Občinska skupščina je že v letu 1972 sprejela predpis o urejanju, vzdrževanju in varstvu zelenih površin v mestih in naseljih občine. Namen tega predpisa je, da se zelene površine v mestih in naseljih urejajo, vzdržujejo in varujejo tako, da se zagotovi njihova estetska vrednost. Z zelenimi površinami bomo gospodarili v skladu z „registrom zelenih površin“, vsekakor pa moramo zagotoviti učinkovitejšo službo komunalne inšpekcije in inšpekcije za varstvo narave.

● Kamnolomi, peskolomi, prometnice

Odpiranje in koriščenje kamnolomov ter peskolomov narekujejo gospodarske potrebe; prav ta dejavnost pa pušča zelo vidne sledove v naši pokrajini, (na Paškem Kozjaku, v Paki pri Velenju, v Slanici, ob cesti Šoštanj – Gorenje, v Podgori, v Gorenju itd.). Poleg aktivnih kamnolomov in peskolomov pa je še mnogo starih, opuščanih; te posege v naravo ni kasneje nihče saniral. Zato moramo nujno sprejeti predpis, s katerim bi vse koristne kamnolome zadočili, da so jih po končanem koriščenju dolžni na lastne stroške sanirati. Le na ta način bomo dosegli, da bi se te rane pokrajine ponovno vključile v zdrav ambient.

V zadnjem času je opaziti tudi precejšnjo težnjo in nestrpnost pri gradnji novih cest, pri tem pa se dovolj ne zavedamo, da lahko z nenadno in divjo gradnjo cest zelo degradiramo okolje. Do nenačrtne gradnje kolovozov prihaja predvsem na podeželju, kjer je pokrajina še prav posebno občutljiva za tovrstne posege. Ceste je treba trasirati tako, da se čim bolj vključijo v okolje in ga čimmanj prizadenejo. Tudi na tem področju bo treba zagotoviti učinkovitejšo inšpekcijsko službo.

Odgovornost za izvajanje družbenega plana

S tem družbenim planom kot najširšim družbenim dogovorom prevzemajo vsi nosilci družbene in gospodarske aktivnosti odgovornost, da v okviru svoje dejavnosti zagotavljajo uresničevanje temeljnih ciljev in nalog tega plana.

Samoupravni nosilci politike razvoja na posameznih področjih bodo usklajevali svojo aktivnost in razvojne programe z osnovnimi smernicami tega plana in v njih zagotovili potrebno konkretizacijo in skladnost nalog in akcij. Nadalje je treba razvijati planiranje k kot nujni element učinkovitega samoupravljanja na vseh področjih združenega dela, zlasti tam, kjer nosilci še nimajo izdelanih programov in na teh osnovah krepiti zavestno usmeritev naporov delovnih ljudi k uresničevanju njihovih lastnih in širših, dogovorjenih ciljev razvoja.

Nosilci družbene in gospodarske aktivnosti morajo zagotoviti stalno spremljane in obveščanje o izvajanju občinskega družbenega plana, srednjeročnih programov samoupravnih interesnih skupnosti in drugih razvojnih programov, da bi omogočili pravočasno sprejemanje potrebnih ukrepov in skladno uresničevanje politike razvoja. Skupščina občine Velenje bo občasno obveščala javnost o izvajanju tega družbenega plana in predlagala v okviru vsakoletnih družbenih planov konkretne ukrepe za uresničitev sprejetih ciljev in nalog, po potrebi pa tudi spremembe in dopolnitve, ki jih bodo narekovala konkretne gospodarske in družbene razmere.

V uresničevanje ciljev in nalog tega družbenega plana, zlasti v uveljavljanju odnosov v novem komunalnem sistemu, se bodo morale z jasno opredeljeno in aktivnejšo vlogo vključiti tudi Zveza komunistov, Socialistična zveza, Zveza sindikatov in druge družbeno-politične organizacije. Te organizacije bodo morale posvečati izredno skrb krepitvi in razvijanju zavesti delovnega človeka in zagotavljanju možnosti, da se v demokratičnem postopku samoupravnega in političnega odločanja opredeli za tiste rešitve in alternative, ki upoštevajo – poleg trenutnih, konkretnih potreb in interesov – tudi širše in dolgoročne interese delavskega razreda. Družbeno-politične organizacije si morajo prizadevati za uspešno funkcioniranje novega delegatskega sistema in občinskega sistema. Delovnim ljudem je treba omogočiti, da bodo večino zadev – učinkovito in družbeno racionalno – urejali v združenem delu, v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih neposredno in s polno odgovornostjo za svoj današnji in jutrišnji dan. Na vsa ta vprašanja moramo biti zlasti pozorni ob pripravljanju in sprejemanju statuta občine in temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti, ki naj ne bodo le in skladnost nalog in akcij. Nadalje je treba razvijati planiranje kot nujni ki bodo jasno izrazili potrebe, možnosti, posebnosti in življenje vsake skupnosti posebej.

ne Velenje in ugrezninskih jezer. Nadalje poteka približno ob Paki do izliva Lepene, prečka južno od vasi Preloge mejnike 32 in 33. Meja nadalje dvakrat prečka železnico Šoštanj – Velenje in prečka mejnik 34, ki je lociran ob porušeni hiši Rudolfa Lenarta v Družmirju. Od tu dalje teče ob železnici do vzhodnega dela železniške postaje Šoštanj do mejnika 35a, dalje poteka preko severne strani glavnega mostu preko Pake in poslopij TUS-a na mejnik 37a. Meja nadalje prečka zopet Pako in poteka do mejnika 38a, ki se nahaja na polju med Pako in železnico nakar prečka železnico in gre ob mejniku 39a na mejnik 40, ki se nahaja severovzhodno od mostu preko Toplice pri Penku na vogalu hiše Rudolfa Imperla. Od tu dalje gre po dolini Šentflorjana še cca 1000 m in se nato vzpne na mejnik št. 1.

Eksplatacijsko območje močno vpliva na usmerjanje urbanizacije naše doline, saj se pliocenski sedimenti, ki vsebujejo debele plasti lignita nahajajo v njenem osrčju. To območje pa je vsled izkoriščanja rudnega bogastva prepovedano za grajevanje. Eksploatacije premoga bo na vsak način povzročilo precejšnje preobrazbo pokrajine, ki bo zahtevala intenzivno angažiranje pri realizaciji sanacijskih načrtov.

Priložena karta prikazuje plan eksploatacije in naraščanja vodnih ugreznin do leta 1985. Danes leže vodne ugreznine v različnih višinskih nivojih, z nadaljnjim izkopavanjem lignita pa bo nastalo takšno stanje, da se bodo jezera pretočila v ugreznino pri Družmirju. Po programu izkopavanja premoga je predvideno, da bo naselje Družmirje prišlo v naslednjih letih v rušno območje, zaradi česar tu ne bo več pogojev za bivanje. Sedanja jezera in njihovo neposredno okolje so predvideni za sanacijo šele po letu 1980, ko se bo teren umiril. Potrebno pa je, da se sredstva za sanacijo zagotovijo že prej oziroma v času intenzivnega izkoriščanja lignita.

Predvideno je, da bo rudnik v letu 1975 saniral kompleks 4 hektarov umirjenega zemljišča na jugovzhodnem delu eksploatacijskega območja (pri Tičnici). Ta kompleks bo izravnani in pogozden.

Ker bo izkoriščanje premoga povzročilo tudi spremembe pri obstoječih komunikacijah, bo treba do konca leta 1975 zgraditi novo cesto med Hrastovcem in Skalami; sedanja cesta zaradi ugreznja ne bo več uporabna. Cesta med Hrastovcem in Skalami bo del tako imenovane nove severne ceste, ki bo povezovala naselja med Velenjem in Šoštanjem. V istem obdobju, bo treba zgraditi tudi nadomestno cesto Gaberke – Ravne – Šoštanj, ker prehod skozi Družmirje ne bo več mogoč. S to novo cesto se bo razdalja Gaberke – Velenje precej povečala.

Zaradi izkopavanja premoga bo treba izvesti tudi prestavitve potočkov Lepene in Velunje.

Dokument, ki je podlaga za urbanizacijo pretežnega dela občine, je odlok o urbanističnem redu, ki ga je skupščina sprejela v letu 1973. Z urbanističnim redom se urejajo vsa naselja in območja v občini, razen mesta Velenje z gravitirajočimi področji v k.o. Velenje (Pesje, Selo, Bevče, Konovo, Paka), mesta Šoštanj, naselja Šmartno ob Paki in zavarovanih zemljišč (gozdovi, območja virov pitne vode itd.).

Gradnja novih objektov na podeželju se bo dovoljevala le v okviru coningov. Coningi se bodo oblikovali v okviru tistih obstoječih naselij, ki izkazujejo progresivno demografsko rast, imajo prostorske mož-

nosti za razširitev in gospodarske pogoje za razvoj. Ta manjša, komunalno opremljena naselja, se bodo oblikovala na površini cca 10 ha. V njih se bo dovoljevala gradnja stanovanjskih in drugih objektov, v skladu s programom razvoja do leta 1980. Coningi Topoljša, Pohrastnik, Zavodnje, Gorenje, Ravne, Gaberke, Skale, Hrastovec, Podkraj-Kavče, Arnače pa ob enem predstavljajo gravitacijska jedra ostalih območij v sklopu urbanističnega reda, ki bodo vezana nanje tako glede preskrbe, šolstva in ostalih potreb. Vseled tega bodo morali biti tovrstni objekti v gravitacijskih jedrih temu primerno dimenzionirani.

V naseljih in območjih izven coningov, ki se bodo urejevala po urbanističnem redu, pa se bo dovoljevala samo gradnja nadomestnih stanovanjskih objektov, objektov, ki bodo služili potrebam gospodarske dejavnosti, s katero se na teh območjih ljudje ukvarjajo (objekti za potrebe kmetijstva in gozdarstva) in objektov javnega značaja (komunalni objekti). Za ta pretežno agrarna območja je značilno, da so že dalj časa v depopulaciji, čemur je vzrok odhajanje prebivalstva v urbane centre.

V urbanističnem redu so zajeta tudi rekreacijska območja v občini kot so Bele Vode, Zavodnje in Paški Kozjak. Ker zanje velja poseben režim urbanističnega oblikovanja, se bodo morala v bližnji bodočnosti dokumentacijsko obdelati z zazidalnimi načrti.

Iz urbanističnega reda pa so izzeta območja občinskega središča s širšim zaledjem, mesto Šoštanj, naselje Šmartno ob Paki in že omenjena zavarovana zemljišča.

Obe mesti in naselje Šmartno ob Paki se bodo še nadalje zgrajevali in dopolnjevali v skladu z urbanističnimi načrti in zazidalnimi načrti. V skladu z njimi se bo odvijala gradnja vseh stanovanjskih, družbenih, gospodarskih in rekreacijskih objektov. Omeniti moramo, da je mesto Velenje z gravitirajočimi območji v k.o. Velenje izdelano več zazidalnih načrtov. Naselja v obrobju centra, kot so Salek II, Selo, Salek – Bevče, Konovo, se bodo v bližnji bodočnosti spojila z njim in bodo zajeta v urbanistični načrt mesta Velenja. V ta načrt bo zajeto tudi rekreacijsko območje, ki se razteza ob cesti Velenje – Salek, med zazidalno sososko Gorica in kompleksom ob avtobusni postaji. Dokončni ureditveni načrt za njegovo izgradnjo je že pripravljen.

Z zazidalnimi načrti pa smo predvideli tudi industrijske komplekse:

CONA 1 – GORENJE obsega kompleks med zelenim pasom ob Celjski cesti v Velenju in začetkom naselja Pesje ter med železniško progo in reko Pako. Na tem kompleksu je še precej prostih površin za nadaljnjo izgradnjo objektov za potrebe TGO Gorenje.

CONA 2 – JAVNA SKLADIŠČA, DINOS, GARAZE, CARNARNICA obsega kompleks cone 1 med železniško progo, eksploatacijskim področjem in Staro vasjo.

CONA 3 – območje bivšega EKK obsega del eksploatacijskega območja zapadno od Pesja, do prečkanja industrijske proge iz TE s cesto Velenje – Šoštanj.

CONA 4 – SELO obsega kompleks med tovarno IGE proti Paki do vključno industrijske cone SGP Vegrad.

CONA 5 – Termoelektrarna Šoštanj I, II, III, IV obsega kompleks Z od cone 3 do mesta Šoštanja

CONA 6 – INDUSTRIJSKA CONA ŠOŠTANJ obsega območje Tovarne usnja Šoštanj in novo predvideno območje od tovarne do naselja Pohrastnik. To območje omejuje cesta Šoštanj – Penk, naselje Pohrastnik, meja eksploatacijskega območja in na vzhodu mesto Šoštanj.

CONA 7 – Vas Gorenje zajema sedanje industrijske objekte in zemljišče, predvideno za izgradnjo tovarne kemičnih ploščic.

CONA 8 – ŠMARTNO OB PAKI zajema skladišča za tranzitni promet železnice in objekte predelovalne prehranske industrije. To območje omejuje na jugu železnica Šmartno – Celje, na severu vznožje Podgore, na vzhodu cesta Rečica – Polzela, na zahodu pa poteka meja cca 400 m od železniške postaje.

CONA 9 – ŠMARTNO OB PAKI zajema kompleks podjetja „Vino“ ter objektov za potrebe kmetijstva. Kompleks leži na zahodni strani šolskega coninga, izmere cca 200 x 200 m.

Nakazani družbeno-ekonomski, socialni in prostorski razvoj občine je osnova za urbanistični program in za usmerjanje urbanističnih rešitev, dokler urbanistični program ne bo sprejet. Urbanistično dokumentacijo pa bomo še izpopolnili z zazidalnimi načrti za določena območja, ki jih trenutno še zajema urbanistični red. To so zazidalna območja v coningih in rekreacijska območja. Z odlokom pa moramo zavarovati kmetijske in gozdne površine, trase predvidenih komunalnih objektov in področja vodnih virov.

● Varstvo narave in zaščita okolja

V občini smo že močno soočeni s problemi, ki povzročajo onesnaženje in uničevanje okolja in s tem degradirajo njegove kvalitete. S temi problemi se srečujemo na področju varstva voda, ozračja in pokrajine.

● Varstvo in onesnaževanje voda

Za nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj občine, predvsem pa ožje območja Saleške doline, so vodnogospodarske ureditve izredno velikega pomena. Ker se rešujejo vodnogospodarski problemi v Sloveniji prvenstveno v izrazitejših centrih oziroma virih onesnaženja, to v negativnem smislu močno občutimo v naši občini.

Za območje naše občine je najvažnejše porečje reke Pake. Paka se vedno v svojem toku skozi Saleško dolino povzroča poplave, ker regulirana dela še niso končana. Vodno območje Pake se vsled tega mora urediti tako, kot predvideva vodnogospodarski plan do leta 1980.

Paka je problematična tudi iz vidika onesnaženja. Vsled negativnega odnosa do prečiščevanja odpadnih vod so posledica dejavnosti tovarne usnja, peskoloma SGP Vegrad in TGO Gorenje zelo vidne. Zaradi pomankljivega prečiščevanja industrijskih odpadkov in fekalnih voda, ki se spuščajo v Pako, je v njej ogrožena obstojnost vseh živih bitij. Ne izginjajo samo ribe, ki so najvidnejši indikator življenja v vodi, pač pa tudi ostala favna in flora.

Znanstveniki tretirajo Pako že kot „mrtvo reko“. Škodljivi vpliv izpuščanja odpadka pa se ne odraža le v njej, ampak tudi v njenem neposrednem okolju. Območje vzdolž vodotoka Pake in Velenja do izliva v Savinjo je neprimerno za rekreacijo, saj Paka s smradom in umazanijo negativno vpliva na okolje. Zato moramo vložiti velike napore v reševanje tega aktualnega problema, kar od nas zahteva tudi temeljni zakon o vodah. Zakon predpisuje, da se morajo vse odpadne vode po uporabi in pred izpustom v vodotok obvezno prečistiti. Za obvarovanje Pake in njenega neposrednega okolja morajo vse gospodarske organizacije in zasebniki, ki s svojo proizvodnjo onesnažujejo vodotoke do leta 1980 zgraditi čistilne naprave za odpadne vode (TGO Gorenje, Tovarna usnja Šoštanj, peskolom SGP Vegrad, zasebni galvanizerji). Delo pri izgradnji kolektorja in čistilnih naprav na območju Velenja in Šoštanja se mora nadaljevati. Kolektor s čistilno napravo pa mora biti zgrajen do leta 1976.

Investitorji novih industrijskih objektov, ki bodo vezani na odvod odpadka v reke in potoke na območju občine, bodo morali pred izdajo gradbenega dovoljenja predložiti projekte za izgradnjo čistilnih naprav in zanje zagotoviti sredstva.

● Varstvo in onesnaževanje ozračja

Onesnaženost zraka je posledica človekovih proizvodnih in neproizvodnih dejavnosti. V občini je najbolj občutno onesnaženje ozračja vsled delovanja TE Šoštanj in apnenice SGP Vegrad v Šmartnem ob Paki, ter uporabe industrijskih in zasebnih kurilšč. Škodljivi plini negativno vplivajo na favno in floro, posebno pa še na zdravje človeka. Vsled tega je nujno, da skupščina občine Velenje – še v tem letu sprejme odlok, ki bo urejal področje varstva ozračja pred onesnaženjem; odlok mora vsebovati določbe, da morajo biti vsi novi objekti grajeni tako, da iz njih ne bodo uhajale take količine škodljivih snovi, ki bi povzročale v zraku večje koncentracije, kot je dovoljeno.

Odlok mora vsebovati tudi ukrepe, s katerimi bomo postopno odpravljali že povzročene posledice dosedanjega onesnaženja zraka iz obstoječih virov onesnaženja.

Zaradi tega moramo stremeti za tem, da se bodo v proizvodnji upajali takšni tehnološki procesi, ki bodo manj onesnaževali zrak. Elektrarna Šoštanj mora v enem letu od sprejetja tega plana predložiti ateste kvalitete ozračja in vpliva koncentracije žveplovih plinov ter vlage na zdravje prebivalcev in na pokrajino. Dokler rezultati vplivnega območja ne bodo znani, ni mogoče dokončno izdelati urbanističnega načrta mesta Šoštanj in njegove neposredne okolice. Pri izgradnji TEŠ IV pa je treba vgraditi take čistilne naprave, ki bodo v največji možni meri preprečevale onesnaženje ozračja.

Onesnaževanje ozračja je deloma tudi posledica kurjenja v zasebnih kurilščih. Zato moramo za vsa družbena stanovanja v blokih zagotoviti toplovodno ogrevanje. Ker tudi prometna sredstva povzročajo onesnaževanje ozračja, bo treba poostrijeti kontrolo kvalitete izgoravanja pri motorjih z notranjim izgoravanjem in izločiti iz prometa vsa vozila, ki izpuščajo dim nad predpisano črtno (pravilnik o napravah in opremi vozil, ki vozijo po cestah ter o tehničnih pogojih za posamezne napra-

GOSPODARSKI RAZVOJ

● Globalni kazalci projekcije gospodarskega razvoja

Ocene možnosti gospodarskega razvoja občine Velenje v razdobju 1973 – 1980 kažejo, da obstajajo ustrezni materialni in splošni pogoji za okoli 13,3 % povprečno letno stopnjo rasti realnega družbenega proizvoda.

	Udeležba posameznih dejavnosti in sektorjev v družbenem proizvodu (v %)		Povprečna letna stopnja rasti v %
	1972	1980	
Celotno gospodarstvo	100,0	100,0	13,3
– družbeni sektor	95,5	97,1	13,5
– zasebni sektor	4,5	2,9	7,2
Primarni sektor	3,4	2,0	5,8
– kmetijstvo	3,3	1,9	5,7
– gozdarstvo	0,1	0,1	9,1
Sekundarni sektor	85,5	86,7	13,5
– industrija in rudarstvo	80,0	80,2	13,3
– gradbeništvo	4,4	4,8	14,8
– proizvodna obrt	1,1	1,7	19,0
Terciarni sektor	11,1	11,3	13,5
– promet	1,1	1,2	14,7
– trgovina	6,5	6,7	13,7
– gostinstvo in turizem	1,5	1,5	13,7
– storitvena obrt	1,2	1,0	10,4
– stanov. kom. dejavnost	0,8	0,9	14,7

Predvideni družbeno-ekonomski razvoj občine v razdobju do leta 1980 bo uresničen na osnovi naslednjih dejavnikov rasti:

	1972	Plan 1980	Indeks 1980/1972	Povprečna letna stopnja rasti 1973–1980
DRUŽBENI PROIZVOD (v tisoč din)				
Skupno gospodarstvo	1.065.261	2.889.732	271,2	13,3
– družbeni sektor	1.017.460	2.806.337	275,8	13,5
– zasebni sektor	47.801	83.395	174,4	7,2
Prebivalstvo od tega: kmečko prebivalstvo (v %)	9	7,6		
Zaposlenost v družbenem sektorju	14.369	22.613	157,3	5,8
– gospodarstvo	12.446	19.671	158,0	5,9
– negospodarstvo	1.923	2.942	153,0	5,5
Produktivnost dela v družbenem sektorju (DP na zaposlenega v din)	81.749	142.663	174,5	7,2
Realni mesečni osebni dohodek na zaposlenega v družbenem sektorju (v din)	2.027	3.425	169,0	6,8
Izvoz in uvoz (v USA dol.)				
– izvoz ind. izdelkov	21.960.722	114.606.206	521,0	22,9
– uvoz reprod. materiala	28.437.669	124.399.222	437,0	20,2
Bruto investicije v osnovna sredstva (v tisoč din)	185.558	653.960	352,4	17,4
povprečna letna vlaganja:				
– v gospodarstvo	151.823	503.960	331,9	16,1
– v negospodarstvo	33.735	150.000	444,6	20,5
Družbeni proizvod na prebivalca (v din)	36.450	78.476	215,2	10,0

Predvidevanje upošteva doseženo stopnjo razvitosti, naravne pogoje, razpoložljive zmogljivosti in realne možnosti za njihovo povečanje ter dosežke in tendence v tržni usmerjenosti in organizaciji gospodarstva; izhaja iz nakazanih pogojev gospodarjenja na enotnem trgu in uresničevanja predvidene politike delitve in pospeševanja razvojnih dejavnosti.

Ob upoštevanju problemov, ki so povezani s prilagajanjem gospodarstva novim pogojem poslovanja in

programom stabilizacije, pričakujemo v razdobju do leta 1980 nekoliko počasnejšo gospodarsko rast, kot smo jo dosegli v preteklem razdobju. V razdobju 1973 – 1980 se bo realni družbeni proizvod predvidoma povečal za 171,2 % nasproti letu 1972.

Rast nominalnega družbenega proizvoda v obravnavanem planskem razdobju pa bo odvisna od dogovorjene politike cen, ki bo težila za tem, da bomo gibanje splošne ravni cen v glavnem zadržali v mejah pričakovane rasti cen v državah z razvitim trgom.

V letu 1980 bomo ob cenah iz leta 1972 dosegli okoli 78.500 din družbenega proizvoda na prebivalca. Ob takšnem povečanju družbenega proizvoda bo občina Velenje dosegla stopnjo razvitosti, ki jo imajo danes razvite evropske dežele.

Višja raven gospodarske razvitosti občine bo omogočila širše materialne okvire za povečevanje življenjskega standarda ter reševanje nekaterih infrastrukturnih problemov, nastalih v dosedanjem razvoju. Hkrati pa bo prehajanje na višjo raven raz-

● Položaj gospodarstva v delitvi družbenega proizvoda

V preteklem razdobju ni bila uresničena usmeritev družbeno-ekonomske reforme na povečanje udeležbe organizacij združenega dela v delitvi družbenega proizvoda. To dejstvo in neizgrajenost sistema razširjene reprodukcije ni omogočalo bistvenega izboljšanja deleža samofinanciranja razvoja organizacij združenega dela. Takšen položaj je oviral hitrejšo napredovanje pri razvijanju samoupravnega sistema, hkrati pa je bil eden izmed po-

	1972	Str. v %	Plan 1980	Str. v %	Indeks 1980/1972	Povpreč. letna stopnja rasti 1973–80
Družbeni proizvod	1.017.460	100,0	2.806.337	100,0	275,8	13,5
a) delež družbe	256.400	25,2	566.880	20,2	221,1	10,4
– zakonske obveznosti	26.454	2,6				
– prispevki na OD	142.444	14,0				
– pogodbene obveznosti	87.502	8,6				
b) delež za gospodarstvo	761.060	74,8	2.339.457	79,8	307,4	15,1

Položaj gospodarstva v delitvi pa prav gotovo ne bo odvisen le od predvidenega obsega deleža za družbene dejatve. Izreden pomen bodo imeli kvalitetni procesi znotraj samega gospodarstva. V tem okviru bo zlasti pomembna realizacija ekspanzivnih poslovnih konceptov organizacij združenega dela, zasnovanih na možnostih domačega in tujega tržišča, intenziv-

vitosti terjalo intenzivne kvalitativne spremembe in strukturne premike v gospodarstvu.

Sekundarni sektor, zlasti razvoj industrije in rudarstva, bo imel še naprej odločilno vlogo pri povečevanju družbenega proizvoda. V osnovni strukturi gospodarstva se bo še nadalje zmanjševala udeležba primarnega sektorja in postopno povečevala udeležba terciarnega sektorja. Delež družbenega sektorja gospodarstva v celotnem družbenem proizvodu bo v letu 1980 znašal okoli 97 % nasproti 95,5 % v letu 1972.

Na podlagi predvidene rasti družbenega proizvoda in pričakovanih sprememb v strukturi investicijskih naložb bodo posamezni gospodarski sektorji in dejavnosti dosegli naslednjo dinamiko in udeležbo v strukturi družbenega proizvoda:

membnih vzrokov nestabilnih gibanj in nezadostne konkurenčne sposobnosti gospodarstva v gospodarskih odnosih s tujino.

V prihodnjem obdobju smemo pričakovati, da se bo ob predvideni politiki delitve sredstev družbene reprodukcije v merilu federacije in republike ter s predvidenimi spremembami sistema družbenih obveznosti in sistema financiranja splošne in skupne porabe izboljšal položaj in bistveno povečal vpliv organizacij združenega dela na delitev dohodka. Ocena bilance delitve družbenega proizvoda družbenega sektorja kaže, da se bo glede na navedene spremembe povečal delež družbenega proizvoda, ki ostaja gospodarstvu, za okoli 5 % – nih pocenov v letu 1980 nasproti deležu sredstev v letu 1972:

	1972	Str. v %	Plan 1980	Str. v %	Indeks 1980/1972	Povpreč. letna stopnja rasti 1973–80
Družbeni proizvod	1.017.460	100,0	2.806.337	100,0	275,8	13,5
a) delež družbe	256.400	25,2	566.880	20,2	221,1	10,4
– zakonske obveznosti	26.454	2,6				
– prispevki na OD	142.444	14,0				
– pogodbene obveznosti	87.502	8,6				
b) delež za gospodarstvo	761.060	74,8	2.339.457	79,8	307,4	15,1

nejša uporaba domačih in tujih tehnoloških dosežkov in seveda razviti samoupravni odnosi, sodobna organizacija dela ter smotna politika notranje delitve dohodka organizacij združenega dela, ki bo upoštevala razvojne potrebe in spodbujala interes ter iniciativo delovnih ljudi za izboljšanje poslovnih rezultatov.

STRAN 8

● Izhodišča za financiranje skupne in splošne porabe

Ustavne spremembe narekujejo povsem nov način financiranja skupnih in splošnih družbenih potreb, pri čemer gre tudi za jasno razmejitev med sredstvi za splošne družbene potrebe (to so sredstva občinskega proračuna, ki se zbirajo z davki) in sredstva, ki naj se na samoupravni podlagi zbirajo za uresničevanje skupnih potreb ljudi v občini (tu gre predvsem za področje izobraževanja, kulture, otroškega, zdravstvenega ter socialnega varstva in podobno). V prihodnje, bo na področju tako imenovanih skupnih potreb popolnoma izključena vloga države oziroma organov oblasti, prevladujočo vlogo na tem področju pa bo dobilo sporazumno dogovarjanje delovnih ljudi, ki bodo zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela odločali o tem, katere in kakšne potrebe na določenem področju so tiste, ki jih je treba najprej uresničiti, ter kako jih uresničevati. Delovni ljudje se bodo sami sporazumeli tudi o tem, v kakšni meri in v kakšnem obsegu je možno te potrebe zadovoljevati. Na ta način se bomo izognili sporom in kritikam o tem, da država jemlje sredstva delovnim ljudem, da se s tem zmanjšuje akumulativna moč gospodarstva, kar se je doslej mimo volje in vpliva delavcev v resnici pogosto tudi dogajalo. Novi sistem financiranja skupnih potreb bo torej omogočil uveljavitev resnične svobodne menjave dela praviloma v ustrezni samoupravni interesni skupnosti – med delavci na področju družbenih služb in delavci v gospodarstvu.

Proces spreminjanja načina financiranja skupne porabe je v teku, njegova učinkovitost pa bo med drugim odvisna tudi od tega, v kolikšni meri bo delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela dana dejanska možnost presoje programov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti ter s tem povezanih materialnih obveznosti. Zato je izredno pomembno, da bodo programi posameznih interesnih skupnosti pripravljeni tako, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela dobili čimbolj vpogled v razmere in naloge posameznih področij in da se na tej osnovi odločali o višini dohodka, ki ga bodo dajali za zadovoljevanje skupnih potreb na podlagi vzajemnosti in solidarnosti, in to s sporazumi, družbenimi dogovori in referendumi.

Tudi krajevne skupnosti se bodo morale vključiti v proces spreminjanja financiranja svojih potreb; delovni ljudje in občani bodo svoje neposredne potrebe v krajevni skupnosti zadovoljevali s sredstvi:

- ki jih bodo sami prispevali (s samoprisklopom ali na drug način)
- z dohodkom, ki ga bodo namenili krajevni skupnosti delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti,
- z dohodkom, ki ga bodo namenile krajevni skupnosti temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju krajevne skupnosti,
- z delom davkom, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih bo občina odstopila krajevni skupnosti,
- z raznimi drugimi sredstvi, ki jih krajevne skupnosti samostojno ustvarjajo;

Za reševanje širših problemov, zanimivih za več krajevni skupnosti, se bodo krajevne skupnosti med seboj povezovale v posebni skupnosti kjer bodo delegati krajevni skup-

nosti usklajevali določene poglede in stališča o skupnih zadevah.

Delovnim ljudem v krajevni skupnosti bo zagotovil večji vpliv na delovanje samoupravnih interesnih skupnosti predvideni delegatski sistem v samoupravnih interesnih skupnostih, saj bodo za večino teh skupnosti neposredno volili delegate tudi v krajevni skupnosti.

Pri zagotavljanju sredstev za pokrivanje splošnih in skupnih potreb in za investicijska vlaganja na teh področjih pa nikakor ne smemo porušiti nakazanih razmerij v delitvi združenega proizvoda, iz katerih izhaja, da bomo dajali prednost hitrejšemu oblikovanju sredstev za razvojne potrebe gospodarstva in družbenega standarda, osebni standard pa bo imel pri tem podrejeno vlogo.

Iz kazanih virov financiranja je razvidno, da bodo razpoložljiva sredstva za pokrivanje potreb in nadaljnji razvoj posamezne krajevne skupnosti odvisna od družbeno-gospodarskega in regionalnega položaja krajevne skupnosti ter možnosti vzpostavljanja razmerij do drugih samoupravnih dejavnikov na območju krajevne skupnosti. Pri tem je treba upoštevati tudi dosežani razvoj in doseženo stopnjo razvoja na posameznih področjih (gospodarsko, socialno, komunalno) in organizacijo dela krajevne skupnosti.

Različnost gospodarskega in regionalnega položaja in dosežena stopnja splošne razvitosti je razvidna iz priloženega pregleda in karte, ki prikazujeta stanje v letu 1972 glede na ustvarjene dohodek in ugotovljene potrebe v posameznih krajevni skupnostih. Ugotovitev kriterija razvitosti oziroma nerazvitosti so bili upoštevani podatki o dohodkih, ki jih prebivalci oziroma zaposleni v posamezni krajevni skupnosti ustvarjajo za pokritje splošnih in skupnih potreb. Ti dohodki vsebujejo sredstva, ki se stekajo v občinski proračun in proračune temeljnih interesnih skupnosti za namene krajevni skupnosti, sredstva zbrana prispevka za uporabo mestnih zemljišč in lastna sredstva krajevni skupnosti. Ta izračun izhaja iz predpostavke, da mora vsaka krajevna skupnost pokrivati vse svoje potrebe, to je neposredne potrebe v krajevni skupnosti ter splošne in skupne potrebe na področju vzgoje in izobraževanja, kulture in telesne kulture.

Razvrstitev krajevni skupnosti na tej osnovi kaže, da je v občini (od skupno 25) 14 krajevni skupnosti, ki ustvarjajo več dohodka, kot ga potrebujejo za pokrivanje vseh svojih potreb (to so Velenje, Smartno ob Paki, Gorenje, Pesje, Družmirje, Šostanj, Skorno in Topolšica) in 11 krajevni skupnosti, ki za pokrivanje vseh svojih potreb ne ustvarjajo dovolj sredstev. Nerazvite krajevne skupnosti so predvsem v višje ležečem severozahodnem predelu občine.

Povsem razumljivo je, da se bodo problemi financiranja nerazvitih krajevni skupnosti reševali po načelih solidarnosti in samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja z razvitimi krajevni skupnostmi. Pri tem bodo pa morale nerazvite krajevne skupnosti storiti vse, da se bodo v finančnem pogledu čimprej osamosvojile. Prevladujoče sredstev iz razvitih v nerazvite krajevne skupnosti bo moralo biti vezano na izpolnjevanje določenih pogojev, ki naj bi pospeši-

li proces preraščanja nerazvitih v razvite. Eden izmed pogojev, ki bo vezan na koriščenje sredstev iz naslova solidarnosti, bo vsekakor zagotovitev ustreznega deleža lastnih sredstev krajevne skupnosti, ki bo moral v začetnem obdobju izvajanja tega družbenega plana znašati vsaj 30 %, pozneje se bo pa postopoma povečeval. Iz tega izhaja, da bodo morale nerazvite krajevne skupnosti izredno velike napore usmeriti v hitrejši gospodarski razvoj svojih območij, pri čemer bodo morale upoštevati tiste gospodarske dejavnosti, ki imajo glede na dane pogoje največ možnosti za hitrejši razvoj oziroma napredek.

Ker so danes med nerazvitimi krajevni skupnostmi predvsem kraji, kjer so pogoji za hitrejši razvoj kmetijstva, bo treba iskati rešitve predvsem v povečevanju kmetijske proizvodnje. To bo mogoče doseči z nadaljnjo modernizacijo in preusmerjanjem kmetij v blagovne proizvajalke

govejega mesa in perutnine, mleka, sadja ter hmelja. Višje dohodke v kmetijskih pridelkih pa bo treba zagotavljati tudi z raznimi dopolnilnimi dejavnostmi, kot so kmečki turizem, obrtna storitve v kmetijstvu in smotnejše izkoriščanje gozdov.

Dohodke iz zgoraj omenjenih dejavnosti, ki danes še niso v celoti ovrednoteni in upoštevani pri kriterijih za razvitost oziroma nerazvitost posamezne krajevne skupnosti, bo treba v prihodnje na ustrezen način ovrednotiti in prikazati kot elemente razvitosti oz. nerazvitosti. Zaradi tega bomo morale krajevne skupnosti poskrbeti tudi za ustrezno evidenco nad celotnim gospodarjenjem na njihovem območju. Kriterije razvitosti pa bo treba še dopolniti z raznimi drugimi elementi, kot so gospodarsko-socialna struktura gospodarstva in prebivalstva, oddaljenost posameznih krajevni skupnosti od večjih gospodarskih središč in podobno.

KRAJEVNA SKUPNOSTDOHODKI IZDATKI + –INDEX Udeležba DOHODKIZDATKI

VELENJE	1642554	14444425	+ 1981129	87,9	46,3	40,8
CIRKOVCE	221535	322685	– 101150	145,6	0,6	0,9
PLEŠEVCE	312525	479950	– 167425	153,5	0,9	1,4
PAKA	732163	934448	– 202285	127,6	2,2	2,6
ŠENTILJ	682885	972471	– 289586	142,4	1,9	2,7
ŠKALE	1017836	1268082	– 250246	124,5	2,8	3,6
SALEK	1181454	1343772	– 167318	114,1	3,3	3,8
PEŠJE	1337227	1420358	– 95131	105,2	3,8	2,0
PODKRAJ – KAVČE	747460	853867	– 106407	114,2	2,2	2,4
ŠOSTANJ	4726961	4275495	+ 451466	90,4	13,3	12,1
BELE VODE	280643	404234	– 123586	144,0	0,8	1,1
SKORNO – FLORJAN	798714	887525	– 88811	111,1	2,2	2,5
ZAVODNJA	292316	451534	– 159218	154,4	0,8	1,3
RAVNE	944669	1256521	– 311852	133,0	2,7	3,5
DRUŽMIRJE – GABER	1142835	1163758	– 20923	101,8	3,2	3,3
LOKOVICA – KE	336645	763298	– 206650	137,1	1,6	2,2
TOPOLŠICA	1388841	1431127	– 42286	103,0	3,9	4,0
SMARTNO OB PAKI	1807343	1943766	– 135923	107,5	5,1	5,5
GORENJE	846506	822305	+ 24201	97,1	2,4	2,3
S K U P A J :	35444618	35444618			100,0	100,0

● PODKRAJ – KAVČE

Dobrine za vsakdan

Na južni strani Velenja se na valovitem gričevnatem svetu nahajata naselji Podkraj in Kavče, ki ju bo v bližnji prihodnosti še tesneje povezovala nova cesta.

Kot velja za vsa naselja v bližini Velenja, tudi tu ne kaže razvijati širših urbanih funkcij, temveč je treba prebivalstvu zagotoviti tiste dobrine, ki so za vsakdanje življenje nujno potrebne.

Ti dve naselji sta po svojem zunanem videzu kmetijski, vendar je velika večina prebivalstva zaposlena v nekmetijskih dejavnostih. V Podkraju in Kavčah je predvidena stanovanjska gradnja v okviru zazidalnih predelov, drugod pa bo možna le grad-

nja nadomestnih objektov za potrebe kmetijstva.

Obe naselji bo treba komunalno ustrezno opremiti (razširiti vodovoda v Podkraju in Kavčah, kanalizacija v Podkraju) in ju vključiti v odvoz smeti. Asfaltirati bo treba cesto med Podkrajem in Kavčami in med Kavčami in Ložnico ter podaljšati asfaltno cesto Podkraj – Pesje. Zagotoviti je treba tudi lokalni avtobusni promet in urediti primerne avtobusne postajališče.

Kljub temu, da je mnogo prebivalcev zaposlenih v nekmetijskih dejavnostih, bi kazalo tu hitreje razvijati kmetijstvo (predvsem sadjarstvo, zelenjavo in vrtnarske pridelke) in s temi pridelki zalagati velenjsko tržnico. V Podkraju in Kavčah bi bilo treba urediti tudi primerna gostišča z domačimi specialitetami.

Za obe naselji skupaj bo treba urediti dom za družbeno in kulturno življenje.

● Raziskovalna dejavnost

Cepprav sodi uresničevanje možnosti za povečanje ustvarjalnega dela in vnašanje novih znanstvenih izsledkov na vseh področjih združenega dela med temeljne naloge, se pri organizacijah združenega dela in pri raziskovalnih institucijah še vedno kaže premajhna medsebojna povezanost pri večanju vloge tega dela in pri uporabi dosežkov znanstveno-raziskovalnega dela v razvojnih in poslovnih odločitvah gospodarskih in družbenih dejavnikov.

Stanje na tem področju se bo izboljšalo z zakonom o raziskovalni dejavnosti ter samoupravnimi sporazumi in dogovori, ki bodo zagotovili tesnejše in enakopravnejše sodelovanje raziskovalcev in uporabnikov rezultatov raziskovalnega dela. Prav to pa naj bi skupaj s samoupravnim združevanjem sredstev zagotovilo uspešnejše povezovanje različnih vrst raziskav različnih raziskovalnih organizacij ter večjo uporabo raziskovalnega dela v praksi. Ob tem bo treba tudi zago-

toviti večjo javnost in dostopnost rezultatov raziskav, kar bo prispevalo k večji uporabnosti in večji kvaliteti raziskovalnega dela.

V razvoju raziskovalne dejavnosti bo treba vlagati tudi znatno večja sredstva, ki naj bi v naslednjih letih znašala okoli 2 % združenega proizvoda. Večje organizacije združenega dela bodo morale bolj razvijati lastno raziskovalno dejavnost in posebno skrb posvečati lastnemu raziskovalnemu kadru. Raziskovalno delo v organizacijah združenega dela naj bo usmerjeno predvsem v tiste smeri, ki bodo prispevale k hitrejši rasti produktivnosti dela kot osnovnemu pogoj za hitrejši gospodarski in družbeni napredek. V temeljnih organizacijah združenega dela je treba vzpodbuditi interes za najrazličnejše tehnične in druge izboljšave proizvodnih postopkov in skrbeti, da bodo novatorji ustrezno nagradjeni. V samoupravne akte delovnih organizacij je treba vnesti tudi določbe o ustrezni stimulaciji za dosežke na tem področju.

● Smeri gospodarskega razvoja

Predvidena dinamika in smeri razvoja po posameznih gospodarskih področjih in dejavnostih upoštevajo srednjeročne plane organizacij združenega dela, potrebe po prestrukturiranju občinskega gospodarstva in nakazane splošne pogoje gospodarjenja na ravni federacije in republike. Medtem ko bo usmerjanje gospodarskega razvoja na ravni federacije osredotočeno predvsem na urejanje vprašanj, ki naj zagotovijo enotnost in stabilnost jugoslovanskega tržišča, bodo morale ostale družbeno-politične skupnosti (republika, občine in interesne skupnosti) sprejemati smernice in ukrepe, ki jih tržišče samo ne more dovolj učinkovito in skladno reševati. Med temi ukrepi in smernicami so – poleg širših družbenih dejavnikov, kot so kadri, raziskave in socialna varnost – najbolj pomembni naslednji:

- krepitev reprodukcijske sposobnosti gospodarstva, povečanje obratnih sredstev in likvidnosti, izboljšanje strukture in učinkovitosti naložb in boljše izkoriščanje obstoječih zmogljivosti;
- pospeševanje menjave in drugih oblik gospodarskega sodelovanja s tujino;
- združevanje delovnih organiza-

cij na podlagi skupnih razvojnih programov, predvsem zaradi optimizacije proizvodnje in intenzivno razvijanje in vključevanje v kooperantska razmerja;

- razvijanje proizvodnje za zboljšanje oskrbe gospodarstva z domačimi surovinami in reprodukcijskim materialom;
- spodbujanje modernizacije proizvodnje in poslovanja v organizacijah združenega dela;
- pospeševanje razvoja gospodarske infrastrukture in
- pospeševanje razvoja manj razvitih območij predvsem z ustanavljanjem proizvodnih obratov na teh območjih.

Nakazano usmeritev morajo upoštevati organizacije združenega dela pri načrtovanju kot izhodišče svojega nadaljnjega razvoja. Te smernice morajo biti tudi osnova za samoupravne sporazume in družbene dogovore ter vsebinski okvir za tekoče in dolgoročne ukrepe pri uresničevanju družbeno-ekonomskega razvoja občine.

Ob navedeni usmeritvi, učinkovitosti investicij in tendencah v gibanju produktivnosti dela je pričakovati naslednjo dinamiko rasti združenega proizvoda v posameznih gospodarskih dejavnostih:

	1972	Plan 1980	Indeks 1980/1972	Povprečna letna stopnja rasti 1973–1980
Celotno gospodarstvo	1.065.261	2.889.732	271,2	13,3
– družbeni sektor	1.017.460	2.806.337	275,8	13,5
– zasebni sektor	47.801	83.395	174,4	7,2
Industrija	852.384	2.318.098	271,9	13,3
Kmetijstvo	35.197	54.845	155,8	5,7
– družbeni sektor	4.554	7.042	154,6	5,6
– zasebni sektor	30.643	47.803	155,9	5,7
Gozdarstvo	1.276	2.552	200,0	9,1
Gradbeništvo	46.446	139.912	301,2	14,8
Promet	11.209	33.577	299,5	14,7
– družbeni sektor	8.874	29.561	333,1	16,2
– zasebni sektor	2.335	4.016	171,9	7,0
Trgovina	69.536	194.440	279,6	13,7
Gostinstvo in turizem	15.709	43.998	280,0	13,7
– družbeni sektor	13.863	40.971	295,5	14,5
– zasebni sektor	1.846	3.027	163,9	6,4
Obrt	24.868	76.519	307,7	15,1
– družbeni sektor	11.891	47.970	403,4	19,8
– zasebni sektor	12.977	28.549	219,9	10,4
Stanovanjska in komunalna dejavnost	8.636	25.791	298,6	14,7

S predvideno dinamiko gospodarske rasti posameznih dejavnosti bomo v razdobju do leta 1980 dosegli nekatere premike v strukturi združenega proizvoda; kljub predvidenemu intenzivnemu razvoju terciarnega sektorja, se bo njegov delež v skupnem družbenem proizvodu povečal le od 11,1 % v letu 1972 na 11,3 % v letu 1980. Dominantno vlogo pri povečevanju združenega proizvoda bo še vedno imel sekundarni sektor (industrija, gradbeništvo, proizvodna obrt), kjer se bo delež v družbenem proizvodu povečal od 85,5 % v letu 1972 na 86,7 % v letu 1970, udeležba primarnega sektorja (kmetijstvo, gozdarstvo) pa se bo v družbenem proizvodu še nadalje zmanjševala.

V poglavju „Oblikovanje sredstev za raziskovalno reprodukcijo“ je predvideno, da bodo organizacije združenega dela gospodarstva vložile v

nove zmogljivosti ter v modernizacijo in rekonstrukcijo obratov 4.031.687.000 din investicijskih naložb. Od skupno predvidenih naložb v osnovna sredstva gospodarstva je predvideno za nadaljnji razvoj industrije in rudarstva kar 87 %. V okviru novih investicijskih naložb na področju gospodarstva mora imeti prioriteto predvsem boljša tehnična opremljenost temeljnih organizacij združenega dela. Zaradi zaostajanja terciarnega sektorja (prometa, trgovine, gostinstva, turizma in storitvene obrti) za splošnim gospodarskim razvojem občine bi morali v ta sektor v razdobju do leta 1980 vložiti znatno več sredstev kot v preteklem obdobju. Predvideno je, da bi morali v ta sektor vložiti vsaj 7 % razpoložljivih sredstev za skupne naložbe v gospodarstvu (t. j. 280.787.000 din).

● Industrija in rudarstvo

Osnovni nosilki gospodarskega in združenega razvoja občine bosta še nadalje ostali energetika in kovinsko-predelovalna industrija, ki sta tudi v preteklosti največ prispevali k hitremu razvoju občine. Pomembnost energetskih virov velenjske občine se bo s predvidenimi novozgrajenimi elektro-energetskimi zmogljivostmi v Šostanju še povečala, zato bo treba optimalno izkoristiti proizvodne, tehnološke in sociološke pogoje pri pridobivanju premoga in električne energije. Energetsko gospodarstvo v občini se mora organizacijsko, poslovno in samoupravno (na nivoju občine in republike) organizirati tako, da bo sposobno dajati potrebne količine električne energije in da bo v materialnem pogledu sposobno reševati tudi vse tiste probleme, ki nastajajo v občini kot posledica izkoriščanja premoga in izgradnje elektroenergetskih zmogljivosti. To pa so predvsem skrb za urejene življenjske razmere zaposlenih v energetiki ter skrb za sanacijo ugreznin in zaščito življenjskega okolja.

Razvoj ostalih gospodarskih dejavnosti ima v odnosu na energetiko dopolnilno vlogo v tem smislu,

	1972	Str. v %	Plan 1980	Str. v %	Indeks 1980/1972	Povpreč. letna stopnja rasti 1973–80
Industrija in rudarstvo	852.384	100,0	2.318.098	100,0	271,9	13,3
v tem:						
– elektroenergija	127.897	15,0	302.560	13,1	236,5	11,3
– premog	233.832	27,4	303.982	13,1	130,0	3,3
– kovinska ind.	429.673	50,4	1.383.533	59,7	321,9	15,7
– kemična ind.	9.728	1,1	63.305	2,7	650,7	26,4
– ind. gradb. mat.	17.035	2,0	128.098	5,5	751,9	28,7
– lesna industr.	7.297	1,0	71.500	3,1	979,8	33,4
– tekst. ind.	3.441	0,0	7.320	0,0	212,7	9,9
– usnjarska ind.	23.481	2,7	57.800	2,5	246,1	11,9

K nakazani rasti družbenega proizvoda v industriji in rudarstvu, ocenjeni na podlagi srednjeročnih programov organizacij združenega dela, tendenc in pričakovanih splošnih pogojev razvoja, bo poleg obsežnejših rekonstrukcij in modernizacije proizvodnje v znatni meri prispevala tudi izgradnja nekaterih večjih novih objektov, kot so elektrarna IV. v Šostanju in razširitev zmogljivosti v rudniku lignita.

Predvidene večje zmogljivosti bodo vplivale na povečanje obsega in-

dustrijske proizvodnje; količinski obseg pomembnejših industrijskih proizvodov.

V prihodnjem obdobju je treba ustanavljati in razvijati tudi manjše proizvodne in storitvene obrate, ki naj bi dopolnjevali industrijsko proizvodnjo in popestrili ponudbo na tržišču.

S ciljem, da bo združeno delo – na temelju samoupravljanja in proizvodnih sredstev v družbeni lasti – produktivnejše v ekonomskem širšem družbenem smislu, je treba

samoupravnemu povezovanju in združevanju posvečati trajno skrb. Prizadevanja v tej smeri morajo biti prisotna tako pri združevanju delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, kot pri združevanju temeljnih organizacij združenega dela v delovne organizacije in

v njihovem povezovanju v proizvodnem procesu. Pri tem je zlasti pomembno povezovanje organizacij združenega dela na tistih področjih, ki imajo – zaradi svoje pomembnosti – značaj posebnega družbenega interesa (predvsem energetika).

● Kmetijstvo

Kmetijska proizvodnja bo v prihodnjih letih – zaradi modernizacije družbene, predvsem pa zasebne proizvodnje, večje proizvodnosti dela in zaradi predvidene preusmeritve kmetij – hitreje naraščala kot je do sedaj. Zaradi verjetnih sprememb v strukturi prehrane v prihodnje se bo namreč še vodnji in predelavi hrane. S tem pa se bo večal tudi dohodek kmečkega prebivalstva, ki danes ne presega polovice povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v nekmetijskih dejavnostih v Sloveniji. Naraščanje števila prebivalstva in družbenega standarda zahteva intenzivnejšo kmetijsko proizvodnjo, ki bo morala kriti potrebe prebivalstva po boljših vrstah hrane. Poleg proizvodno usmerjenih kmetij, ki se bodo postopoma preoblikovale iz mešanih gospodarstev v čiste kmetije, je treba razvijati tudi dopolnilne dejavnosti, kot so kmečki turizem, obrtne storitve v kmetijstvu in podobno. Najbolj primerni kraji za razvoj kmečkega turizma so v višje ležečih predelih, posebno pa v Be-

lih vodah, Zavodnju, Plešivcu in Cirkovcah. Za uvajanje kmečkega turizma pa so poleg naravnih pogojev pomembni še drugi, kot so: vzorno urejene kmetije, komunikacije, stanovanjski standard in primerna strokovna usposobljenost kmečkega prebivalstva za turistične storitve. Seveda pa je ob vsem tem potrebna določena skrb družbene skupnosti, predvsem občine in krajevnih skupnosti, organizacije združenega dela s področja kmetijstva, trgovine in prometa. Tak razvoj pa bo vsekakor vplival na ugodnejše reševanje socialne problematike na vasi.

Eden izmed pomembnih pogojev za povečanje kmetijske proizvodnje je tudi potrebna delovna sila. Starostna struktura kmečkih proizvajalcev v občini pa kaže, da v tem pogledu ni posebnih perspektiv, saj je 75 % vseh kmetov – zavarovancev starih nad 50 let. Zaradi tega bo treba kmetijsko dejavnost čim bolj modernizirati in opremiti s posebnimi stroji. Po zadnjih podatkih je v občini 607 kmetij, katerih struktura je glede na velikost obdelovalne površine naslednja:

– do 3 ha	120 kmetij ali 19,8 %
– od 3–5 ha	135 kmetij ali 22,2 %
– od 5–8 ha	185 kmetij ali 30,5 %
– od 8–10 ha	74 kmetij ali 12,2 %
– nad 10 ha	93 kmetij ali 15,3 %

Ze v srednjeročnem programu razvoja občine za obdobje 1971 – 75 je poudarjeno, da mora biti srednjeročna in dolgoročna politika kmetijstva usmerjena v preprečevanje nadaljnjega zmanjševanja števila kmetij kot tudi kmetijskega prebivalstva. Zato pa je treba sprejeti nekatere ukrepe, ki bodo zagotavljali kmetovalcem več dohodka in boljši družbeni standard. Tu imamo v mislih boljše kooperacijske odnose, specializacijo proizvodnje, strokovno izobraževanje, realne odkupne cene, razvoj kmetijskega turizma in povezovanje s trgovino. Prvi rezultati so že vidni, saj je bilo do leta 1974 načrtno preusmerjenih 43 kmetij v blagovne proizvajalke, povečal pa se je tudi fizični obseg proizvodnje določenih kmetijskih pridelkov. Po programih kmetijstva bo do leta 1980 preusmerilo svojo proizvodnjo 20 kmetij letno tako, da bi imeli na koncu planiranega obdobja 163 proizvodno povsem usmerjenih kmetij. Z enakim tempom razvoja moramo računati tudi po letu 1980.

Dani pogoji v kmetijstvu nakazujejo predvsem možnosti za povečanje živinorejske proizvodnje (me-

so, mleko), proizvodnje perutnine in proizvodnje hmelja ter sadja. Naraščajočemu obsegu povpraševanja po kmetijskih pridelkih v prihodnjih letih bo morala slediti večja intenzivnost izkoriščanja obstoječih kmetijskih površin. Velike rezerve so še v hektarskih pridelkih, v prirastih in mlečnosti v govedoreji. Razvoj sadjarstva je možen v najbolj tehnološko dovršenih oblikah, saj lahko le tako pričakujemo potrebno kakovost in količino. Zato je upoštevana proizvodnja sadja le iz plantažnih nasadov družbenega sektorja. Novo zgrajena tržnica v Velenju bo omogočala prodajo najrazličnejših povrtnin. Zato bo proizvodnja vrtnin rasla na obrobju mesta Velenja in Šoštanja ter ostalih krajev.

Razvoj kmetijstva temelji predvsem na razširitvi kooperacijskih odnosov v zasebnem kmetijstvu in delno na osnovi povečanja proizvodnje v družbenem sektorju, ki pa zaradi znanih razlogov nima možnosti za večji razvoj (krčenje kmetijskih površin).

Predvidoma bo kmetijska proizvodnja do leta 1980 dala naslednje tržne viške:

Kmetijski proizvod	enota mere	1972	Plan 1980	Indeks 1980/1972
– mleko	hl	7.490	15.000	200,3
– živina-govedo	tona	428	650	152,0
– piščanci-meso	tona	52	500	961,5
– hmelj	tona	115	118	102,6
– sadje	tona	12	500	4.166,6
– ribez	tona	8	30	375,0
– ribe (mladice)	kom-letno	–	2 milj.	–

– delavcu upravljalcu ne daje možnosti, da bi uresničeval svojo ustavno pravico do delitve dohodka, saj ne more zadovoljiti niti svojih osebnih potreb niti potreb po razširjeni reprodukciji.

● Stanovanjska gradnja

Ustavne spremembe, resolucija o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva, zakon o programiranju in financiranju graditve stanovanj ter zakon o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu dajejo novo vsebino stanovanjskemu gospodarstvu, katerega osnova je v samoupravnem dogovarjanju vseh dejavnikov stanovanjskega gospodarstva.

Vse oblike samoupravnega delovanja na področju stanovanjskega gospodarstva bodo v bodoče združene v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti, ki jo sestavljajo delovni ljudje, zaposleni v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah, je predvsem v tem, da vodi stanovanjsko politiko na širših družbenih osnovah in tako skladno rešuje stanovanjske probleme na območju občine. V tem okviru bo imel pomembno vlogo solidarnostni stanovanjski sklad, ki bo reševal stanovanjske probleme določenih socialnih kategorij občanov, kot so občani z nižjimi dohodki, stari ljudje, borci NOB, upokojeni in nezaposleni uživalci invalidskih pravic. Pri reševanju stanovanjskih problemov morajo sodelovati tako urbanisti in projektanti kot komunalna in gradbena podjetja ter njihovi kooperanti in stanovanjska podjetja. Ob organiziranosti vseh naštetih dejavnikov je odvisno usklajeno reševanje stanovanjskih problemov in pomenitev stanovanjske gradnje. V zvezi z uresničevanjem predvidevanj na področju stanovanjske izgradnje je treba torej razvijati vse tiste oblike samoupravnega delovanja in usmerjanja stanovanjske gradnje, ki bodo zmanjšale stroške gradnje in zagotavljale racionalno izrabo prostora.

To je še posebej pomembno zaradi tega, ker se za te namene izločajo velika sredstva, ki jih s svojim delom ustvarjajo delovni ljudje s problemi stanovanjskega gospodarstva, je treba pospešeno delati na ustanovitvi ustreznih interesne skupnosti, ki bo skrbela za programiranje in razvoj komunalnega gospodarstva, posebej še tistega dela, ki je tesno povezan s stanovanjsko izgradnjo.

V občini že imamo izdelan in sprejet srednjeročni program stanovanjske graditve za obdobje 1973 – 1976, potrebe do leta 1980 pa so že tudi znane in bo mogoče nadaljevati s kontinuirano stanovanjsko gradnjo.

Pri ugotavljanju potreb na področju stanovanjske gradnje smo upoštevali več izhodišč, kot so stanovanjski primanjkljaj in predvideni družbeno-ekonomski razvoj občine oziroma porast števila prebivalstva. Ker pomeni stanovanje eno izmed osnovnih dobrin in pogojev za urejene delovne in življenjske razmere človeka, smo se odločili, da moramo v obdobju do leta 1980 zgraditi v občini 3.763 stanovanj (ali 537 povprečno na leto). S tako zastavljeno dinamiko stanovanjske graditve bomo že ob koncu leta 1976 povsem odpravili stanovanjski primanjkljaj (ki znaša 853 stanovanj).

Za predvideni obseg stanovanjske graditve bomo potrebovali okoli 700 milijonov dinarjev. Organizacije združenega dela in druge delovne skupnosti so se na osnovi samo-

upravnega dogovora odločile, da bodo za potrebe stanovanj odvajale 9 % od kosmatih osebnih dohodkov. Ta sredstva pa bo treba obogatiti še z različnimi drugimi viri, kot so bančna sredstva in sredstva zasebnikov, da bomo lahko uresničili program gradnje stanovanj.

Tako kot pri razvoju ostalih dejavnosti, bomo morali tudi pri stanovanjski graditvi upoštevati racionalno uporabo prostora, to je še zlasti pomembno za naše razmere, ko smo zaradi eksploatacijskega oziroma rušnega območja rudnika močno omejeni v razpoložljivih površinah. Predvideno je, da se bodo družbena stanovanja, ki bodo predstavljala preko 80 % vseh novozgrajenih stanovanj, gradila predvsem v Velenju na kompleksu med Celjsko, Koroško, Kidričevo, Jenkovo in Prešernovo cesto, v soseski Salek–Bevče, v Saleku (na prostoru med Kidričevom in Saleško cesto ter Pako) in na kompleksu Salek–Selo. Poleg družbene gradnje se bo izvajala tudi zasebna gradnja stanovanj na območjih za katera so sprejeti zazidalni načrti in v coningih, za katere je sprejet urbanistični red. Coningi se bodo oblikovali v okviru naslednjih naselij: Topolšica, Pohrastnik, Zavodnje, Gorenje, Ravne, Gaberke, Skale, Hrastovec, Podkraj, Kavče in Arnače.

Vzporedno s stanovanjsko gradnjo je treba graditi tudi zaklonišča po posebnem vsakoletnem planu pristojnega organa za narodno obrambo. Zaklonišča naj bi se gradila tako, da bi jih lahko uporabljali tudi za druge namene.

Dinamika stanovanjske graditve do leta 1980 bo potekala takole:

=====

**vsak
petek
naš čas**

● ARNAČE – ŠENTILJ

Živinoreja, sadjarstvo in vrtnarstvo

To je središčno območje, ki je naravno zaključeno, kamor gravitirajo sosednja naselja Silova, Ložnica in Laze.

Arnače bodo tudi v prihodnosti središče tega območja, zato bo treba tu urediti potrebne gospodarske in komunalne objekte.

Stanovanja se bodo gradila v predelih Arnače in Laze, v ostalih naseljih pa bo možna gradnja nadomestnih objektov in tistih, ki služijo za kmetijske namene. V Arnačah bo treba urediti komunalne probleme

(razširitev vodovoda, ureditev pokopaljšča in smetišča) in asfaltirati ceste Gorica–Obirc, Laze–Arnače, Arnače–Ložnica in Silova–Arnače, ter urediti avtobusno postajališče. V Arnačah je potrebno razširiti obstoječo trgovino ter primerno urediti gostinstvo. Pri šoli je treba zgraditi telovadnico in manjši bazen ter športno igrišče za mladino in odrasle, v okviru šole pa urediti prostore za varstvo otrok. Za vsa naselja je treba zgraditi skupen dom za družbeno in kulturno življenje.

Zaradi neposredne bližine Velenja, do katerega vodi nova asfaltna cesta, so dani vsi pogoji za razvoj živinoreje, mlekarstva, sadjarstva in vrtnarstva.

Med kulturno-zgodovinskimi znamenitostmi moramo omeniti Gradič, s katerega so v reformacijski dobi graščaki širili Dalmatinovo biblijo in cerkev Sv. Ilna, ki sodi med najstarejše ohranjene zgradbe na območju občine Velenje. Njen nastanek sega v XIII. stoletje.

Vrste stanovanj glede na število sob	1 in 1,5 sobna	2 in 2,5 sobna	3 in več sobna	druž. hiše	Skupno število stanovanj
1973	139	51	160	54	107
1974	145	65	216	71	92
1975	155	49	216	95	142
1976	337	50	142	89	128
1977	93	27	88	37	55
1978	96	28	91	39	56
1979	99	29	94	40	58
1980	102	30	97	41	60
Skupaj	1.166	329	1.104	466	698

Predvideni integracijski procesi v svetu v smeri krepitve tehnološko-tehničnega napredka in koncentracije ekonomske moči in integracijski procesi doma bodo zaostriili pogoje poslovanja. V takšne pogoje razvoja se bodo uspešno vključevale organizacije združenega dela, ki bodo po sredstvih, kadrih, organizaciji, razvojno-aplikativni sposobnosti in širini svojih poslovnih konceptov lahko nosilci kooperacije in integracije v naši gospodarski strukturi ter poslovno enakopravni partnerji tujih firm.

Integracijske procese je treba pospešiti na področju industrije gradbenega materiala in grafične industrije. S tema dvema dejavnostima se danes ukvarja več delovnih organizacij v občini.

Predvideni hitri razvoj teh dejavnosti v prihodnjem razdobju nujno terja načrtno usmerjanje in večje usklajevanje, predvsem pa skupno reševanje nekaterih nalog, kot so raziskave osnovnih surovin in novih materialov, raziskave tržišča, reševanje tehnologije in tehnoloških procesov in združevanje sredstev.

ki naj bi prikazoval življenje in ustvarjalnost delovnih ljudi v občini.

— Pristopiti je treba tudi k ustanovitvi lastne radijske postaje, ki je zaradi izboljšanja obveščanja prebivalstva o vsakodnevnih dogodkih iz gospodarskega in družbenega življenja nujno potrebna.

— Široka kulturna dejavnost, ki jo bomo razvijali v občini, je pogojena tudi z dobrimi kadri-strokovnjaki. Potrebno strokovno vodstvo bo treba zagotoviti predvsem na področju gledališke, glasbene in upodabljajoče umetnosti in pri organizaciji kulturnih akcij.

— Z organizacijo medrepubliških in mednarodnih srečanj na področju kulture in umetnosti bo treba tudi v prihodnjih letih nadaljevati, saj taka srečanja zblizujejo in bogatijo ljudi.

— Na kulturno-prosvetnem področju bo treba — poleg doma kulture v Šoštanju, ki je že v gradnji — zgraditi v Velenju prostore za glasbeno solo in posebno galerijo začasne razstave, ki bi se lahko uporabljala tudi za stilne komorne koncerte. Tudi v večjih krajih kot so Smartno ob Paki, Topolšica, Šentilj in drugi, bo treba dograditi oziroma urediti ustrezne prostore za razvijanje najrazličnejših oblik kulturne aktivnosti.

b) V času, ko hitro narašča življenjska raven delovnih ljudi, pogosto pozabljamo na telesno kulturo, ki zaradi velikega angažiranja delovnih ljudi pri ustvarjanju družbenih dobrin postaja resnična vsakodnevna potreba. Cilji telesne kulture, kot so oblikovanje osebnosti in razvijanje ustvarjalnih sposobnosti človeka, zdravje, podaljšanje aktivnega življenja, vzgoja, počitek in razvedrilno, so tolikšnega pomena, da jim moramo v prihodnje posvetiti vso pozornost, še posebej zato, ker ugotavljamo, da telesna kultura zaostaja za razvojem drugih dejavnosti. Tudi v organizacijah združenega dela mora postati telesna kultura pravica vseh zaposlenih, za kar so še posebej odgovorni samoupravni in strokovni organi v teh organizacijah. Vsekakor bo pri reševanju teh problemov imela odločilno vlogo temeljna telesno-kulturna skupnost, ki mora v svoje dejavnosti vključiti čimveč mladih ljudi. Da bomo te cilje lažje uresničevali, moramo v načrtovanem obdobju nadaljevati z gradnjo športnih objektov in naprav. Različne športne objekte bomo gradili tudi v drugih krajih občine, saj ugotavljamo, da j objekte za svojo dejavnost.

Tako bo treba v Velenju kompleksno urediti športni center ob Saleški cesti z dograditvijo igrišč za šport in rekreacijo, bazene za potrebe ljudske tehnike in športnega strelišča. Z nekaterimi športnimi napravami bo treba dopolniti tudi rekreacijski center ob jezeru.

Predvideni večnamenski objekt v Velenju bo služil tudi za potrebe športa in rekreacije. Trim steze bo potrebno zgraditi v Velenju in Šoštanju ter v obeh krajih obnoviti atletski stezi in stadione. V Lajšah bo treba zgraditi športno letališče in v okviru letališča igrišča za rekreacijo. Športna igrišča za mladino in odrasle bo potrebno zgraditi v naseljih Topolšica, Zavodnje, Salek — Selo, Paki, Salek — Bevče, Škale, Pohrastnik, Podkraj, Kavče, Pesje, Lokovica, Gorenje (tudi za Paško vas) in Gaberke. Smučarske vlečnice bo treba zgraditi še v Smartnem ob Paki in Zavodnji, bazene v okviru šol pa v naseljih Smartno ob Paki, Pesje in Arnaču. Igrišča v okviru šol bo treba zgraditi v Smartnem ob Paki, Ravnah in Cirkovcah, otroška igri-

šča pa v naseljih Zavodnje, Salek — Selo, Salek — Bevče in Pesje. Telovadnice za šolsko mladino bo nadalje treba zgraditi v Šoštanju, v Škalah, Pesju in Arnaču. V Šoštanju bo treba izvesti sanacijo obstoječih športnih objektov in naprav.

Igrišča za mladino in odrasle bi naj bila večnamenska za igranje različnih iger z žogo, vsi predvideni bazeni naj bi bili v okviru telovadnic in z ogrevano vodo. Telovadnice v podružničnih šolah pa bi morale biti praviloma manjše, vendar funkcionalno opremljene. Pri izgradnji novih naselij in pri večjih stanovanjskih blokih moramo graditi tudi otroška igrišča.

Življenjska raven prebivalstva

Nakazani družbeno-ekonomski razvoj občine zagotavlja izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev ter povečanje materialne in socialne varnosti občanov; nadaljnji pospešeni razvoj družbenega standarda bo pomembno vplival na rast življenjskega standarda in bo hkrati odraz socialne solidarnosti in osnove za zmanjševanje socialnih razlik.

Ob predvideni gospodarski rasti in produktivnosti dela lahko računamo z okoli 7 % rastjo realnega življenjskega standarda na prebivalca, rast družbenega standarda pa bo znatno intenzivnejša in bo predvidoma znašala okoli 100 % letno.

Nakazana usmeritev temelji na predpostavki, da bodo realni osebni dohodki zaposlenih naraščali nekoliko počasneje kot produktivnost dela in da bomo sredstva — do katerih bi bili upravičeni glede na doseženo produktivnost dela — vlagali v razvoj družbenega standarda. Hitrejši razvoj družbenega standarda bo prispeval pomemben delež k zmanjševanju socialnih razlik med prebivalstvom.

Predvidoma bodo realni osebni dohodki na zaposlenega v prihodnjem obdobju naraščali po povprečni letni stopnji 6,8 %; produktivnost dela v družbenem sektorju pa po 7,2 % povprečni letni stopnji. Realni mesečni dohodek na zaposlenega v družbenem sektorju bo na tej osnovi porasel od 2.018 din v letu 1972 na 3.425 din v letu 1980.

Na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov, bodo potrebne zlasti naslednje usmeritve:

N
vsak
petek
naš čas

— v tisoč din
v cenah leta 1972

	1972	Plan 1980	Indeks 1980 1972	Povprečna letna stopnja rasti 1973—1980
Izplačana masa neto osebnih dohodkov v tem:	349.572	929.454	265,8	13,0
— gospodarstvo	301.392	804.937	267,0	13,1
— negospodarstvo	48.182	124.517	258,4	12,6
Število zaposlenih v tem:	14.369	22.613	157,3	5,8
— gospodarstvo	12.446	19.671	158,1	5,9
— negospodarstvo	1.923	2.942	153,0	5,3
Mesečni neto OD na zaposlenega (v din) v tem:	2.027	3.425	169,0	6,8
— gospodarstvo	2.018	3.410	169,0	6,8
— negospodarstvo	2.087	3.527	169,0	6,8
Produktivnost dela (DP na zaposlenega v din)	81.749	142.663	174,5	7,5

— da bo v konkretni delitveni politiki zagotovljena zadostna materialna spodbuda za produktivnost dela, kvaliteto in ustvarjalno delo;

— da bo dosežena večja skladnost dohodkov za enako delo in podobne delovne pogoje;

— da bo uveljavljen sistem bruto osebnih dohodkov in da bo tudi na tej osnovi zagotovljen večji vpliv in interes delovnih ljudi na politiko skupne porabe;

— da bomo vodili našim razmeram ustrezno politiko najnižjih in najvišjih osebnih dohodkov, pri čemer bi morali s postopoma zmanjševanje.

V letu 1980 naj bi znašalo razmerje med povprečnim najvišjim in najnižjim osebnim dohodkom 1 : 3, z družbenim dogovarjanjem za uresničitev tega cilja moramo začeti takoj in podvzeti vse potrebne ukrepe, da bomo iz leta v leto zmanjševali razlike v osebnih dohodkih.

Ponovno je treba poudariti, da so za uspešen razvoj in doseganje do-

brih proizvodnih in poslovnih rezultatov gospodarstva odločujoči predvsem znanje in intenzivni razvoj tehnične, tehnološke in organizacijske ravni. S tem pa je tesno povezana potreba po naraščanju investicijskih naloganj, hitrejši rasti osebnih dohodkov in izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Organizatorji proizvodnega procesa in drugi strokovni kadri bodo morali nenehno iskati takšne rešitve, ki bodo vplivale na rast produktivnosti dela in na večanje materialne osnove za razvoj gospodarstva, naraščanje osebnih dohodkov in hitrejši razvoj družbenega standarda. Pri tem pa bodo morale tudi družbene službe v večji meri kot doslej soustvarjati pogoje za hitrejšo dinamično rast in večanje produktivnosti dela.

Proizvodnja, ki ni sposobna zagotavljati enostavnosti, še manj pa razširjene reprodukcije — kar je danes prisotno, ko se investicijska vlaganja v gospodarstvo zmanjšujejo, ob tem pa zaostaja realni standard delavcev

LOKOVICA

Namesto kmetijstva — razvoj drugih dejavnosti

Naselje Lokovica je z novo asfaltno cesto dobilo možnosti za hitrejši razvoj, kar omogočajo tudi ugodni prostorski pogoji in neposredna bližina Šoštanja. Nadaljnja izgradnja elektroenergetskih objektov v Šoštanju (negativni vplivi na zdravstveno stanje prebivalstva in škodljivi vplivi na rastlinstvo) pa ne bodo dopuščali večjega razvoja naselja.

Zaradi tega se bo v tem naselju dovoljevala le gradnja nadomestnih objektov in potrebnih komunalnih objektov in naprav. Glede oskrbe in vseh ostalih dobrin bo prebivalstvo še

nadalje vezano na Sostanj, potrebe pa kažejo, da bi bilo treba v kraju urediti primerno gostišče in športno igrišče za mladino in odrasle. V kolikor se ne bo gradila nova cesta Velenje—Lokovica—Gorenje, bo treba rekonstruirati in asfaltirati že obstoječo cesto Lokovica—Penk. Ker ni pogojev za večji razvoj kmetijstva (zaradi negativnih vplivov elektrarne), je treba razpoložljivi prostor koristno uporabiti za druge dejavnosti, predvsem za razvoj lahke industrije.

V skladu z načrtom za razvoj kmetijstva je nosilec kmetijske zemljiške politike v občini kmetijska zemljiška skupnost, ki bo zlasti skrbela za pravilno rabo kmetijskih zemljišč v občini, sodelovala pri izdelavi in sprejemanju osnutkov občinskih prostorskih planov, spodbujala razvoj različnih oblik proizvodnega sodelovanja med kmeti in kmetijskimi organizacijami združenega dela, gospodarila s skladom kmetijskih zemljišč, sodelovala pri izvedbi arondacij in komasacij ter pri drugih posegih, urejanju in rabi kmetijskih zemljišč. Poleg te skupnosti bo še posebno pomembna vloga kmetijskega sklada, ki bo skrbel za racionalno rabo kmetijskih površin.

Zaradi hitrejšega in bolj smotrnega razvoja kmetijstva v prihodnje bile — tega kazalo osamosvojiti in povezati z eno večjih kmetijskih organizacij združenega dela.

Gozdarstvo

Razpoložljivi proizvodni potencial gozdov v občini in vedno večje potrebe po lesu zahtevata postopno povečevanje surovinske osnove za potrebe lesno-predelovalne industrije. Ta cilj bo mogoče doseči s trajnostjo gozdne proizvodnje in donosov gozdov in z izpolnitvijo sistemske ureditve gospodarjenja z gozdovi ob večjem upoštevanju interesov in pravic kmetov — lastnikov gozdov pri skupnem gospodarjenju z njihovimi gozdovi. Zaradi čedalje večjega družbenega pomena in koristnosti gozdov bo moralo gozdarstvo svojo dejavnost razširiti ter jo uskladiti s širšimi družbenimi interesi. Poleg učinkovitejšega gospodarjenja z gozdovi in večjih naložb za razširitev gozdno—surovinskega zaledja bo ta dejavnost pomagala razvijati kmetijstvo, z večjo gostoto gozdno—cestnega omrežja pa vplivala tudi na razvoj turizma in na povezovanje odročnih podeželskih predelov z mestom.

V občini je od celotnih 18.230 ha površin pokritih z gozdovi 10.255 ha oziroma 56,2 %. Gozdnatost znaša 57 %, od skupne površine pa je v zasebni lasti 80 % gozdov, 20 % gozdov pa je last splošnega ljudskega premoženja. Skupne zaloge bruto lesne mase znašajo 1.674.324 kub. m. Prirastek znaša približno 4 kub. m. na ha, posekano pa je povprečno 65 % prirastka, kar je pogojeno s stanjem sestojev. V prihodnje bo treba doseči, da bo posekano več prirastka, okoli 85 %, kolikor znaša sečnja v družbenih gozdovih. V obdobju do leta 1980 bo posekano v gozdovih splošnega ljudskega premoženja 44.556 kub. m bruto lesne mase (od tega 37.902 kub. m iglavcev in 6.654 kub. m listavcev) in v zasebnih gozdovih 187.990 kub. m lesne mase (od tega 156.457 kub. m iglavcev in 31.533 kub. m listavcev). Skupno bo znašala v letu 1980 posekana bruto lesna masa 232.546 kub. m. Poleg tega bo posekano izven območja etata še 7.000 kub. m tehničnega lesa listavcev.

Skupna letna blagovna proizvodnja neto mase lesa znaša 14.900 kub. m, takšne količine pa bodo posekane tudi do leta 1980. Vzrokov za stagnacijo blagovne proizvodnje je več: čedalje več kmetovalcev — lastnikov gozdov išče dohodek v industriji in smatra gozd kot nekakšno naložbo, vse manj je primerne delovne sile, pa tudi cena lesa je prenizka.

V planu gojitvenih del so predvidena obširna dela, kot so: žetev, čiščenje, priprava tal, sajenje, podsađnja, spolnjenje in varstvo; na teh delih bo opravljeno 171.650 delovnih ur. Gospodarjenje z gozdovi je močno otežkočeno, ker je gozdna posest v zasebnem sektorju razdrobljena, saj znaša povprečna velikost 3,8 ha s povprečnim etatom 7,80 kub. m, gozdnih posestnikov pa je kar 2.150. Zaradi tega je še posebej pomembno vsakoletno načrtovanje gospodarjenja z gozdovi v okviru organizacije združenega dela, ki gospodarji z gozdovi.

Gradbeništvo

V gradbeništvu ugotavljamo veliko razdrobljenost in ekstenzivnost proizvodnje, neenakomerno porazdelitev zmogljivosti in fluktuacijo delovne sile. Te pomanjkljivosti pa bo možno odpraviti z boljšo organizacijo gradbeništva, z uvajanjem nove tehnologije gradnje in s povečavo vseh gradbenih zmogljivosti ob učinkoviti izrabi surovinske osnove za gradbene namene, ki je na območju občine bogata; razpolagamo tako s kvaliteten kamnom kot z lesom in drugimi osnovnimi gradbenimi surovinami. V občini so predvsem ugodni pogoji za razvoj popolnejše industrije gradbenega materiala, zlasti industrije sodobnih gradbenih materialov. Predvsem je treba preusmeriti klasično izgradnjo v tipizirano industrijsko proizvodnjo, pri čemer bo še posebej pomembna industrija gradbenega materiala. Ta industrija bo proizvajala različne betonske elemente za izgradnjo tipiziranih industrijskih objektov, betonsko galanterijo za gradnjo stanovanjskih objektov, narčuje pa se tudi proizvodnja mavčnih plošč in silikatnih zidakov. Pomembna bo še proizvodnja elektrofilterjskih zidakov, ki nudi v povezavi z ostalo gradbeno industrijo velike možnosti za proizvodnjo najmodernejših gradbenih materialov. Se naprej pa moramo razvijati in izpopolnjevati še obstoječo industrijo gradbenih elementov, predvsem strešnikov.

Proizvodnja kvalitetnega apnenca omogoča povečano proizvodnjo apna in asfalta, pridobivanje tufa pa je izrednega pomena za cementno industrijo. Uporaba apna je vsestranska, predvsem pa bomo izdelovali iz njega plinobeton in drobljeni apnenec za kozmetično in gumarsko industrijo, visokokvalitetno apno pa za potrebe metalurške industrije. Iz plinobetona pa je možna proizvodnja krovnih in fasadnih plošč ter predelnih sten.

Predvidena investicijska vlaganja v izgradnjo novih industrijskih kapacitet in objektov družbenega standarda, predvsem pa stanovanj zahtevajo takšne kapacitete, ki bodo organizirane na industrijski način s sodobno tehnologijo in pravnimi proizvodnimi metodami. V gradbeništvu bomo razvili ustrezno gradbeno operativno, ki bo s pridom uporabljala izdelke industrije gradbenega materiala. Za izpolnitev zastavljenega cilja pa je potrebno vse obstoječe gradbene in sorodne zmogljivosti združiti in jih opremiti z moderno in težko mehanizacijo. Potrebno bo torej skladno načrtovanje, pri čemer ne gre zanemariti raziskave tržišča in pozabiti na kvaliteto in ažurno projektivo.

Promet

Področje prometnega gospodarstva doživlja močno tehnološko

preobrazbo, ki narekuje, da se bomo morali tudi v občini bolj prilagoditi tem spremembam.

Gospodarsko in družbeno je v sodobnih razvojnih tokovih izredno pomemben cestni promet, saj povezuje najrazličnejša področja in območja. V prihodnjem obdobju bo treba postopoma glede na razpoložljiva sredstva in v zaporedju, ki najbolj ustreza našim potrebam, modernizirati cestno omrežje, predvsem pa poskrbeti za modernizacijo tistih cest, ki nas povezujejo s širšim gospodarskim in družbenim prostorom. Predvideno je, da bo v naslednjih letih naraščal javni cestni promet, delež režijskega in tudi zasebnega pa bo vse manjši. Takšni usmeritvi se bo moral organizacijsko prilagoditi tudi prevoz blaga in potnikov v občini. Sedanje razdrobljene zmogljivosti bo treba združiti in ustanoviti samostojno organizacijo, ki bo opravljala javni promet na področju blaga in potnikov. Okrepiti bo treba tudi vozni park, da bo prilagojen naraščajočim potrebam po prometnih storitvah.

Trgovina

Trgovinska dejavnost v velenjski občini ima vse pogoje, da se poleg industrije razvije v eno izmed perspektivnejših gospodarskih področij. Z izboljšanjem prometne povezave Dravograd — Velenje — Arja vas in Velenje — Polzela s priključkom na novo avtocesto se kažejo velike možnosti za razvoj trgovine, ki se bo morala v prihodnje še bolj povezovati s proizvodnjo. Povezovanje s proizvodnjo z združevanjem dela in sredstev, dogovarjanje in usmerjanje proizvodnih programov in raziskovanje tržišča, dogovarjanje o delitvi rizika, zniževanje stroškov, večja vlaganja v trajna obratna sredstva in izgradnja in modernizacija skladišč so bistveni dejavniki pri nadaljnjem razvoju trgovinske dejavnosti. Seveda pa ne gre prezreti, da bo morala trgovina uvajati moderne oblike prodaje blaga v veleblagovnicah in samopostrežnih trgovinah, organizirati dobavo standardnega blaga po naročilu in predvsem približati kvalitetno blago potrošniku, kar pomeni pestro in kakovostno založenost trgovine, ki bo izraz želja in potreb potrošnikov v občini in izven nje.

Za področje trgovine je bilo že ugotovljeno, da se je v zadnjih letih izredno razvila, še posebej v izgradnji maloprodajnega trgovinskega prostora. V letu 1972 je bilo v velenjski občini 0,36 kv. m trgovinskih površin na prebivalca, kar je zelo ugodno in nad slovenskim povprečjem (za primerjavo navajamo podatke za isto leto za nekatere druge občine v Sloveniji: Celje — 0,33 kv. m/preb., Kranj — 0,21 kv. m/preb., Ljubljana — 0,32 kv. m/preb.) V letu 1973 je bilo v občini že 0,42 kv. m prodajnega prostora na prebivalca, za leto 1980 pa je predvideno 0,45 kv. m prodajnih površin na prebivalca. Prodajne površine se bodo povečale za 6.151 kv. m (od 10.436 kv. m v letu 1972 na 16.587 kv. m v letu 1980). Za takšno povečanje prodajnega prostora bo potrebno zgraditi tudi 4.344 kv. m skladiščnih prostorov.

V letu 1980 naj bi bilo v občini 5.802 kv. m maloprodajnega prostora za živila (0,16 kv. m na prebivalca) ter 10.785 kv. m prodajnega prostora za neživilske proizvode (0,30 kv. m na prebivalca). V skladu s koncentracijo prebivalstva in

težnjo po razvoju modernega trgovskega centra naj bi bilo največ trgovskih površin v mestu Velenje in sicer 13.155 kv. m ali 80 %. Na območju Šoštanja je predvideno 2.231 kv. m maloprodajnih površin, v Topolšici 149 kv. m in v Smartnem ob Paki 1.052 kv. m. Ob taki razporeditvi trgovinskih zmogljivosti ostaja odprto vprašanje trgovske preskrbe krajev izven navedenih območij, kjer ni ekonomskih pogojev za ustanavljanje trgovinskih lokalov. Sem sodijo kraji Zavodnje, Ravne, Gaberke, Hrastovec in Plešivec. Dnevno preskrbo takih krajev bo potrebno reševati bodisi z zakupno trgovino ali pa z obliko potujoče trgovine.

Posebno pozornost bomo morali posvetiti krajem, oziroma soseskam, ki nastajajo ali se širijo, kot so soseske Salek — Bevče, in Salek — Selo, kjer bo treba urediti dnevno preskrbo, v Pesju pa sedanje trgovinske zmogljivosti znatno razširiti. Na območju Šoštanja bo treba dnevno oskrbo locirati v Pohrastniku, te zmogljivosti pa naj bi zadostovale tudi za oskrbo Belih vod, Skorna in Sv. Florjana. V Smartnem ob Paki, kot pretežno kmetijskem območju, bo treba zgraditi trgovski lokal za promet s kmetijskimi stroji.

Nadaljnji razvoj trgovine bo bolj umirjen kot razvoj drugih terciarnih dejavnosti, ki znatno zaostajajo v razvoju. Seveda velja ta ugotovitev le za izgradnjo novih trgovinskih zmogljivosti, saj moramo zgraditi v obdobju 1975 — 1980 le še 1.050 kv. m prodajnih površin, medtem ko bomo morali zelo povečati maloprodajni trgovinski promet, ki bo v letu 1980 predvidoma znašal okoli 712.000.000 din ali 2,2 krat več kot v letu 1972.

Gostinstvo in turizem

Splošni gospodarski razvoj občine zahteva tudi primerno razvito gostinstvo in turizem. Ker smo tu v močnem zaostanku, bomo morali to dejavnost hitreje razvijati tako, da se bo do leta 1980 povečala za okoli 1,8 krat v primerjavi z letom 1972.

Takšno usmeritev pa ne narekuje samo sedanje neugodno stanje turizma in gostinstva v občini, ampak tudi potreba po večjem vključevanju občine v turistične tokove ožjega in širšega slovenskega prostora in v naraščajoč inozemski turistični promet. Kot osnova za hitrejši razvoj nam bodo služile že zgrajene turistične in gostinske zmogljivosti, ki jih bomo morali z boljšo organizacijo in povezovanjem bolje izkoristiti. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti domačemu turizmu, saj bodo delovni ljudje ob vse večjih delovnih naporih čutili potrebo po aktivni rekreaciji.

Za razvoj turistično-gostinske dejavnosti je predvsem pomembno dejstvo, da se doseže ravnotežje med primarnimi in sekundarnimi turističnimi objekti in napravami. Za občino Velenje lahko ugotovimo velik primanjkljaj tako nočitvenih kot tudi sedežnih zmogljivosti. Če v srednjeročnem programu občine Velenje za obdobje 1971 — 75 je bilo ugotovljeno, da bi bilo potrebno zgraditi take turistične in gostinske zmogljivosti, s katerimi bi pridobili letno 72 ležišč in 380 sedežev. Vendar pa lahko danes ugotovimo, da se ta predvidevanja niso izpolnila in so zato potrebe danes še večje. Ob upoštevanju števila

prebivalstva ob koncu leta 1980 in ugodnejšega razmerja med prebivalstvom in gostinskimi in turističnimi zmogljivostmi, moramo v naslednjem obdobju pridobiti 690 novih ležišč in 2.178 sedežev. To pa pomeni, da moramo dinamiko izgradnje novih gostinskih in turističnih zmogljivosti zastaviti tako, da bomo povprečno letno pridobili okoli 86 ležišč in 272 sedežev. Tako bomo v letu 1980 imeli na razpolago 969 ležišč in 5.660 sedežev.

Glede na koncentracijo prebivalstva in pomembnost posameznih krajev bo treba nove gostinske in turistične zmogljivosti graditi predvsem v Velenju (kjer bo potrebno zgraditi 592 novih ležišč in 2.764 sedežev), v Smartnem ob Paki (40 novih ležišč in 233 sedežev) in v Topolšici (kjer bo treba zgraditi 58 ležišč in 181 sedežev). Treba je poudariti, da so pri tem mišljena širša območja teh krajev in so torej upoštevane tudi zmogljivosti bodočega kmečkega turizma kot tudi nadaljnji razvoj zasebnega gostinstva. Potrebe kažejo, da bi se morale sedanje gostinske zmogljivosti povečati predvsem v Zavodnju (tudi tujske sobe) Gaberkah, Skalah, Pesju, Arnačah, Gorenju, nove gostinske lokale pa bo treba urediti še v Ravnah, Lokovici, Hravstovu, Podkrajju-Kavčah (vinska klet), Skornem in Paški vasi. V navedenih krajih so ugodni pogoji predvsem za razvoj zasebnega gostinstva, ki ga bomo morali v bodoče bolj natančno razvijati.

Vse te zmogljivosti ne bodo dajale pričakovanih rezultatov, če ne bomo dovolj pozornosti posvečali tudi sekundarnim turističnim objektom in napravam, ki jih delno že imamo, vendar jih bomo morali še dopolniti, da bi lahko zagotovili kompletno turistično ponudbo.

Glede na to, da Saleška dolina nima nekih posebnih prirodnih in družbenih dejavnikov, ki bi pomenili posebno zanimivo turistično ponudbo, bomo morali optimalno izkoristiti predvsem naslednje:

- ugodno klimo v Topolšici
- zibelov in veslanje v jezerih
- gradove in druge kulturne in zgodovinske znamenitosti,
- ogled rudnika, termoelektrarne in tovarne Gorenje.

Območje velenjske občine je zanimivo predvsem za tranzitni, izletniški in poslovni turizem; pogoji so pa tudi za razvoj rekreativnega turizma, zlasti še, če bi se v tem pogledu tesneje povezali z občina Ma Mozi je in Slovenj Gradec in zdraviliščem Dobmo. Ne glede na to možnost pa bi lahko povečali turistične zmogljivosti že s tem, da bi zdravilišče v Topolšici postopoma preusmerili v zdraviliški in rekreativni turizem.

Vsekakor bo treba možnosti razvoja tega kraja v turističnem pogledu posebej proučiti.

Poleg primarnih turističnih objektov (ležišča, sedeži) manjkajo za kompletiranje turistične ponudbe naslednji sekundarni objekti:

- boljša prometna povezava znotraj občine kot tudi prometna povezava z Ljubljano, Mozirjem in Slovenj Gradcem,
- urejene telefonske zveze,
- lokalna radijska postaja,
- urejena parkirišča (parkirne ure),
- javne telefonske govornice,
- večji in dobro organiziran avtoservis,
- primerna prireditvena dvorana (za sejme, razstave, športne prireditve in podobno)
- športni objekti (drsilnice, avtodrom, hipodrom, dograditev letališča),

- avtocamp in prostor za piknik,
- mednarodna otroška vas (otroška Forma—viva),
- zabavišni park večjega obsega.

Z izgradnjo omenjenih sekundarnih turističnih objektov bi mogli organizirati najrazličnejše, turistično privlačne prireditve. Zato bo treba vse napore usmeriti v to, da bomo postopoma kompletirali turistično ponudbo in tako zagotovili hitrejši turistični razvoj.

● Obrt

Glede na to, da v velenjski občini obrtna dejavnost, tako storitvena kot proizvodna, močno zaostaja za splošnim gospodarskim razvojem, bo treba posvetiti tej dejavnosti v prihodnje izredno skrb. Ta gospodarska dejavnost se bo morala v naslednjih letih izredno hitro razvijati; njen obseg proizvodnje in storitev se bo moral povečati za dvakrat. V občini primanjkuje danes 800 obrtnih delavcev najrazličnejših poklicev. Glede na predvideno število prebivalstva v letu 1980 in na veljavne normative bomo morali obrtno dejavnost razviti tako, da bo zaposlovala okoli 1.440 obrtnih delavcev. Iz priložene tabele je mogoče razbrati, da mnogih obrtnih strokov in občini sploh nimamo in da so posebej kritične nekatere kot so: krovstvo, parketarstvo, mehanika koles, finomehanika, avtoelektričarstvo, popravila poljedelskih strojev, žaganje drv, čiščenje prostorov in oken, vulkanizacije, krznarstvo in graverstvo.

Nič boljše ni stanje v proizvodni obrti. Glede na to, da potrebuje velenjska industrija za finalizacijo svojih proizvodov veliko kooperan-

tov iz vse Slovenije, bo nujno treba doseči, da bo večji delež teh poslov opravila domača proizvodna obrt.

Tako za storitveno, kot za proizvodno obrt lahko ugotovimo, da se ne razvijata dovolj hitro, med drugim tudi zaradi pomanjkanja primernih lokacij. Zato je potrebno določiti v okviru urbanističnega

programa potrebne zazidalne površine za razvoj proizvodne obrti, v stanovanjskih soseskah pa zagotovljati lokale za potrebe storitvene obrti.

V nadaljevanju so prikazani podatki o sedanjem stanju in predvidenih potrebah po obrtnih delavcih v posameznih strokah:

Obrtna stroka	Število delavcev v l. 1972	Potrebno število delavcev v l. 1980	Potrebno število novih obrtnih delavcev 1973—80
Zidarstvo in fasadarstvo	48	192	144
Tesarstvo	16	22	6
Krovstvo	—	11	11
Parketarstvo	—	3	3
Teracerstvo in izdelovanje betonskih tlakov	11	11	—
Polaganje tlakov iz umetnih mas	—	5	5
Soboslikarstvo in pleskarstvo	28	103	75
Pečarstvo in oblaganje s ploščicami	—	26	26
Kamnoseštvo	1	9	8
Steklarstvo	—	11	11
Stavbno kleparstvo in ključavničarstvo	5	22	17
Inštalaterstvo za vodovod, plinske napeljave, centralno kurjavo in klimatske naprave	47	92	45
Inštalaterstvo za hladilne naprave	—	1	1
Elektroinstalaterstvo	5	81	76
I. STAVBNA OBRT	161	589	428
Mesarstvo in izdelovanje mesnih izdelkov	—	—	—
Pečarstvo	—	—	—
Slaščičarstvo	16	26	10

● VELENJE

Središče doline

nje predvsem moški, fizično zdravi delovni sili, je nastal problem zaposlovanja žena. Potrebe so narekovale razvoj neke nove dejavnosti, ki bi zaposlovala predvsem žensko delovno silo.

Zaradi tega se je pristopilo k načrtnemu razvijanju kovinsko-predelovalne industrije, katere predstavnik je TGO Gorenje. To podjetje je doseglo v zelo kratkem času izredno hiter in močan razvoj, saj se je razvilo iz skromne kovaško-ključavničarske delavnice v veliko sodobno tovarno gospodinjstvih aparatov, ki se je uspešno uveljavila tako na domačem kot na tujem tržišču. Nagel gospodarski razvoj in nenehno odpiranje novih delovnih mest sta narekovala razvijanje in urejanje vseh tistih dejavnosti, ki so pogoj za delo in življenje človeka. Narasčanje prebivalstva je terjalo dinamično graditev stanovanj z vsemi potrebnimi komunalnimi napravami in izgradnjo objektov na področju kulturno-socialne dejavnosti. V Velenju je bilo do konca leta 1973 zgrajeno 4.048 stanovanj in razni drugi pomembni objekti družbenega standarda.

Prav gotovo je, da Velenje ne bi doseglo tako hitrega razvoja, če ne bi vzporedno z gospodarsko izgradnjo vlagali veliko naporov tudi v izgradnjo in razvoj družbenega standarda. Urejene delovne in življenjske razmere so pritegnile sem — iz vseh koncev Jugoslavije — številno prebivalstvo, ki se je tu zaposlilo in naselilo. Mesto Velenje ima zaradi svoje gospodarske strukture mlado prebivalstvo, zaradi česar je treba še z večjo zavzetostjo reševati tiste probleme, ki jih imajo mladi ljudje in mlade družine, to pa so poleg stanovanjskih problemov predvsem problemi na področju varstva, vzgoje in izobraževanja. V izgradnjo šolskega prostora je bilo v preteklem obdobju vloženih ogromno sredstev in naporov, saj so bile zgrajene tri nove osnovne šole, rudarsko-šolski center z vrsto poklicnih in srednje-tehničnih šol, ustanovljena je bila gimnazija. K uspešnejšemu reševanju problemov in urejenosti mesta je mnogo prispevalo prebivalstvo, ki je s prostovoljnim delom urejevalo parke, zelene površine, otroška igrišča, izredno mnogo prostovoljnega dela pa je bilo vloženega v regu-

Da bomo ta cilj ustvarili, moramo:

- ustvariti vsem otrokom čimbolj enotne temeljne pogoje za življenjski razvoj, z usklajenim družbenim delovanjem na področju otroškega varstva, izobraževanja, zdravstva, stanovanjske gradnje in urbanizacije;
- povečati odstotek predšolskih otrok v dnevnem varstvu na najmanj 40 %. V enakem obsegu moramo zajeti tudi osnovnošolske otroke v celodnevno bivanje v šoli. To je nujno tako zaradi vzgojnih in socialno-varstvenih potreb kot tudi iz ekonomskih vidikov, zlasti zaradi visokega odstotka zaposlenih žensk, ki ga je možno zadržati in še povečati le ob bistveno večjem obsegu dnevnega varstva predšolskih in šolskih otrok;

— razlike v osnovnih eksistenčnih pogojih med otroki je treba — poleg otroškega dodatka — zmanjševati tudi z drugimi oblikami neposredne družbene pomoči otrokom (prehrana, šolske potrebščine, oskrbnine, in podobno);

— posvetiti vso skrb telesno in duševno prazničenim otrokom.

Da bi lahko zajeli v organizirano varstvo 40 % predšolskih in šolskih otrok, bo treba zgraditi v Velenju 2 otroška vrta za 300 otrok, en vrtec v Pesju za 80 otrok in en vrtec v Topolšici za 80 otrok. V okviru novih varstvenih ustanov bo treba zagotoviti varstvo tudi za dojenčke. V drugih naseljih v občini bo treba urediti varstvo predšolskih otrok v okviru podružničnih šol, za kar obstajajo potrebni prostorni pogoji. Zajetje večjega obsega šolskih otrok v celodnevno bivanje v šoli bo omogočeno z gradnjo novih osnovnih šol, na osnovi česar bomo pridobili potrebne prostore tudi za to obliko varstva otrok. Pogoji vzgoje in izobraževanja prizadetih otrok se bodo občutno izboljšali z gradnjo nove posebne šole z internatom v Velenju in oddelkom v Šoštanj.

d) Iz predvidene starostne strukture prebivalstva v letu 1980 izhaja, da se bo znatno povečalo število starih ljudi, zato bo treba občutno okrepiti obseg in kakovost varstva starih ljudi in vseh tistih, ki zaradi zdravstvenega in slabega materialnega stanja ter drugih vzrokov niso sposobni skrbeti zase in za svoje družine.

Reševati bo treba probleme, ki se v sodobni družbi — zaradi občutnega podaljšanja življenjske dobe prebivalstva, razpadanja patriarhalnih družinskih vezi in hitrega razslojevanja vasi — čedalje bolj zaostrujejo.

Poleg zagotavljanja materialnih sredstev za uspešno reševanje problemov na tem področju bomo morali mnogo naporov usmerjati tudi v oblikovanje pozitivnega odnosa do starih ljudi nasplo, do njihovega delovnega in družbenega angažiranja, do spoštovanja njihovih življenjskih izkušenj in ustvarjalnega dela v preteklosti.

Da bi lahko nudili ustrezno pomoč in varstvo vsem tistim, ki so varstva potrebni, bomo v naselju Salek Bevče zgradili dom za starejše ljudi s kompletno oskrbo.

Dokler splošno pokrajinsko zavarovanje ne bo zajelo vsega prebivalstva, bo še treba dodeljevati družbeno denarno pomoč socialno ogroženim občanom, denarne pomoči pa morajo biti usklajene z materialnim blagostanjem v občini.

Na podlagi novih ustavnih določil dobivajo temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti povsem drugačno funkcijo pri programiranju in razvoju posameznih dejavnosti, kar vsekakor velja tudi za socialne dejavnosti.

Tako bodo delavci v temeljnih

organizacijah združenega dela skrbeli za neposredno zadovoljevanje tistih socialnih potreb, ki jih lahko zadovoljujejo v lastni delovni organizaciji (beneficiranje materinstva, reševanje stanovanjske problematike, omogočanje izobraževanja in kvalifikacije zaposlenim, organizirana prehrana, prevozi delavcev, higiensko tehnični pogoji dela, položaj in oprema delovnega mesta delavcev — invalidov in podobno), kar bo vse vsebina statuten in programov razvoja organizacij združenega dela.

Bistvena perspektiva za integriranje socialnega razvoja pa je v pravi in obvezi delavcev v različnih organizacijah združenega dela, da se glede potreb, ki jih ne morejo zadovoljiti v lastni delovni organizaciji, med seboj povezujejo in le-te integrirajo v plane krajevnih skupnosti (tam, kjer bivajo), občine in republike (otroško varstvo, izobraževanje, razne oblike zdravstvenega in socialnega varstva in podobno).

Krajevna skupnost ima v tem spletu še posebej poudarjeno vlogo socialnega vidika, kjer delovni ljudje rešujejo skupne probleme svojega občinskega območja kot so: urejeno okolje, različne vzgojne, kulturne, telesnokulturne, zabavne in podobne dejavnosti za otroke, mladino in odrasle; humanizirajo in socializirajo odnose v vsakodnevnem neposrednem življenjskem stiku in sodelujejo pri medkrajevnem, občinskem regionalnem in republiškem dogovarjanju.

Potrebna sredstva za nakazani socialni razvoj bomo zbrali na osnovi družbenega dogovarjanja, pri čemer morajo sodelovati delovne organizacije, krajevne skupnosti in prebivalstvo.

● Kultura in telesna kultura

a) Kultura ima pomembno vlogo v sodobnem družbenem življenju, še posebej pri oblikovanju duhovnih kvalitiet današnjega človeka kot proizvajalca in samoupravljalca v našem družbenem sistemu. Kulturne vrednote moramo v bodoče znatno pestriti, k temu pa lahko predvsem pripomorejo različni mediji kot so gledališče, film, radio, kakovostna tiskana beseda in druge oblike kulturnega in umetniškega izobraževanja. V prihodnje bomo morali tudi bolj poskrbeti za načrtno kulturno vzgojo prebivalstva, predvsem pa mladine in delovnih ljudi, saj bo tako tudi mogoče zmanjševati prevelika nesorazmerja v kulturnem življenju občanov, kulturne dobrine pa bodo dostopne vsem občanom.

Za uresničitev tega cilja bomo morali doseči tesnejše povezovanje in sodelovanje vseh za kulturo in družbeni napredek zainteresiranih dejavnikov; za razvoj kulture bomo morali zagotoviti tudi več sredstev na osnovi družbenega dogovarjanja z delovnimi ljudmi v gospodarstvu, kar bo vsekakor imelo svoj pozitiven odraz na nadaljnji razvoj kulture.

Iz programa kulturne dejavnosti izhaja, da bo treba v obdobju do leta 1980 uresničiti naslednje naloge:

— Knjižnici v Velenju kot centralni občinski ustanovi, je treba zagotoviti ustrezne materialne pogoje, da se bo lahko preusmerila iz sedaj zaprte splošno-izobraževalne knjižnice s pretežno zabavnim čitvom v ustanovo oziroma izobraževalni zavod z možnostjo posredovanja najrazličnejše literature.

Kljub temu, da je bila zgradba za knjižnico šele pred kratkim zgrajena, se že danes kaže potreba po razširitvi knjižničnih prostorov; knji-

žnica mora imeti ustrezne prostore za poslovanje z odraslimi, za otroke in mladino, čitalnice, posebne zbirke, skladišča, prostore za obdelavo knjižnega gradiva in upravne prostore. Knjižnica mora imeti po republiških normativih najmanj 1,5 knjige na prebivalca, zato bomo morali do leta 1980 knjižni fond povečati vsaj na 60.150 enot, s čimer bi dosegli šele današnje slovensko povprečje (letno bi morali knjižni fond povečati za 700 naslovov iz slovenske knjižne produkcije, 300 naslovov iz druge jugoslovanske in tuje literature, 60 naslovov slovenskih časnikov in časopisov in 30 naslovov ostalih jugoslovanskih in tujih časnikov in časopisov.)

Le s tako urejenim knjižničarstvom si bomo pridobili pravico in možnost za verifikacijo; le verificirane knjižnice bodo lahko sodelovale v medknjižnični izposoji, kar je pomembno tudi za naše razmere, saj si bomo morali izposojati strokovno in znanstveno literaturo drugod.

V tem obdobju bo treba pridobiti tudi primerne prostore za delovanje knjižnic v Šoštanju in v Smartnem ob Paki in razvijati knjižnično omrežje tudi v ostalih večjih krajih občine.

Dom kulture v Velenju mora postati kulturno žarišče občine, zato mora biti njegova aktivnost usmerjena predvsem v razvoj kulture; v tej zvezi bo treba vse razpoložljive prostore v domu kulture nameniti izključno za to dejavnost, za tiste dejavnosti, ki danes gostujejo v tem domu (glasbena šola in tiskarna), pa zagotoviti druge prostore. Razvojne potrebe kažejo, da bo treba v občini oziroma v Velenju formirati lastno profesionalno gledališče.

V naslednjih letih je treba pogojititi razvoj kinematografije v občini tako, da bomo iz sedanjih treh samostojnih kinopodjetij ustanovili

enotno delovno organizacijo.

Ker je kino-dvorana v Velenju neustrezna sedanjim, še manj pa prihodnjim potrebam, bo treba pristopiti k izgradnji nove kinodvorane, v okviru katere bi morali zagotoviti potrebne prostore tudi za razne kulturne društvene dejavnosti.

Obstoječo muzejsko zbirko v Velenju — ki jo sedaj sestavljajo premo-garska zbirka, zbirka NOB in delavskega gibanja, stalna razstava mastodonta in Foitova zbirka črnske umetnosti — je treba dopolniti še z oddelkom, ki bo prikazoval etnografske značilnosti občine Velenje in oddelkom, ki bo prikazoval razvoj občine Velenje v povojnem obdobju.

Mesti Velenje in Šoštanj bo treba tudi na zunaj kultivirati s postavitvijo spominskih obeležij, ki naj bi mladino in obiskovalce teh mest spominjala na zaslužno možo, ki izhajajo iz Saleške doline, kot so Kajuha, Napotnik, Korun — Koželjski in drugi.

V sodelovanju z zavodom za spomeniško varstvo je treba restavrirati „Saleški kompleks“.

Ob močno razvitem zborovskem petju je treba razvijati odrasle pevske zbornice in težiti za tem, da bomo čim prej dobili reprezentativni mešani pevski zbor odraslih. Prav tako dozoreva čas za ustanovitve komornega orkestra. Pihalna orkestra Velenje in Šoštanj sta že doslej dosegla izredno lepe uspehe, zato je treba podpirati njuna prizadevanja še za kvalitetnejšo rast. Razvijana glasbena dejavnost v občini vsekakor narekuje gradnjo nove glasbene šole.

Posebno pozornost je treba posvečati kulturnim društvom v občini, pri čemer je treba težiti za tem, da se bo v te aktivnosti vključeval čim širši krog prebivalstva, predvsem mladine.

Pristopiti je treba k rednemu izdajanju zbornika občine Velenje,

● SALEK — BEVČE

Nova soseska

V neposredni bližini naselja Salek je predvidena izgradnja povsem nove soseske, v kateri naj bi v zaključni fazi živelo okoli 8.000 ljudi. Soseska se bo gradila v okviru že sprejetega zazidalnega načrta. Gradnja soseske je predvidena v etapah. Predvidena je gradnja 2.500 stanovanjskih enot (individualnih in družbenih stanovanj).

Soseska bo opremljena z vsemi gospodarskimi in negospodarskimi objekti in napravami, ki so za urejene življenjske razmere potrebni. Sem sodijo trgovina, razni gostinski objekti, obrtni servisi za pomoč v gospodinjstvu, popolna osnovna šola, otroški vrt, dom za starejše ljudi, dom za družbeno in kulturno življenje ter rekreacijske naprave (telovadnica, športno igrišče za mladino in odrasle, otroško igrišče). Vzpostavljeno bo tudi komunalni objekti in naprave, kot so vodovod, kanalizacija, ceste in peš poti, parkiri

prostori, zelene površine in parki. Sosesko je treba povezati z lokalnim avtobusnim prometom in jo vključiti v telefonsko omrežje.

Sedanje naselje Salek pa moramo zaradi kulturno-zgodovinske značilnosti ohraniti tako, kot je in zaščititi razvaline Saleškega gradu, Eggensteina, ki sta izredno zgodovinskega pomena. Oba gradova in naselje Salek se omenjajo že v XII. stoletju.

V sedanjem naselju Bevče so ugodni pogoji za kmetovanje, zato je treba tu še nadalje razvijati živinorejo in pospeševati proizvodnjo mleka. V tem naselju in predvidenega posebnega zazidalnega okoliša, pač pa bo tu dopustna gradnja nadomestnih objektov in objektov za potrebe kmetijstva.

Naselja Salek, stare Bevče in Lopatnik se bodo oskrbovale z vsemi potrebnimi dobrinami v novi soseski Salek-Bevče oziroma v Velenju.

zani družbeno-ekonomski razvoj potreboval.

To pa so – poleg že obstoječih poklicnih šol rudarske, kovinarske

- poklicna šola za risarje,
- tehniška šola, elektro odsek jaki tok,
- tehniška šola, strojni odsek.

Vzporedno s poklicnim in tehničkim izobraževanjem mladih je treba skrbeti tudi za dopolnilno izobraževanje odraslih. Tu je treba – poleg rudarske nadzorniške šole – razviti še:

- poklicno šolo elektro stroke za jaki tok
- tehniško šolo, elektro odsek za jaki tok
- tehniško šolo, elektro odsek za šibki tok
- tehniško šolo, strojni odsek.

Ker je v občini veliko pomanjkanje kadrov z višjo in visoko izobrazbo, bo treba v naslednjih letih razviti tudi nekatere višje šole, predvsem pa naslednje:

- višjo šolo za organizacijo dela
- višjo tehniško šolo, elektro odsek
- višjo tehniško šolo, strojni odsek
- višjo tekstilno šolo, konfekcijsko smer.

Z nakazano usmeritvijo izobraževanja v poklicnih ter srednjih in višjih tehniških šolah bomo v razdobju 1973–1980 pridobili naslednje število strokovnih kadrov:

– poklicne šole	2.034 absolventov
– tehniške srednje šole	1.645 absolventov
v tem: redne šole 895 absolventov	
– šole za odrasle 750 absolventov	
– tehniške višje šole	341 absolventov
– gimnazija	400 absolventov
– višje in visoke šole izven občine	240 absolventov
Skupaj	4.750 absolventov

Pomembnejše mesto v izobraževanju prebivalstva bo morala dobiti tudi delavska univerza, ki bo morala prevzeti predvsem skrb za dopolnilno izobraževanje odraslih.

● Socialno zdravstveni razvoj

S krepitvijo gospodarskega razvoja se krepi materialno stanje družbe kot osnova za zadovoljevanje potreb socialnega razvoja. Hkrati pa sam gospodarski razvoj narekuje potrebo po hitrejšem socialnem razvoju, saj terja za lastno prosperiteto bogatejšo socialno infrastrukturo – urejen položaj otrok in družine, bogat obseg znanja vedno večjega kroga ljudi, hitro in učinkovito zdravstveno intervencijo in podobno. Tako socialni razvoj v glavnem nastaja kot reakcija na proces hitrega ekonomskega razvoja in postaja njegov sestavni in neločljivi del. Neusklajen razvoj ali vidnejše zaostajanje enega ali drugega področja poraja vidne negativne posledice v obeh sferah.

Razvite dejavnosti na socialnem področju, kot so:

- elementi socialne varnosti ljudi (zdravstveno varstvo, socialno varstvo, pokojninski in invalidski sistem, varstvo pri delu in zaposlovanje invalidov),
- elementi splošnega družbenega napredka (vzgoja in izobraževanje in znanstveno-raziskovalno delo)
- element zagotavljanja in ohranjanja moralne, fizične in delovne kondicije (telesna kultura),
- element oblikovanja osebnosti (kultura),
- elementi osnovne družbene produkcije in človekovega zadovoljstva (pogoji za oblikovanje družine, materinstva, ustvarjalno in zadovoljno življenje družine in podobno), so temeljni pogoji za višjo produktivnost in splošno ekonomsko rast.

a) Pokojninsko in invalidsko zavarovanje je področje, ki močno vpliva na oblikovanje življenjske ravni velikega števila prebivalstva, ki je z minulim delom soustvarjalo sedanjost. Reševanje problemov s tega področja spada v pristojnost republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Iz programa te skupnosti izhajajo, da bo njena aktivnost v prihodnjih letih usmerje-

in elektro stroke (za jaki in šibki tok) in poleg tehniške rudarske šole za šibki tok – naslednje šole:

- v večjem obsegu poskrbeti za zdravstveno prosveto prebivalstva, za kar je treba ustanoviti poseben oddelek, ki bo skrbel za to dejavnost v povezavi z vsemi delovnimi enotami zdravstvenega doma, RK, šolami in ostalimi delovnimi organizacijami v občini;

– doseči večje sodelovanje in povezavo med patronažno službo, službo splošne medicine in socialno službo; v tej zvezi bo treba organizirati nudenje laične in strokovne pomoči bolnikom na domu;

– razširiti obseg poslovanja higiensko-epidemiološke postaje in več

na predvsem v uresničevanje naslednjih ciljev:

- k zagotavljanju stabilnih finančnih virov in utrjevanju socialne varnosti človeka, zasnovane na delu in njegovih rezultatih;
- k zagotavljanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja za vse prebivalstvo, da bi na ta način zagotovili osnovno življensko eksistenco vsem ljudem;
- k stalnemu usklajevanju pokojnin z osebnimi dohodki aktivnih zavarovancev;
- k izboljšanju sistema varstva delavcev pri delu in medicinske in poklicne rehabilitacije, kar naj bi prispevalo k zmanjšanju obsega invalidskih oseb in pospešilo vračanje invalidov v delovni proces.

b) Povečanje materialne blaginje bo trajalo in obenem omogočalo tudi občutno povečanje ravni zdravstvenega varstva prebivalstva, kar se bo pokazalo med drugim tudi v daljši življenjski dobi in v večji delovni sposobnosti prebivalstva.

Za uresničitev tega cilja bo treba:

- uveljaviti za vse prebivalstvo enoten sistem zdravstvenega varstva, zasnovanega na splošni vzajemnosti in solidarnosti zavarovancev ter njihovem samoupravnem odločanju o pravicah in obveznostih;

- povečati obseg in kvaliteto zdravstvene zaštite prebivalstva, pri čemer je treba več pozornosti posvečati preventivni zdravstveni dejavnosti, zlasti preventivnemu varstvu žena, otrok in mladine ter aktivnih zavarovancev;
- posebno pozornost posvečati zobozdravstveni zaščiti prebivalstva, ki sedaj ni zadovoljiva, saj zajema le 30 % prebivalstva; v tej zvezi je treba posebno skrb posvečati predšolski in šolski mladini ter ortodontski službi;

- razširiti obseg sistematskih pregledov v dispanzerju za medicino dela – za kar se bo treba tesneje povezovati z gospodarstvom – kar naj prispeva k zmanjšanju obolenj in preprečevanju novih obolenj; v tem okviru je predvidena tudi ambulanta za športnike;

- razširiti nevropsihiatrično službo v tem smislu, da se bo ambulanta spremenila v nevropsihiatrični dispanzer;

- razširiti fizioterapevtski oddelek ter doseči večje sodelovanje te službe z dispanzerjem za predšolske

in šolske otroke in šolami;

- razširiti specialistične ambulante; zdravnik – specialist za ginekologijo, rentgenologijo in internist naj bi ordiniral vsak dan. Do leta 1980 je treba izpopolniti specialistično poliklinično ustanovo;

- odpreti logopedsko ambulanto za nudenje strokovne pomoči osebam z govornimi motnjami;

- posebno pozornost posvečati službi splošne medicine, za kar bo treba povečati število zdravnikov v splošnih ambulantah;

- v večjem obsegu poskrbeti za zdravstveno prosveto prebivalstva, za kar je treba ustanoviti poseben oddelek, ki bo skrbel za to dejavnost v povezavi z vsemi delovnimi enotami zdravstvenega doma, RK, šolami in ostalimi delovnimi organizacijami v občini;

- doseči večje sodelovanje in povezavo med patronažno službo, službo splošne medicine in socialno službo; v tej zvezi bo treba organizirati nudenje laične in strokovne pomoči bolnikom na domu;

- razširiti obseg poslovanja higiensko-epidemiološke postaje in več

● GABERKE

Razvojne možnosti

Naselje Gaberke ima možnosti za nadaljnji razvoj, zlasti še, ker bo sosednje naselje Družmirje prišlo v naslednjih letih v rušno območje, zaradi česar tu ne bo več pogojev za gradnjo in bivanje.

Predvideno je, da se bo naselje Gaberke širilo na zahodni strani doline Velunje, središče naselja pa se bo razvilo v predelu, ki je že danes najbolj gost poseljen.

Naselje bo v prihodnje povezano s Soštanjem z novo nadomestno severno cesto, ki bo povezovala naselja med Velenjem in Soštanjem. Sedanja cestna povezava preko Družmirja s Soštanjem bo zaradi rušnega območja prekinjena. Da bi zagotovili še nadaljnji razvoj tega naselja, bo treba podaljšati asfaltno cesto proti Velunjskemu grabnu in na nekaterih mestih izvesti regulacijo Velunje.

V kraju bo treba še naprej razvijati kmetijsko dejavnost, kljub temu, da se veliko število prebivalstva preživlja z nekmetijskimi dejavnostmi.

V kraju bo treba urediti trgovino z osnovnimi življenjskimi artikli, gostišče in športno igrišče za mladino in odrasle ter dom za družbeno in kulturno življenje. Po letu 1980 pa bo verjetno treba v Gaberkah zgraditi štirirazredno osnovno šolo, katero bi obiskovali otroci iz Gaberke, iz dela Raven, Plešivca in Razbora. Zagotoviti bo treba tudi prostore za varstvo otrok.

pozornosti posvečati varstvu okolja;

- okrepiti kadrovske zmogljivosti zdravstvene službe tako, da bo na voljo dovolj zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev;

- povečati in modernizirati prostore in tehnične zmogljivosti zdravstvene dejavnosti v skladu s potrebami po zdravstvenih storitvah in na glem napredku medicinske znanosti.

Zdravstveno dejavnost opravlja Zdravstveni dom Velenje, ki ima svoje prostore v Velenju, kjer je zdravstvena služba najbolj razvita, v Soštanju in v Smartnem ob Paki.

Z dograditvijo novega trakta zdravstvenega doma Velenje in adaptacijo že obstoječih prostorov so podani pogoji za nemoteno delo zdravstvene službe v Velenju do leta 1980. Da bi razbremenili obstoječe zobne ordinacije, je predvideno, da bo v okviru predvidene nove osemletne šole v Velenju ustanovljena šolska zobna ambulanta, v kateri bodo nudili zobozdravstveno zaščito učencem vseh šol.

Zdravstveni postaji v Soštanju in Smartnem ob Paki, delata v neprimernih prostorih. Zato bo treba že v letu 1974 pristopiti k novogradnji prostorov v obeh krajih. V ta namen bi bilo treba v skladu zdravstvenega zavarovanja oziroma v interesni skupnosti zdravstva še nadalje zagotoviti 1 % namenskih sredstev za investicije. Z izgradnjo ustreznih zdravstvenih prostorov v Soštanju in Smartnem ob Paki bo rešen problem izgradnje zdravstvenega prostora do leta 1980; zato v gradnjo objektov ne bo treba več vlagati sredstev, pač pa v nabavo raznih aparatov, da bi lahko izvajali sodobno diagnostiko in zagotovili kvaliteto zdravljenja prebivalstva. V letu 1980 bo potrebno pristopiti k pripravam za nadaljnjo razširitev zdravstvenega doma v Velenju.

Zmogljivosti lekarniške službe ne ustrezajo potrebam prebivalstva, zato je predvideno, da bo v letu 1974 izvedena adaptacija lekarnice v Velenju, v Soštanju in Smartnem ob Paki pa bodo novi lekarniški prostori urejeni v okviru novih zdravstvenih postaj.

V obdobju do leta 1980 bo treba posebno pozornost posvečati invalidnim osebam predvsem v tem smislu, da bomo iskali načine in rešitve za njihovo čimprejšnjo vključevanje nazaj v delovni proces. Tukaj bo potrebno zelo tesno sodelovanje med zdravstveno službo, delovnimi organizacijami in zavodom za zaposlovanje.

V prihodnje bo treba doseči tudi tesnejšo povezavo med zdravstvenim delom in bolnico v Tolpočici, za katero bo treba posebej izdelati razvojni program. V tej zvezi je potrebno nadaljevati delo na že začeti hidrogeoloških raziskavah, ki bodo osnova za odločitev, v katero smer se bo razvijala bolnica v Tolpočici.

Vse te naloge bodo zahtevale mnogo naporov in sodelovanja med zdravstvenimi delavci in vsemi ostalimi dejavniki, ki so zainteresirani za čimbolj zdravo in v produktivnem smislu učinkovito prebivalstvo. Potrebna sredstva za nadaljnji razvoj zdravstva bo treba zagotoviti na osnovi družbenega dogovarjanja z gospodarstvom, pri čemer bo treba skrbeti, da bodo razpoložljiva sredstva čimbolj racionalno naložena v zdravje in ustvarjalno sposobnost delovnega človeka.

c) V naslednjih letih bo treba krepiti razne oblike družbene skrbi za otroke in družine ter njihov razvoj. To smo dolžni uresničevati tako zaradi humanih vrednot naše družbe, kot zaradi čim boljše izkoriščanja vseh človeških zmogljivosti za optimalni družbeno-ekonomski napredek.

II. ŽIVILSKA OBRT

Kovaštvo	8	22	14
Ključavničarstvo	6	22	16
Mehanika koles	—	5	5
Finomehanika	—	15	15
Popravila motornih vozil	6	162	156
ter čiščenje in mazanje	5	22	17
Avtolepništvo in ličarstvo	—	8	8
Avtoelektričarstvo	—	—	—

Popravilo poljedelskih strojev
Elektromehanika za gospodinj-ske stroje

Radio in TV mehanika	2	15	13
Mizarstvo (pohišteno in stavbno)	22	147	125
Zaganje drv	—	4	4
Dimnikarstvo	—	8	8
Čiščenje prostorov, pohištva in oken	—	9	9
Tapetništvo in dekoraterstvo	8	13	5
Vulkanizacija	—	8	8

III. STORITVE ZA GOSPODINSTVA IN TEHNIČNE STORITVE

Krojaštvo	19	70	51
Šivilstvo	24	44	20
Pletilstvo	1	7	6
Krznarstvo	—	11	11
Čevljarstvo	15	40	25
Urarstvo	8	15	7
Graverstvo	—	3	3
Zlatarstvo in juvelirstvo	1	4	3
Optika	1	4	3
Moško frizerstvo in britje	15	37	22
Žensko frizerstvo	30	66	36
Barvanje in kemično čiščenje	11	11	—
Pralnica in likalnica	5	11	6
Fotograf	2	7	5

IV. OSEBNE IN DRUGE STORITVE

OBRATNE STORITVE SKUPAJ	368	1.440	1.072
-------------------------	-----	-------	-------

● Menjava s tujino

Predvidene spremembe deviznega sistema bodo povečale odgo-

vornost organizacij združenega dela za večjo lastno pokrivanje deviznih potreb, oziroma za usklajevanje ponudbe in povpraševanja deviz v

lacijo Pake in napeljavjo vodovoda.

Zaradi svoje arhitekture in lepe urejenosti je Velenje postalo zanimivo za mnoge obiskovalce doma in iz tujine, o čemer priča zelo razviti izletniški turizem.

Zaradi svojega izredno hitrega družbeno-ekonomskega razvoja je Velenje postalo tudi družbeno-politično in gospodarsko središče velenjske občine, ki pa se prerašča v pomembno regijsko središče. Sedanja funkcija mesta Velenje se bo s predvidenim družbeno-ekonomskim razvojem v prihodnje še okrepila, za kar bo pa treba hitreje razvijati tiste dejavnosti, ki jih mora imeti vodilno urbano središče, to so pa predvsem terciarne in kvartarne dejavnosti.

Predvideno je, da se bo v Velenju izvajala nadaljnja stanovanjska izgradnja na zazidalnem kompleksu med Pako in Kidričevim cestu, Kidričevo cestu in Salekom ter na zazidalnem kompleksu Salek – Bevc. Pri nadaljnji stanovanjski gradnji moramo še naprej ohranjati prvotno zasnovano, to je gradnjo stanovanjskih objektov v zelenem okolju. Vzporedno s širitvijo mesta bo treba graditi tudi potrebne komunalne objekte in naprave. Z zazidalnimi načrti so predvideni industrijski kompleksi; na zahodni strani mesta leži industrijska cona, ki je od stanovanjskega dela mesta že delno ločena z zelenim pasom. Ta pas se bo v prihodnosti razširil

vse do južnega roba doline in tako v celoti ločil industrijsko cono od mesta. Poleg industrijske cone na zahodu mesta bodo potrebne še dodatne industrijske površine, ki so predvidene na severovzhodnem robu mesta na desnem bregu Pake.

Ker je Velenje tudi trgovsko središče občine in širšega območja, bo potrebno poleg trgovinskih lokalov za dnevno oskrbo razvijati specializirane trgovinske stroke. Za hitrejši razvoj poslovnega, izletniškega turizma bo treba razširiti gostinske in turistične zmogljivosti in jih prilagoditi zahtevam sodobnega turizma. Zaradi predvidenega močnega povečanja prebivalstva (v letu 1980 bo imelo Velenje z naseljem Konovo okoli 19.000 prebivalcev) bo treba zgraditi dve novi osemletni osnovni šoli in razširiti sedanje poklicne in srednje tehnične šole še na druge stroke (predvsem elektro stroke za jaki in šibki tok, kovinarske stroke in šole za tehnične risarje). Ustanovit bo treba tudi nekatere višje šole, kot so šole za organizacijo dela, tehniška šola – elektro odsek in strojni odsek, tekstilna šola – konfekcijska smer. Za varstvo predšolskih otrok bo treba nadaljevati z gradnjo otroških vrtcev (dva otroška vrtca). Zgraditi bo treba tudi nove prostore za glasbeno šolo, posebno galerijo za občasne razstave in koncerte, novo kino-dvorano in posebne prostore, ki bodo služili za namene razstav, športa in rekrea-

okviru poslovnih bank. Zaradi tega, boljše izkoriščanja obstoječih in novih zmogljivosti, razvoja optimalnejših kapacitet in hitrejšega osvajanja zahtevnejših kriterijev v proiz-

	1972	Plan 1980	Indeks 1980/1972	Povprečna letna stopnja rasti 1973–1980
Izvoz industrijskih izdelkov od tega: na konvertibilna področja	21.960.722	114.606.206	521,0	22,9
Uvoz reprodukcij skega materiala od tega: iz konvertibilnih področij	17.608.565	98.815.281	561,0	24,1
	28.437.669	124.399.000	437,0	20,2
	25.526.385	96.740.892	378,9	18,1

vodnji in prodaji, smemo pričakovati, da se bo dinamika izvoza industrijskih izdelkov v razdobju do leta 1980 močno povečala. Organizacije združenega dela predvidevajo, da bodo v naslednjih letih hitreje povečevale izvoz industrijskih izdelkov kot industrijsko proizvodnjo. Predvideno je, da se bo obseg izvoza povečal za 42,1 %, kar pomeni 22,9 % povprečno

● Reševanje razvojnih problemov infrastrukturnega in komunalnega pomena

V preteklih letih je občina zaostajala pri reševanju problemov na infrastrukturnem in komunalnem področju, zlasti zaradi prioritete, ki je bila dana razvoju industrije in rudarstva.

Ob prehajanju na razvitejšo gospodarsko strukturo bi se ta razkorak v odstopnosti odločnejših posegov še povečal in predstavljal resno

oviro celotnemu razvoju. Zato bo treba v naslednjih letih pospešeno reševati te probleme in ustvarjati pogoje za kontinuirano izvajanje nalog.

● Ceste

Ob hitrem gospodarskem razvoju občine ugotavljamo, da nastajajo vse večje težave na področju cestnega, pa tudi železniškega prometa, ki sta za naše območje najpomembnejša. Tu imamo v mislih prometne poti, ki nas povezujejo s širšim slovenskim prostorom, kakor tudi ceste na območju občine, ki povezujejo posamezne kraje.

V obdobju do leta 1980 bo potrebno postopoma in po določnem prednostnem vrstnem redu modernizirati oziroma zgraditi hitre in sodobne ceste z visoko propustnostjo oziroma možnostjo velikih obremenitev, tako za blagovni kot tudi za potniški promet. Vrstni red gradenj cestno-prometnega ožilja bo potekal takole:

- do leta 1976 izvesti rekonstrukcijo ceste Arja vas – Dravograd na odseku Huda luknja – Velenje z novim odsekom skozi Selo – Salek,
- po letu 1976 izvesti rekonstrukcijo ceste Velenje – Arja vas,
- do leta 1980 zgraditi novo cesto Velenje – Polzele s priključkom na bodočo novo avto cesto,
- na podlagi študije, ki je v izdelavi, se bo treba odločiti za gradnjo nove ceste Velenje – Lokovica – Gorenje ali za rekonstrukcijo ceste v isti smeri Soštanj – Gorenje,
- izvesti rekonstrukcijo ceste Soštanj – Črna.

Na območju občine je skupno 51 km regionalnih cest, od tega je 39 km asfaltiranih. V letu 1980 bo v občini 57 km regionalnih cest, od tega 39 km asfaltiranih. V letu 1980 bo v občini 57 km regionalnih cest, vključujoč novo cesto proti Polzelem v dolžini 6 km, ki bo do celoti asfaltirane, saj bo v tem času rekonstruiranih kar 30 km teh cest.

Poleg že omenjenih cest bomo morali skladno s razvojem naselij graditi asfaltirane poti in ceste v novih stanovanjskih soseskah Salek – Bevče in Salek II in istočasno skrbeti za izboljšanje cestnega omrežja med naselji na območju občine.

V občini je danes 93 km lokalnih cest, od tega je 41 km asfaltiranih, 52 km pa makadamskih. Z zgraditvijo nove ceste severno od premagovnega območja v dolžini 7 km in odseka cestne povezave od Podkraj do ceste Soštanj–Gorenje skozi Lokoitako velike, da nismo uspeli sproti zagotavljanju potrebnih zajetij. Zaradi co v dolžini 3 km, bo leta 1980 v občini 103 km lokalnih cest, od katerih bo makadamske ceste le 7 km na Paški Kozjak. 1980 84 km, torej za 35 km več kot jih je danes, od tega pa bo le še 5 km gramoznih poti v conin-gih.

● Vodno gospodarstvo

Predvidena pospešena stranovanjska graditev in gradnja industrijskih objektov zahtevata urejen vodnogospodarski režim. Potrebe po pitni vodi so tako velike, da nismo uspeli sproti zagotavljanju potrebnih zajetij. Zaradi tega se že od leta 1971 dalje čuti pomanjkanje pitne vode, kar je še posebej kritično v sušnih mesecih. Zato je v vodnem omrežju padel tlak, kar povzroča velike težave pri oskrbi stanovanj z vodo v višjih nadstropjih, pa tudi nekatere zasebne hiše so bile v letu 1973 brez vode. Podobna situacija je tudi v industriji, kjer je tehnološki proces odvisen od uporabe pitne vode. Treba je namreč povedati, da porabi industrija 60 % celotnih količin pitne vode. Zajeti viri dajejo danes 110 l/sek vode, kar predstavlja letno 3,468.960 kub. m vode. V letu 1980 pa bomo potrebovali 312 l/sek. pitne vode. Tako bi se dvignila dnevna poraba na prebivalca od 120 litrov v letu 1974 na 293 litrov v letu 1980.

Na področju vodnega gospodarstva moramo do leta 1980 zgraditi naslednje vodnogospodarske objekte in opraviti naslednja dela:

- razširiti vodovod Velenje z zajemom izvirov Lampret,
- dograditi glavni kolektor s čistilno napravo,
- razširiti vodovod v Smartnem ob Paki,
- izdelati II. triadni vodnjak v Skaloh,
- izdelati podzemni kataster vodovoda in kanalizacije,
- izdelati študijo obstoječega stanja vodovoda Velenje in Soštanj,
- kanalizacija Smartno ob Paki,
- povezati vodovoda Velenje – Soštanj, zajeti in napeljati vodovod iz izvira Ljubija,
- zgraditi ozonske naprave za dezinfekcijo pitne vode,
- zgraditi vodovod in rezervoar na Konovem (za industrijsko cono II),
- zgraditi rezervoar Bevče in črpališče Bevče,
- zgraditi vodovod Bevče,
- zgraditi nove rezervoarje v Soštanju in Pesjem,
- zagotoviti prečrpanje odpadnih vod iz Soštanj v čistilne naprave v Pesju,
- zajeti Mazejeve vire s potokom Strmina v Soštanju,
- zgraditi avtomatiko in signalizacijo pri vodovodnih napravah,
- nabaviti stroje in opremo,
- zgraditi krajevne vodovode.

V letu 1973 je bil zgrajen del glavnega kolektorja za odpadne vo-

de v Pesju, ki ga bomo morali skupno s čistilno napravo dograditi do leta 1976. Za potrebe industrije bo potrebno zgraditi industrijske vodovode in uporabljati tehnološko vodo (jezera), saj pitno vodo spričo omejenih količin nikakor ne smemo uporabljati v industrijske namene.

Za vodno območje Pake v Saleški dolini je bila že leta 1962 izdelana študija „Vodnogospodarska osnova Saleške doline“, ki jo je izdelal Zavod za vodno gospodarstvo SRS v Ljubljani. V okviru izdelave perspektivnega programa vodnega gospodarstva SRS pw je Splošna vodna skupnost Savinja Celje izdelala v letu 1970 „Perspektivni program vodnega gospodarstva za območje občine Velenje“ za razdobje 1970 –1985.

Za območje občine Velenje je najvažnejše porečje Pake, v katero se z desne stra i izlivajo Ponikva, Lepena, Velunja, Bačovnica s Klančnico in Toplica s Šentflorjansko. Njeni levi pritoki pa so Trebušnica, Verželj in Hudournik. Paka je v svojem toku skoz Saleško dolino vsako leto povzročala poplave. Zaradi tega in pristopa k načrti in urbanizaciji doline je bila v obdobju od 1.1961 – 1970 izvedena regulacija od Penka do Saleka. Vzporedno z regulacijo Pake pa so se delno urejevali tudi njeni pritoki Florjanski potok, Toplica, Verželj, Trebušnica, Lepena ter Hudournik. Na ta način se je pred poplavamami zaščitilo 350 ha zemljišča.

V naslednjih letih bo treba izvesti še naslednja dela:

- regulirati odsek Pake skozi Salek do naselja Pake,
- regulirati Pako skozi območje Smartna ob Paki z Rečico ob Paki do naselja Gorenje,
- regulirati Pako pri Košanu, Čuježu in v Dolcu,
- urediti Florjanski potok (možnost izsušitve 35 ha zamočvirjenih zemljišč),
- urediti Velunjo (ta problem bo potrebno reševati v zvezi z izrabo rudniških ugreznin za akumulacijo industrijske vode).

Z izvedbo navedenih del v obdobju do leta 1980 se bomo izognili zamočvirjenim predelom in

obenem pridobili več uporabnega zemljišča za potrebe gospodarstva (kmetijske in zazidalne površine).

● PTT promet

Tako kot vse ostale dejavnosti je tudi razvoj telekomunikacijskega omrežja, konkretno PTT storitev, izrednega pomena za nemoteno poslovanje organizacij združenega dela in za normalno odvijanje družbenega življenja.

V občini Velenje predstavljajo PTT storitve že nekaj časa velik problem kar še posebej neugodno vpliva na normalno komuniciranje z ostalim slovenskim in jugoslovanskim prostorom. Stanje se je sicer v zadnjem času nekoliko izboljšalo, vendar je še vedno nezadovoljivo. Da je temu res tako, lahko ugotovimo na osnovi podatkov, ki kažejo, da je bilo leta 1972 v občini Velenje 5,4 telefonskih aparatov na 100 prebivalcev, medtem ko jih je bilo v istem času v Celju 10,5. Leta 1975 bo po predvidevanjih v občini Velenje 9,5 aparatov na 100 prebivalcev (v Sloveniji 11,5), v letu 1980 pa že 15 telefonskih apar-

● Elektroenergetski objekti

V naslednjih letih bo treba pospešeno širiti elektroenergetsko omrežje in graditi potrebne elektroenergetske objekte. Pri tem stopa v ospredje zahteva po zanesljivosti in kvalitetni preskrbi z električno energijo.

Sedanje stanje elektroenergetskih objektov – zaradi hitrega porasta konzuma, zastarelih naprav in premajhnih in prepočasnih investicijskih naložb – ne omogoča realizacije zahtev po kvalitetni električni energiji. Mesto Velenje je doseglo v razvoju prebivalstva in gospodarstva izredno dinamiko, kar zahteva mnogo hitrejši razvoj tudi na področju elektroenergetskega omrežja.

● SOŠTANJ

Drugi največji kraj

objekte. Vzporedno z nadaljnjo sicer omejeno stanovanjsko izgradnjo bo treba dopolnjevati komunalne objekte in naprave (vodovod, kanalizacija, čiščenje odpadnih voda, ceste, trgi, javna snaga).

Predvidena je razširitev trgovinske dejavnosti (nova blagovnica) in nadaljnji razvoj gostinstva in obrti.

Zaradi neprimernih prostorov za zdravstveno službo je predvideno, da se bo že v letu 1974 zgradila nova zdravstvena postaja, v okviru te pa bodo urejeni tudi lekarniški prostori. Nadalje je predvidena izgradnja telovadnice, trim steze in obnova obstoječih športnih objektov in naprav. Predvideno je, da bo posebna osnovna šola imela v Soštanju svoj oddelek. Kulturni dom je že v izgradnji, kjer se bo odvijalo kulturno in družbeno

življenje. V Soštanju je več fevdalnih in sakralnih spomenikov, ohranjenost je pa tudi srednjeveško tržno jedro mesta; vse te znamenitosti je treba ohraniti. Omeniti je treba razvaline Pustega gradu nad Soštanjem, ki so edini primer ohranjene romanske profane arhitekture na območju občine; nastanek gradu sega v drugo polovico 12. stoletja. Nad Soštanjem se dviguje dobro ohranjena graščina, ki služi danes v stanovanjske namene, izhaja pa iz XVI. stoletja. Od sakralnih spomenikov je predvsem pomembna podružnična cerkev Sv. Mohorja in Fortunata, ki je eden izmed osrednjih objektov srednjeveške arhitekture na območju občine; posebno dragoceno cerkev predstavljajo freske iz prve polovice XIV. stoletja.

SOCIALNI RAZVOJ

● Družbeno gospodarska preobrazba prebivalstva

V dosedanjem družbeno-ekonomskem razvoju nismo posvečali dovolj skrbi delovni sili in kadrom.

Iz obstoječe kvalifikacijske strukture zaposlenih lahko sklepamo, na premajhno zavzetost organizacij združenega dela za dvig izobrazbene ravni zaposlenih.

V skupnem številu zaposlenih je še vedno 49,9 % oseb brez ustrezne šolske izobrazbe (od tega dve tretjini z nepopolno osnovno šolo). Tudi v tekočem prilivu mladina med zaposlene je še vedno okoli 47 % mladih brez strokovne usposobljenosti. Izrazito zaostajamo pri kadrih s srednjo strokovno izobrazbo, ki so v strukturi zaposlenih udeleženi le z 9,2 %. Tudi 3,6 % delcev kadrov z višjo in visoko izobrazbo zaostaja za potrebami družbeno-ekonomskega razvoja.

Premajhna skrb za izboljšanje izobrazbene ravni prebivalstva pa se ne kaže le v neustreznih kvalifikacijski strukturi zaposlenih, temveč v izobrazbenju celotnega prebivalstva. Znano je, da je občina Velenje po izobrazbenem produktu izpod slovenskega povprečja; v letu 1969 je znašal izobrazbeni produkt v občini 35,9 % (slovensko povprečje 50,1 %), kar praktično pomeni, da ostaja v občini 64,1 % ene generacije na nivoju osnovne šole. Nizka stopnja izobrazbenega produkta ne kaže le na nizko stopnjo izkoriščenosti izobrazbenega potenciala, temveč še zlasti na slabo oziroma neustrezno kadrovsko zasedbo delovnih mest (64,1 % otrok ene generacije ostane na izobrazbenem nivoju osnovne šole, kvalifikacijska struktura delovnih mest pa vsebuje le 30 – 35 % mest ozkega profila.

Da se položaj v kratkem še ne bo izboljšal, lahko sklepamo na osnovi podatkov vpisanih slušateljev iz občine na višjih in visokih šolah; v šolskem letu 1972/73 je bilo na 1000 prebivalcev v naši občini 9 slušateljev, medtem ko je bilo slovensko povprečje 12 slušateljev na 1000 prebivalcev. S tem pokazateljem je občina šele na 28 mestu izmed 60 občin v Sloveniji. Mnogo boljše je stanje pri srednje šolskem izobraževanju, kjer smo po številu učencev na 1000 prebivalcev nad slovenskim povprečjem (v šolskem letu 1971/72 je bilo v naši občini na 1000 prebivalcev 40 učencev, slovensko povprečje pa je znašalo 34 učencev na 1000 prebivalcev).

Ker spada faktor znanja in dela med osnovne dejavnike rasti družbe-

no- ekonomskega razvoja in ima odločujoč vpliv na produktivnost in ustvarjalnost, je nujno, da bomo v naslednjih letih ustanovili takšne materialne in družbene pogoje, v katerih bomo dosegli večjo usposobljenost delavcev oziroma prebivalstva za vključevanje v aktivno delo.

V skladu z nalogami in potrebami nakazanega družbeno-ekonomskega razvoja bomo morali v prihodnjem razdobju doseči kvaliteten spremembo v kvalifikacijski strukturi zaposlenih in v izobrazbeni ravni prebivalstva.

Predvsem je treba poskrbeti, da bomo v nadaljnje izobraževanje zajeli večji delež generacij (v poklicne šole okoli 5 %, v srednje, višje in visoke šole pa vsaj 12 % generacij) in da bomo v večjem obsegu skrbeli za izobraževanje tistih kadrov, ki prispevajo k hitrejšemu razvoju gospodarstva in produktivnosti dela.

Da bi izboljšali kvalifikacijsko strukturo zaposlenih in dvignili izobrazbeni nivo prebivalstva, bo potrebno:

- da bomo na vseh ravneh dosledno izvajali resolucijo republiške in občinske skupščine o kadrovski politiki;
- da bomo dosegli večje in tesnejše samoupravno povezovanje med nosilci izobraževanja in gospodarstvom;
- da bodo organizacije združenega dela ter druge delovne in interesne skupnosti posvečale več pozornosti programiranju kadrov ter ustvarjanju materialnih in organizacijskih pogojev za povečanje strokovne usposobljenosti, kvalifikacije in prekvalifikacije delavcev;

- da bomo pri štipendiranju upoštevali predvsem deficitarne kadre, pri čemer naj imajo prednost kadri za neposredno proizvodnjo;
- da bodo za izobraževanje zainteresirani družbeni dejavniki spodbujali mladino k načrtnemu izobraževanju, da bi povečali izobrazbeni produkt v občini;
- da bomo izboljšali kadrovsko politiko in politiko delitve osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela in drugih delovnih organizacijah;

- da bomo vplivali na izpopolnitev vzgojno-izobraževalnega sistema v tem smislu, da bosta njegov razvoj in vloga usklajena s cilji družbeno-ekonomskega in socialnega razvoja; nosilci nadaljnjega samoupravnega socialističnega sistema bodo morali biti strokovno in družbeno razgledani.

● Vzgoja in izobraževanje

a) Za izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih in dvig splošne izobrazbene ravni prebivalstva bo treba v osnovnošolskem izobraževanju doseči kvaliteten premike; le kvalitetnejša osnovna šola lahko v veliki meri kompenzira negativne faktorje, ki vplivajo na nizek izobrazbeni produkt. V osnovnošolskem izobraževanju bo treba vse napore usmeriti v povečanje stopnje uspešnosti izobraževanja (v doseganju višjega odstotka učencev, ki v rednem roku zaključijo osemletko).

Stopnja uspešnosti izobraževanja se bo morala iz leta v leto povečevati tako, da se bomo ob koncu obravnavega obdobja približali 80 %.

Na osnovi predvidenih programov in ukrepov resolucije o vzgoji in izobraževanju v SRS republiške izobraževalne skupnosti, zavoda za šolstvo SRS in republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, ki bodo usmerjeni v povečanje izobraževanja pedagoškega kadra, v posodobitev pedagoških metod in učnih programov, in ob vsestranski skrbi občinske skupnosti za vzgojo in izobraževanje za zagotavljanje potrebnega šolskega prostora, za občutno povečanje opremljenosti šol s sodobnimi tehničnimi sredstvi za nazorni in praktični pouk ter za modernizacijo šolskega prostora, bomo v naslednjih letih dosegli višjo stopnjo uspešnosti osnovnošolskega izobraževanja. K uspešnosti izobraževanja bo prispevalo tudi podaljšano celodnevno bivanje otrok v šolah, ki vključuje kulturne, telesnokulturne, tehnične in druge dejavnosti in omogoča otrokom, da se duševno in telesno bogatijo za prihodnji čas.

Nujno potrebno je mladini zagotoviti tudi potrebne prostore za shajanje v prostem času, kot so mladinski domovi, pionirski klubi in podobno. Uspešno izvajanje te naloge pa bo odvisno predvsem od samih šol in od večjega samoupravnega povezovanja prosvetnih delavcev z delavci v gospodarstvu, ki bodo odločali o višini materialnih sredstev za redne, občasne in izvenšolske dejavnosti in za nova vlaganja za razširitev šolskega prostora.

Glede na predvideni razvoj prebivalstva in njegove starostne strukture se bo v naslednjih letih občutno povečalo število šoloobveznih otrok, zato bo treba izgradnjo novega šolskega prostora prilagoditi temu porastu in zagotoviti 1,5 izmenjski pouk. Tako je predvideno, da bo treba v Velenju – kjer bo prebivalstvo tudi v prihodnjem razdobju najhitreje naraščalo – zgraditi dve novi osnovni šoli (prvo v letih 1974–1975, drugo v letih 1976–1977). Šolo bo treba zgraditi tudi v Pesjem (ki naj bi postala popolna osnovna šola) in v Topolšici. Nadalje je treba zgraditi posebno osnovno šolo z internatom v Velenju in oddelkom v Soštanju.

Sredstva za novogradnjo osnovnošolskega prostora bo potrebno zagotoviti na osnovi družbenega dogovora z gospodarstvom in samopri-spevka občanov.

b) Posebno skrb je treba v naslednjih letih posvečati nadaljnjemu razvoju srednjega in poklicnega šolstva. V tej smeri je treba zlasti razvijati šolski center, ki mora vključiti v svoj program predvsem izobraževanje tistih poklicev, ki jih bo naka-

● GORENJE

Blizu turističnega centra

Zaradi ugodne lege naselja Gorenje, ki leži ob cestnem križu Gorenje–Mozirje in Gorenje–Letuš, bi bilo to naselje v prihodnosti središče območja za bližnje kraje Paška vas, Gavce, Skorno, Veliki vrh in del naselja Slatine. Vsi ti kraji pa so tako blizu naselja Smartno ob Paki, da bi določene urbane funkcije v tem središču ne kazalo razvijati.

Stanovanja se bodo gradila v okviru zazidalnih predelov v Gorenju, Paški vasi in Gavcah, izven teh naselij pa bo možna gradnja nadomestnih objektov in objektov za potrebe kmetijstva.

V Gorenju bo treba razširiti trgovinske zmogljivosti, v Skornem, Gorenju in Paški vasi pa urediti primerna gostišča s tuj-

skimi sobami. Ti kraji so zaradi bližine mozirskega turističnega centra zanimivi tudi v turističnem smislu.

Ta naselja bo treba primerno komunalno opremiti (vodovod razširiti v Gorenju in Paški vasi ter zgraditi kanalizacijo) in urediti ceste v Skornem, Paški vasi in Gavcah ter postaviti avtobusna postajališča v Gorenju in Paški vasi.

V Skornem, Gavcah in Paški vasi so izredni pogoji za razvoj kmetijstva (živinoreja, mlekarstvo in Perutinarstvo) in obrti. Za družbeno in kulturno življenje vseh teh naselij bo treba zgraditi primeren dom za mladino in odrasle, v Gorenju pa športno igrišče.

● RAVNE

Četrta v občini

Naselje Ravne je četrto največje naselje v občini, ki je raztreseno od Šoštana po prisojnih gričih in v dolinah potokov Klančnice in Bačovnice. Središče tega kraja se bo v prihodnje oblikovalo na mestu, kjer je že danes najmočnejša stanovanjska gradnja in kjer je predvideno, da se bodo tudi v bodoče gradile individualne stanovanjske hiše. Glede na število prebivalstva bo treba v Ravnah čimprej urediti trgovino za dnevno oskrbo in primerne gostinske zmogljivosti; pri osnovni šoli bo treba urediti otroško igrišče. Zagotovitev lastne dnevne oskrbe ne narekuje samo številno prebivalstvo, temveč tudi razdalja do Šoštana, ki se bo z gradnjo nove takomenovane severne ceste še povečala.

V Ravnah so ugodni pogoji za razvoj kmetijstva in gozdarstva, predvsem pa za razvoj živinoreje in mlekarstva.

Za namene družbenega in kulturnega življenja bi bilo treba urediti posebne prostore.

Med kulturno-zgodovinskimi objekti moramo omeniti graščino Gutenbuechel, ki je danes preurejena v sanatorij za živčne rekonvalescente. Severno od te graščine pa so razvaline gradu Forchtenegg iz XII. stoletja, ki so danes še komaj vidne.

● ŠKALE

Vrtnarski pridelki

Zaradi ugrezanja površin na območju nekdanjega naselja v Škalah se danes močno razvijajo naselja na prostoru ob šoli in po dolini proti Plešivcu, kjer so ugodne možnosti še za nadaljnjo gradnjo.

Predvideno je, da se bodo zasebna stanovanja gradila le v okviru zazidalnega predela, izven tega predela pa bo dopustna gradnja nadomestnih objektov in objektov za potrebe kmetijstva. V zvezi z razvojem naselja bo treba vzporedno reševati tudi komunalne probleme; sedanje smetišče je treba sodobno urediti in zaščititi, da ne bo neposrednih škodljivih vplivov za življenje prebivalstva.

Predvideno je asfaltiranje nadomestne ceste Konovo-Hrastovec-Škale in ureditev ceste Škale-Plešivec, po dokončani eksploataciji pa obnove ceste Škale-Velenje (mimo jezera). Zagotoviti je

treba lokalni avtobusni promet Škale-Velenje in dnevno dostavo pošte.

Četudi je to območje kmetijsko, se čedalje bolj deagrarizira, saj je vse več prebivalstva zaposlenega v industriji.

Ker ima to naselje tudi v prihodnje možnosti za razvoj, bo treba tu zagotoviti primerne trgovinske in gostinske zmogljivosti. Obnoviti bo treba šolo in zgraditi telovadnico, ter zagotoviti prostore za varstvo otrok, poleg tega pa zgraditi športno igrišče za mladino in odrasle.

Glede na to, da je na območju Škal še precej ravnega sveta, bi kazalo razvijati vrtnarstvo in s temi proizvodi oskrbovati Velenje.

V novo nastalo jedro tega naselja gravitira le vas Plešivec.

Dolgoletni podatki o gi-

banju prebivalstva v Plešivcu kažejo, da to naselje stagnira, zato tudi v prihodnje ni računati s porastom prebivalstva.

Zaradi te ugotovitve v Plešivcu ni predviden poseben zazidalni predel, pač pa bo tu dopustna gradnja nadomestnih objektov in objektov za potrebe kmetijstva. Komunalne objekte in naprave bo treba dopolniti in zagotoviti boljše oskrbo z dnevnimi življenjskimi potrebščinami. Urediti je treba igrišče pri šoli. Ker je vasica Plešivec že danes priljubljena izletniška točka in zgodovinsko pomemben kraj (pohod XIV. divizije, Graška gora), bi jo kazalo usmeriti v turizem. Na območju Plešivca proti Graški gori so dane možnosti za razvoj rekreacijskega letnega naselja (weekend).

● ŠALEK - SELO

Območno središče

Šalek-Selo naj bi bilo v prihodnje novo središče na ravni ob cesti Velenje-Slovenj Gradec pod Konovom. Sem gravitirajo naselja Paka, Paški Kozjak, Šmartinske Cirkovce in Konovo.

Ker ekonomski pogoji ne dovoljujejo, da bi vsakemu od navedenih naselij v bližnji prihodnosti zagotovili lastne oskrbovalne funkcije, bo treba primerno zgraditi in opremiti

predvideno novo središče.

Na tem območju je predvidena stanovanjska gradnja le v Selu in Konovom, v ostalih naseljih pa le gradnja nadomestnih objektov in objektov za kmetijske namene.

Na tem območju je predvidena tudi industrijska cona, kjer se bo razvijala predvsem lahka industrija.

Osnovno preskrbo (trgovina, gostinstvo, storitvena obrt) bo

treba razvijati predvsem v tem središču. V ostalih krajih, kot so Konovo, Šmartinske Cirkovce, Paka in Paški Kozjak, pa so ugodni pogoji za razvoj turizma, za kar bi bilo treba primerno urediti predvsem gostišča in planinski dom na Paškem Kozjaku; tu bi bilo treba urediti terene za smučanje in postaviti vlečnico. Vzporedno z razvojem tega območja bo treba urejevati tudi komunalne objekte in naprave (vodovod Selo, Konovo, Šmartinske Cirkovce, Paški Kozjak in Paka, kanalizacija Konovo, Selo). Naselji Konovo in Selo bo treba vključiti odvoz smeti, v Cirkovcah in Paki pa urediti smetišča.

V prihodnjem obdobju bo treba asfaltirati oziroma urediti ceste in parkirne prostore na Konovom in v Selu ter urediti ceste: Konovo - Sv. Brice - Cirkovce, gostišče Herlah do Grebenška v smeri Cirkovce - Podaljšanje ceste Cirkovce - Graška gora, ureditev ceste Paka - Paški Kozjak, ureditev avtobusnega postajališča v Paki in Selu. Zagotoviti bo treba lokalni avtobusni promet v Selu in Konovom. Za potrebe vseh krajev je treba v središču zgraditi dom za družbeno in kulturno življenje, urediti športno igrišče za mladino in odrasle in po potrebi urediti tudi otroško varstvo.

Leto	Maloodjem Energija 1000xkWh	Moč 1000xkW	Veleodjem Energija 1000xkWh	Moč 1000xkW	Skupaj Energija 1000xkWh	Moč 1000xkW
1974	26.000	7.000	83.600	16.000	109.600	23.000
1975	28.500	7.700	95.800	16.800	124.300	24.500
1976	31.000	8.400	107.500	18.100	138.500	26.500
1977	33.500	9.000	120.400	20.000	153.900	29.000
1978	36.000	9.700	135.100	22.300	171.100	32.000
1979	38.000	10.300	151.900	24.700	189.900	35.000
1980	40.000	10.800	172.300	28.200	212.300	39.000

Poraba električne energije se bo povečala od 109.600 kWh v letu 1974 na 212.300 kWh v letu 1980 ali za 94 %. Maksimalna moč, ki bo morala biti na razpolago v glavni transformatorski postaji v Velenju, pa se bo povečala od 23.000 kW v letu 1974 na 39.000 kW v letu 1980 ali za 70 %. Da bi lahko potrošnikom električne energije zagotovili kvaliteto energije, bo treba v obdobju do leta 1980 zgraditi vrsto novih in izvesti temeljito rekonstrukcijo zastarelih elektroenergetskih objektov.

Sedanja glavna transformatorska postaja za občino bi glede na se-

danjo moč transformacije 2 x 20 MVA in kasnejšo moč 2 x MVA zadoščala za predviden porast moči do leta 1980. Ker pa je locirana na rušnem območju rudnika, jo bo treba prestaviti v Pesje. V zvezi s tem bo treba izvesti tudi povezavo daljnovodov in kablovodov na novo trafo postajo in prestaviti daljnovod 110 KV v dolžini 2 km. Nadalje bo treba do leta 1980 zgraditi v občini 35 transformatorskih postaj, ki naj bi omogočile napajanje novih potrošnikov in izboljšanje napetostnih razmer na področju:

	Transformatorske postaje		Skupaj
	20/0,4 kV	10/0,4 kV	
Velenje	10	5	15
Šoštanj	4	—	4
Ostala naselja	16	—	16
Skupaj	30	5	35

Tako bomo postopoma presli z 10 kV napetostnega nivoja na enotni 20 kV nivo.

Porast odjema električne energije do leta 1980 narekuje ureditev

električnega omrežja 20 kV. Zato bo treba zgraditi 20 km kablovodov in 21,5 km daljnovodov (brz in industrijskih vodov) na naslednjih relacijah:

a) daljnovodi:
Pesje-Šoštanj
Hrastovec-Šalek
Ravne-Topolšica
daljnovodi za interpolacije TP 10,0 km
b) kablovodi:
Pesje-Bevče
priklon na RTP Pesje in TP 12,0 km

4,0/km
2,5 km
5,0 km

8,0 km

čine. Celotno problematiko preskrbe z električno energijo v občini bo potrebno podrobno in strokovno obdelati v posebnem elaboratu.

● Oskrba s toplotno energijo

Zaradi naraščanja števila odjemalcev toplotne energije je postala oskrba z energijo že kritična, saj so zmogljivosti TES III že skoraj povsaj izčrpane. Tako že danes beležimo primere, ko v konicah veliko število stanovanjskih in poslovnih prostorov ni primerno ogrevanih. Ob predvideni stanovanjski in ostali izgradnji v prihodnjih osmih letih pa bodo potrebe po toplotni energiji še hitreje naraščale.

Potrebe kažejo, da bomo morali v okviru IV. faze TE Šoštanj do leta 1980 zgraditi nove kapacitete z močjo 70 Gcal, tako bomo ob sedanjih zmogljivostih 55 Gcal imeli v letu 1980 skupno 125 Gcal priključne moči. Od celotnih kapacitet, ki jih daje danes TE Šoštanj, odpade 36 % toplotne energije na industrijo, 64 % pa na vse ostale

potrošnike. Približno takšno razmerje porabnikov bomo imeli tudi v letu 1980.

Zato bo potrebno - poleg osnovnega vira toplotne energije v okviru IV. faze elektrarne - zgraditi do leta 1980 še naslednje objekte:

- napajalni vod od Bevč in v Bevčah do TP,
- toplotno omrežje na Z1 in Z2, to je na kompleksu med Celjsko, Koroško, Kidričevo, Jenkovo in Prešernovo ulico v Velenju,
- toplotno omrežje v Ulici bratov Mravljakov v Velenju,
- povečanje kapacitet v centralni energetski postaji v Velenju,
- nov cevovod Šoštanj - Velenje
- razširitev razvodnega omrežja v Šoštanj

● PODHRASTNIK

Novo naselje

Ob sotočju Florjansčice in Pake bo nastalo novo, večje naselje - Podhrastnik. To naselje bo nastajalo in se razvijalo v skladu z že izdelanim zazidalnim načrtom, po katerem je tu predvidena gradnja individualnih hiš z vsi potrebno komunalno ureditvijo (vodovod, kanalizacija, ceste).

Ker k temu naselju gravitirajo kraji Bele vode, Skorno in Sv. Florjan, bo treba tu zagotoviti nekoliko močnejše oskrbovalne funkcije (trgovino, gostišče, obrtne servise za pomoč gospodinjstvom in kmečkim gospodarstvom), po letu 1980 pa verjetno tudi štirirazredno osnovno šolo, prostore za varstvo otrok in dom za potrebe družbenega in kulturnega življenja. Ker bo naselje Pohrastnik do leta 1980 že sorazmerno močno razvito, bo potrebno v naselju urediti športno igrišče za mladino in odrasle.

Novo naselje v Pohrastniku bo treba zgraditi zato, ker v Šoštanju ni primernih površin za nadaljnjo gradnjo.

Nova asfaltna cesta ob potoku Florjansčica do gostišča Terče v Belih vodah in urejena cesta do vasi Bele vode ter bližina naselja Skorno pri Šoštanju, še posebej pogojujejo izgradnjo naselja Pohrastnik. Kraji Bele vode, Skorno, Sv. Florjan imajo ugodne pogoje za razvoj kmetijstva, gozdarstva ter kmečkega, zimskega in planinskega tu-

rizma. V tej zvezi bi bilo treba proučiti možnosti razvoja zimskega turizma v Belih vodah in predvsem na Smrekovcu, kjer so ugodne snežne razmere. Dani so tudi naravni pogoji za razvoj lovškega turizma. Predpogoj za hitrejši razvoj vseh teh dejavnosti pa so urejene ceste, zato bo treba z modernizacijo cest na tem območju še nadaljevati. Kot zanimivost na tem območju moramo omeniti Mornovo zijalko, kjer je bilo najdeno kameno in koščeno orodje iz stare kamene dobe in bronasti predmeti. Med fevdalnimi in sakralnimi spomeniki na tem območju sta pomembna razvalina gradu Katzenstein iz XII. stoletja in podružnična cerkev Sv. Florjana z znamenitim ravnim stropom s staro slikarjo. V bližini cerkve stoji kapelica, v kateri hranijo krogle iz časov turških napadov. V Skornem pa je treba omeniti podružnično cerkev Sv. Antona, ki je eden najstarejših in redkih srednjeveških arhitektur v občini; v tej cerkvi so ohranjeni še ostanki velike freske iz začetka XVI. stoletja.

● ŠMARTNO OB PAKI

Pomembno urbano naselje

Naselje Šmartno ob Paki predstavlja naravno zaključen predel v spodnjem delu porečja Pake, kamor gravitirajo kraji Slatine, Rečica ob Paki, Podgora ter Mali in Veliki vrh. Poleg tega leži naselje na važni prometni poti, ki povezuje Šaleško dolino z Gornje in Spodnje-Savinjsko dolino. Vse te značilnosti posebej poudarjajo njegovo pomembnost kot tretjega urbanega naselja v občini.

V Šmartnem ob Paki se bo tudi v bodoče izvajala zasebna in družbena stanovanjska graditev. Na področju terciarnih dejavnosti bo treba hitreje razvijati trgovsko, gostinsko in turistično dejavnost ter storitveno in proizvodno obrt. Ker je kraj pretežno kmetijski, bo potrebno tu zgraditi trgovski lokal za promet s kmetijskimi stroji.

Na področju komunalne ureditve kraja bo treba izvesti obsejna dela pri regulaciji Pake, čiščenju odpadnih voda, napeljavi vodovoda in izgradnji drugih komunalnih objektov in naprav (mostovi, kanalizacija, parki, peš poti, pogrebna služba). V zvezi s prometom je treba omeniti pomembnost povezave z ostalimi kraji z železnico, skrbeti bo treba za rekonstrukcijo cest, načrtuje pa se tudi izgradnja priključka na avtocesto. V kraju bo treba

zgraditi avtobusno postajo, bencinsko črpalko in okrepiti mrežo PTT storitev. Za potrebe gospodarstva (industrijske cone Gorenje in Šmartno ob Paki) pa zgraditi potrebne skladiščne prostore.

Na širšem območju so ugodni pogoji za nadaljnji razvoj kmetijstva, predvsem pa za večjo proizvodnjo mleka, govejega mesa, hmelja in sadja.

Za potrebe kraja in njegove okolice bo treba zgraditi dom za družbeno in kulturno življenje odraslih in mladine, v rekreacijske namene pa urediti smučišče z vlečnico. V okviru šolskih objektov bo treba zgraditi manjši bazen z ogrevano vodo. Poskrbeti pa bo treba tudi za varstvo predšolskih otrok in dnevno varstvo šolskih otrok. Za potrebe prebivalstva bo potrebno zgraditi tudi zdravstveni dom.

● PESJE

TRGOVINA, BAZEN IN ŠPORTNO IGRIŠČE

Naselje ima ugodno lego ob glavni cesti med Velenjem in Šoštanjem. K Pesju gravitirajo tudi naselja Preloge in Podgorje.

Po številu prebivalstva je Pesje peto največje naselje v občini. Zaradi tega dejstva bi sicer kazalo dati naselju širše urbane funkcije, vendar zaradi neposredne bližine Velenja to ne bi bilo smotno. Zato bo treba tukaj za-

gotoviti tiste oskrbovalne funkcije, ki jih prebivalstvo dnevno potrebuje. Pesje je izrazito rudarski kraj. V Pesju se bo tudi v prihodnje izvajala stanovanjska gradnja v okviru zazidalnega načrta, prav tako tudi v Podgorju (v okviru urbanističnega reda).

Naselje Pesje bo treba tudi komunalno primerno urediti (vodovod, kanalizacija), ga vključiti v odvoz smeti in urediti smetišče

v Podgorju. Razširiti bo treba pokopališče, urediti smetišče v Podgorju, urediti most pri pokopališču in modernizirati cesto Pokopališče-Podkraj. Nadalje je treba v Pesju urediti ceste, avtobusno postajo, parkirne prostore, javno razsvetljavo in železniško postajališče s prehodi. Zaradi številnega prebivalstva je treba tu urediti sodobnejšo trgovino in gostišče, obnoviti dom družbenih organizacij in zgraditi telovadnico in manjši bazen pri šoli, manjše športno igrišče za mladino in odrasle in po potrebi urediti tudi otroško varstvo.

Demografski razvoj in zaposlovanje

● Prebivalstvo

Ljudje so osrednji dejavnik gospodarskega in družbenega življenja, saj dajejo družbeni proizvodni na razpolago delovno moč, hkrati pa so potrošniki ustvarjenih dobrin.

Ozemlje občine Velenje obsega 182 kv. km, kar predstavlja 0,8 % slovenskega ozemlja. Na območju občine je ob koncu leta 1972 živel 29.225 prebivalcev, kar pomeni 1,6 % slovenskega prebivalstva. Prebivalstvo velenjske občine živi v

9.430 gospodinjstvih in 42 naseljih. Gostota prebivalstva v občini znaša 160 prebivalcev na kv. m in je za enkrat večja kot v Sloveniji s 85 prebivalci na kv. km.

Dinamičen gospodarski in družbeni razvoj, ki ga je doživela občina v povojnem obdobju, se kaže tudi v dinamiki rasti prebivalstva in zaposlenosti.

Območje občine kaže v vsem povojnem obdobju izredno hitro naraščanje prebivalstva; rast prebivalstva v obdobjih med posameznimi popisi kažejo naslednji podatki:

	Število prebivalcev				
	v občini	Skupaj	Velenje	v ostalih	naseljih
				Šoštanj	
1948	15.972	3.633	1.656	1.977	12.339
1953	17.759	4.9	2.553	2.378	12.828
1961	22.245	8.902	6.016	2.886	13.343
1971	29.024	15.310	11.751	3.559	13.714
Indeksi porasta:					
1948–1953	111,1	135,7	154,1	120,2	103,9
1953–1961	125,2	180,5	235,6	121,3	104,0
1961–1971	130,4	171,9	195,3	123,3	102,7
1948–1971	181,7	421,4	709,6	180,0	111,1

Prebivalstvo občine se je v povojnem obdobju (1948–1971) povečalo za 81,7 %; izredno hiter razvoj je doseglo prebivalstvo v mestnih območjih, kjer se je povečalo za več kot trikrat (v Sloveniji za 72,4 %), na kar ima vpliv predvsem nastanek in razvoj mesta Velenje, ki izkazuje v obravnavanem obdobju več kot šestkrat povečanje prebivalstva. Ta snega razvoja v tem obdobju ni doseglo nobeno mesto v Sloveniji. K hitremu naraščanju prebivalstva v občini sta prispevala tako naravni kot selitveni prirast; koeficienti naravnega in selitvenega prebivalstva so v občini mnogo višji kot v Sloveniji.

Hkrati z naraščanjem prebivalstva

je hitro potekalo tudi razslojevanje kmečkega prebivalstva; delež kmečkega prebivalstva se je iz leta v leto močno zmanjševal (od 30 % v letu 1948 na 9 % v letu 1971) kot posledica širokih možnosti zaposlovanja kmečkega prebivalstva v nekmetijskih dejavnostih.

Iz gospodarskih vidikov je pomembna tudi starostna struktura prebivalstva, saj od te v veliki meri zavisi razmerje med gospodarsko aktivnim in vzdrževanim prebivalstvom.

Na osnovi podatkov popisa iz leta 1971 izkazuje prebivalstvo velenjske občine naslednjo starostno strukturo:

Udeležba posameznih starostnih številokategorij v skupnem številu prebivalcev prebivalstva (v %)

	Občina	SR Slovenija
prebivalci od 0–14 let	7.844	27,0
prebivalci od 15 do 59 let	18.420	63,5
v tem:		
– mlajša delovna sila od 15–39 let	12.826	44,3
– starejša delovna sila od 40–59 let	5.594	19,2
prebivalci stari nad 60 let	2.760	9,5
Skupaj	29.024	100,0

Starostna struktura prebivalstva občine je ugodnejša od starostne strukture prebivalstva v Sloveniji, kar se odraža predvsem v večjem deležu mladine v starosti od 0 do 14 let (v občini 27 %, v Sloveniji 24 %) in v večjem deležu prebivalstva v starosti od 15 do 59 let (v občini 63,5 %, v Sloveniji 61,1 %); občina pa izkazuje le 9,5 % prebivalstva, starega nad 60 let, medtem ko znaša v Sloveniji ta delež 15,0 %.

Za območje velenjske občine je značilen tudi proces hitre urbanizacije; v letu 1953 je na mestnih območjih občine živel 27,7 % prebivalstva (v Sloveniji 29,1 %), v letu 1971 pa se je ta delež dvignil že na 52,7 % (v Sloveniji 38,7 %).

Ob predvidenem nadaljnjem družbeno-ekonomskem razvoju občine

stotek urbaniziranega prebivalstva še mnogo višji.

Rast prebivalstva v posameznih naseljih občine bo odvisna predvsem od učinkovitosti dejavnikov, ki pospešujejo gospodarsko in socialno rast; v tej zvezi bodo na razvoj prebivalstva v posameznih naseljih močno vplivale tudi prostorske

možnosti za nadaljnjo izgradnjo oziroma širitev naselij.

Na osnovi dosedanjega demografskega razvoja in drugih dejavnikov, ki vplivajo na razvoj prebivalstva, predvidevamo v posameznih naseljih naslednjo dinamiko rasti prebivalstva:

	Število prebivalcev		% porasta
	Leta 1971	Leta 1980	
Arnače	226	249	10,0
Bele vode	326	326	–
Bevče	222	222	–
Družmirje	426	–	–
Gaberke	523	683	30,6
Gavce	242	292	20,7
Gorenje	136	166	22,1
Hrastovec	304	304	–
Kavče	249	349	40,0
Konovo	455	555	22,0
Laze	331	371	12,1
Lokovica	621	621	–
Lopatnik (del)	80	80	–
Ložnica	82	82	–
Mali vrh	249	249	–
Paka pri Velenju	520	520	–
Paška vas	207	247	19,3
Paški Kozjak	157	157	–
Pesje	909	969	6,6
Plešivec	386	386	–
Podgora	222	222	–
Podgorje	143	183	28,0
Podkraj	451	551	22,0
Preloge	115	115	–
Ravne	1.021	1.081	5,9
Rečica ob Paki	326	426	30,7
Silova	154	154	–
Skorno	204	204	–
Skorno pri Šoštanju	335	335	–
Slatine	142	142	–
Sv. Florjan	385	425	10,4
Salek	424	480	13,2
Šentvid pri Zav.	81	81	–
Skale	724	824	13,8

● TOPOLŠČICA

Zdraviliški turizem

Glede na ugodne klimatske razmere, na katere vplivajo iglasti gozdovi, veliko število sončnih dni, svež gorski zrak brez megle in topla termalna voda, je bilo že pred vojno tu zgrajeno zdravilišče za tuberkulozo, danes pa je tu bolnica za notranje bolezni. Zaradi ugodnih klimatskih razmer in že začetih hidrogeoloških raziskav bo treba za to naselje izdelati posebni razvojni program, ki bo nakazal najustrežnejšo razvojno smer tega kraja. Zaradi termalnega vrelca, ki danes ni smotrno izkoriščen, so tu izredni pogoji za razvoj zdraviliškega turizma. V tem primeru bi bilo potrebno sedanje bolnišnične zgradbe preurediti v nočitvene zgradbe v turističnem smislu in zagotoviti

kraju ustrezne oskrbovalne funkcije (novo trgovinske in gostinske zmogljivosti ter druge potrebne turistične objekte in naprave). To območje bo še posebej zanimivo zaradi izgradnje letališča v Lajšah, ki ne bo služilo le športnemu letalstvu, ampak tudi poslovnim in turističnim namenom.

Ne glede na smer razvoja kraja v prihodnje, bo treba tu zgraditi novo štirirazredno osnovno šolo z otroškimi vrtcem in urediti športno igrišče za mladino in odrasle.

Zaradi pomanjkanja primerenih zazidalnih površin (premogovno rušno območje) je v tem naselju predvidena poleg individualne tudi blokovna stanovanjska gradnja.

Skalske Cirkovce	141	141	–
Šmartinske Cirk.	111	111	–
Šmartno ob Paki	415	527	27,0
Šoštanj	3.559	3.682	4,5
Topolšica	1.168	1.368	17,1
Velenje	11.751	18.342	56,1
Veliki vrh	224	224	–
Zavodnje	277	277	–
Občina skupaj	29.024	36.823	27,0

Starostna struktura prebivalstva, ki je osnovna za planiranje gospodarskega in socialnega razvoja občine, pa bo predvidoma naslednja:

	Število prebivalcev	Udeležba posameznih kontingentov v skupnem številu prebivalstva (v %)
predšolski otroci od 0–6 let	4.696	12,7
šolskoobvezni otroci od 7 do 14 let	5.200	14,1
delovni kontingent v tem:	23.212	63,2
– mlajša delovna sila od 15 do 39 let	16.238	44,1
– starejša delovna sila od 40 do 59 let	6.974	19,1
prebivalci stari nad 60 let	3.715	10,0
Skupaj	36.823	100,0

Glede na to, da je v preteklem obdobju deagrarizacija v občini potekala silno intenzivno, je potrebno, da z najrazličnejšimi ukrepi izboljšujemo delovne in življenjske pogoje kmečkega prebivalstva, da se ne bi

število le-tega še naprej zmanjševalo. Kljub temu pa se bo delež kmečkega prebivalstva v skupnem številu prebivalstva še nadalje zmanjševal (od 9,0 % v letu 1971 na 7,6 % v letu 1980).

● Zaposlovanje in produktivnost

Projekcija razvoja prebivalstva in njegova starostna sestava nakazuje, da se bo aktivno prebivalstvo povečalo za okoli 3.600 prebivalcev, kar pomeni, da bi lahko s prilivom domačega aktivnega prebivalstva pokrili le 42 % predvidenih novih delovnih mest. Zaradi intenzivnega zaposlovanja kmečkega prebivalstva v nekmetijskih dejavnostih v preteklem obdobju ni mogoče pričakovati v tej kategoriji prebivalstva nobenih rezerv delovne sile.

Tudi dosežena stopnja aktivizacije žensk v starosti od 15 do 55 let je zelo visoka in ne kaže večjih rezerv (od skupnega števila 8.395 žensk v starosti od 15 do 55 let je aktivnih 5.037 žensk ali 60 %). Na delu v tujini je iz občine okoli 400 prebivalcev, kar predstavlja le 2,9 % prisotnega aktivnega prebivalstva.

Te ugotovitve in predvideni hitrejši razvoj sosednjih območij, ki danes pokrivajo okoli 22,6 % delovnih mest v občini, resno opozarjajo, da postaja delovna sila vse bolj omejitveni faktor razvoja.

Zaradi tega mora postati racionalno zaposlovanje ena izmed primarnih nalog razvojne politike, ki jo morajo upoštevati organizacije združenega dela, druge delovne skupnosti in interesne skupnosti v svojih razvojnih programih in pri konkretnih odločitvah.

V skladu s tem načelom se bodo morali zlasti industrija in rudarstvo, gradbeništvo in proizvodna obrt proučiti na bistveno boljše opremljenost delovnih mest, na večjo modernizacijo tehnologije in avtomatizacijo proizvodnih postopkov, kar naj bi prispevalo k hitrejši rasti produktivnosti dela oziroma k zmanjšanju deleža živega dela v proizvodnem procesu.

Razvojni programi organizacij združenega dela so še vedno preveč zasnovani na ekstenzivnem zaposlovanju oziroma na povečevanju obsega proizvodnje in storitev na osnovi novega zaposlovanja.

Zaradi takšne usmerjenosti gospodarstva tudi ni pričakovati, da bi lahko v razdobju do leta 1980 bistveno povečali delež produktivnosti v naraščanju družbenega proizvoda.

Ocenjujemo, da bomo morali za predvideno 175,8 % povečanje družbenega proizvoda v družbenem sektorju gospodarstva povečati zaposlenost za 58, % produktivnost dela pa za 74,5 %. To pa pomeni, da bo imelo zaposlovanje 43,9 %–ni, produktivnost pa 56 %–ni delež pri ustvarjanju družbenega proizvoda. S takšnimi razmerji daleč zaostajamo za usmeritvijo razvitih dežel, ki izkazujejo 75 % več odstotni delež produktivnosti pri naraščanju družbenega proizvoda.

Zato bo nujno potrebno, da bodo organizacije združenega dela pri svojih investicijskih odločitvah v večji meri kot doslej upoštevale preusmeritev na zmanjševanje živega dela v proizvodnem procesu.

Iz ocenjenih potreb po novem zaposlovanju, ki so jih na podlagi svojih srednjeročnih programov nakazuje organizacije združenega dela, sledi, da bi morali v razdobju do leta 1980 na novo zaposliti 8.244 delavcev (od tega 7.225 delavcev v gospodarstvu in 1.019 delavcev v negospodarskih dejavnostih).

Dinamika zaposlovanja bo močna predvsem v terciarnem sektorju gospodarstva, na skupen obseg povečanja obsega zaposlenosti pa bo imela odločilen vpliv industrija, na katero odpade 73 % predvidenih novih delovnih mest v družbenem sektorju gospodarstva:

	1972	Str. v %	Plan 1980	Str. v %	Indeks 1980/1972	Povprečna letna stopnja rasti 1973–80
a) družbeni sektor:						
Industrija in rudarstvo	10.064	62,3	15.368	62,2	152,7	5,5
Kmetijstvo	56	0,3	57	0,2	101,7	0,2
Gozdarstvo	35	0,2	45	0,2	130,0	3,3
Gradbeništvo	688	4,3	1.190	4,9	173,1	7,0
Promet	104	0,6	218	1,0	209,6	9,7
Trgovina	817	5,1	1.436	5,8	175,8	7,3
Gostinstvo	250	1,5	473	1,9	189,2	8,3
Obrt	196	1,2	457	1,8	233,2	11,1
Stanov. kom. dej. Gospodarstvo skupaj	236	1,5	427	1,7	180,9	7,7
Negospodarstvo skupaj	12.446	77,0	19.671	79,7	158,0	5,9
Zaposleni skupaj	1.923	1,9	2.942	11,9	153,0	5,5
Zaposleni v obrti	14.369	88,9	22.613	91,6	157,3	5,8
b) zasebni sektor:	1.797	11,1	2.085	8,4	116,0	1,9
Zaposleni v občini	16.166	100,0	24.698	100,0	152,7	5,5

Ker je osnova za reševanje vseh problemov na področju gospodarstva in družbenega ter osebne standarda naraščanje produktivnosti dela, bomo morali vse svoje napore in najrazličnejše ukrepe usmerjati predvsem k doseganju tega cilja. V napore za naraščanje produktivnosti se bodo morale vključiti tudi vse negospodarske dejavnosti, ki morajo – v večji meri kot doslej – soustvarjati pogoje za naraščanje produktivnosti dela.

V obdobju do leta 1980 bomo

morali povečati produktivnost dela za 74,4 %, kar pomeni 7,2 % povprečno letno rast. Ta naloga ni majhna, če upoštevamo, da bi se naj v tem obdobju produktivnost dela v Sloveniji povečevala po 5 % povprečni letni stopnji.

Le na tej osnovi bomo lahko v naslednjih letih uresničevali cilje in naloge, ki smo si jih zastavili na gospodarskem in socialnem področju in dosegli naslednji družbeni proizvod:

	Število prebivalcev	DP na prebivalca (v din)
1972	29.225	36.450
1980	36.823	78.476

V kolikor pa planiranih rezultatov v družbenem proizvodu in produktivnosti dela ne bomo dosegli, se bomo morali sprijazniti s počasnejšim reševanjem problemov tako na področju gospodarstva kot družbe-

nega in osebnega standarda. K reševanju problemov zaposlovanja bo moral večji delež prispevati tudi zavod za zaposlovanje in se s svojo dejavnostjo sproti prilagajati družbenim potrebam.

● ZAVODNJE

Kmečki turizem

Naselje Zavodnje in Šentvid sta najbolj oddaljeni od občinskega središča in Šoštanja. Ležita ob pomembni cesti Šoštanj–Črna, ki obkrožuje velenjsko dolino, posreduje pa še s Črno, ki ima odlične pogoje za razvoj zimskega turizma. Predvideno je, da bo cesta Šoštanj–Šentvid do leta 1980 v celoti asfaltirana.

Omenjeni naselji sta na zunaj še tipično kmetijski, vendar se je tudi že tu začel proces preseljevanja kmečkega prebivalstva: mnogo prebivalcev hodi vsakodnevno na delo v dolino in si išče dodatni dohodek v nekmetijskih dejavnostih. Treba je poudariti, da so tukaj izredno dobri pogoji za živinorejo in gozdarstvo.

Naselji Zavodnje in Šentvid sta že sedaj priljubljena izletniška točka; dani naravni pogoji nakazujejo možnost za nadaljnji razvoj turizma (kmečki, lovski in zimski turizem). V tej zvezi bi bilo treba bolj urediti planinski dom na Slenu, ki danes ne ustreza s sodobnim turističnim zahtevam. Dom ima ugodno prometno lego ob cesti Šoštanj–Črna, poleg tega pa je tu stečiče gozdnih cest iz smeri

Slovenj Gradec, Črna, Mozirje in Bele vode. Tu so primerni tereni za smučanje, ki bi jih bilo treba urediti in opremiti z vlečnicami. Tako bi se lahko na tem območju odvijala turistična aktivnost skozi vse leto.

V naselju Zavodnje je predvidena stanovanjska gradnja, izven naselja pa samo gradnja nadomestnih objektov in objektov za namene kmetijstva in turizma. V neposredni bližini naselja Zavodnje je predvidena tudi gradnja weekend naselja. Zaradi oddaljenosti od Šoštanja bo treba v Zavodnju urediti primerno trgovino za dnevno oskrbo, tujske sobe in športno igrišče za mladino in odrasle.

To območje je pomembno tudi v zgodovinskem smislu, saj se je tu bojevala XIV. divizija, pri Žlebniku pa je padel domačin, partizanski pesnik in narodni heroj Karel Destovnik–Kajuh, o čemer pravi tudi spomenik, postavljen na tem kraju.

Med fevdalnimi spomeniki moramo omeniti razvaline gradu Samberg, od katerega so danes vidni le temeljni zidovi in trije obrambni jarki: po poročilih so ta grad razdeljali Turki.

ZA PRAZNIK OBČINE MOZIRJE ČESTITAJO

GORNJA SAVINJSKA DOLINA PRAZNUJE

PRAZNIK OSVOBODITVE

proslavi 30-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline, ki bo pojutrišnjem v Gornjem gradu, bo govoril A. Marinc

**SPLOŠNO
GRADBENO
PODJETJE
»GRADBENIK«
Ljubno ob Savinji**

**ČESTITA OB PRAZNIKU
OBČINE MOZIRJE**

PREBIVALCEM GORNJE SAVINJSKE DOLINE
ČESTITAMO ZA NJIHOV PRAZNIK

biščite naše gostinske obrate

**GOSTINSKO PODJETJE
TURIST
Mozirje**

Pridružujemo se čestitkam
ob občinskem prazniku

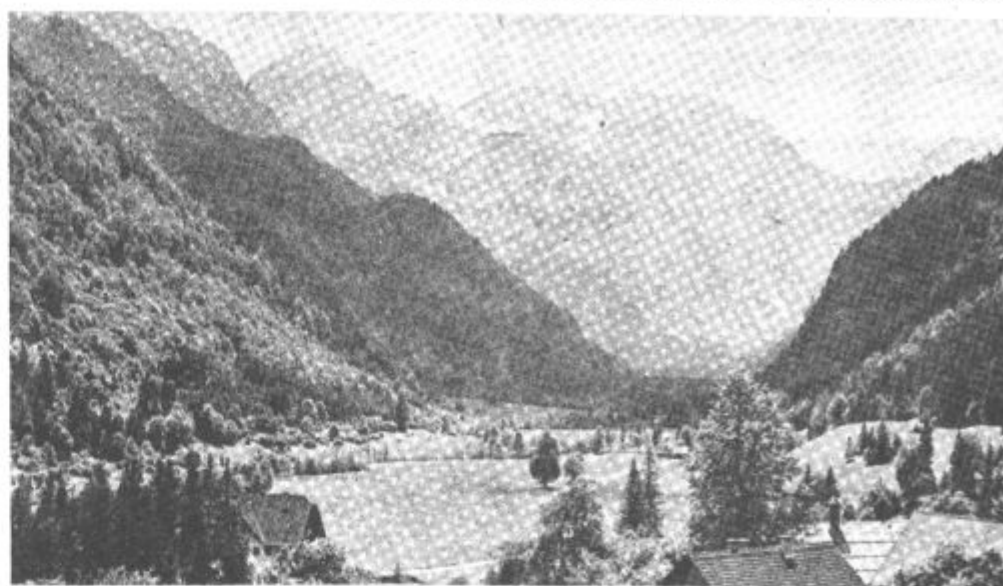
PRAZNIKU OBČINE MOZIRJE ISKRENO ČESTITA
SEM POTROŠNIKOM IN OBČANOM
KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA
»SAVINJA« MOZIRJE

Prebivalci občine Mozirje so že začeli praznovati letošnji občinski praznik. Gornjesavinjčani ga praznujejo v spomin na osvoboditev Gornje Savinjske doline leta 1944.

Letošnje praznovanje so občani in delovni ljudje iz sosednje občine Mozirje začeli že prejšnjo soboto. V Šmihelu nad Mozirjem so odkrili spominsko ploščo padlemu partizanu Karlu Fužirju. Tega dne so predali svojemu namenu obnovljeno cesto od Šmartnega ob Dreti do Brda. V nedeljo pa so v Mozirju otvorili strelišče, zatem pa je bilo tekmovanje z MK puško in odprto tekmovanje z zračno puško.

Jutri, 14. septembra bo ob 16. uri v Gornjem gradu slavnostna seja občinske skupščine, na kateri bodo podelili letošnje občinske nagrade občinski strelski zvezi in krajevni skupnosti Šmartno ob Dreti.

V nedeljo pa se bodo v Gornjem gradu zbrali borci IV. operativne cone in aktivisti celjsko savinjskega okrožja. Ob 10. uri bo proslava 30-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline, na kateri bo govoril predsednik slovenskega izvršnega sveta Andrej Marinc. V kulturnem sporedu pa bodo sodelovali pevci, godbeniki in recitatorji iz Trbovelj.

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE

IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

**OBČANOM, DELOVNIM LJUDEM, ORGANIZACIJAM ZDRUŽENEGA
DELA, TEMELJNIM ORGANIZACIJAM ZDRUŽENEGA DELA,
KRAJEVNIM IN SAMOUPRAVNIM INTERESNIM SKUPNOSTIM,
DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM
ČESTITAJO ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE MOZIRJE**

NIK CELJE
NIK CELJE
NIK CELJE
NIK CELJE

EBIVALCEM
RNJE SAVINJSKE
LINE
STITAMO
NJIHOV PRAZNIK

LIMO NOVIH DELOVNIH DOSEŽKOV
ČESTITAMO OB PRAZNIKU
ČINE MOZIRJE

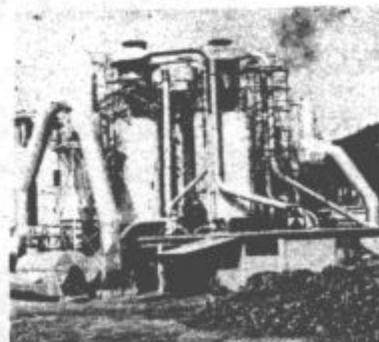
**ELKROJ
PIROIZVODNJA
MODNE KONFEKCIJE
MOZIRJE**

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga, Mozirje

**VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE MOZIRJE**

**GLIN
NAZARJE**

proizvaja:

— gozdne sortimente, žagan les, ladijska tla, klasična okna, vezana okna, vrata, zložljive stopnice, opaž, iverne plošče, ostrešja, montažne objekte (weekend hišice)
Poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo ob prazniku občine Mozirje

● **PISMO UPRAVNEGA ODBORA SKLADA ZA FINANCIRANJE NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI**
IN ODDELKA ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE:

Najmanj polovico obveznosti takoj

Na kratko

Izvršni svet Skupščine občine Slovenj Gradec je predlagal Lekarni Slovenj Gradec, da skupaj z drugimi lekarnami na območju Koroške preuči možnosti za združitev vseh lekarn v regiji.

Kmetijska zadruga Slovenj Gradec je dobila po sklepu občinskega izvršnega sveta 300.000 din iz sredstev občinskega investicijskega sklada za ureditev trgovin v Doliču in Turški vasi.

Ker je tudi v Mislinjski dolini premalo obrtnih lokalov naj bi v prihodnje pri izdelavi načrtov za družbeno stanovanjsko gradnjo oz. stanovanjskih blokov predvideli tudi prostori za obrtno dejavnost. Prav tako naj bi tudi na območju posameznih krajevskih skupnosti določili območja, kjer naj bi obrtniki gradili poslovno – stanovanjske zgradbe.

V Slovenj Gradcu se pripravljajo na adaptacijo oziroma rekonstrukcijo hotela. Ker pa Gostinsko podjetje Pohorje Slovenj Gradec samo ni sposobno najeti potrebno investicijsko posojilo, niti odplačevati anuitet zanj, predlagajo, da naj bi nadaljevali s pred časom začeti pogovori o vključitvi Gostinskega podjetja Pohorje Slovenj Gradec v temeljno organizacijo združenega dela GLIS Slovenj Gradec za gostinsko in turistično dejavnost.

Skupščina občine Slovenj Gradec in temeljne organizacije združenega dela oziroma organizacije združenega dela z območja občine Slovenj Gradec so pred tremi leti sklenile samoupravni sporazum o skupnem financiranju potreb na področju šolstva, zdravstva, komunalne ureditve, štipendij in izgradnje sodnega poslopja. Za to bi delovni kolektivi prispevali v letih 1971 in 1972 1,5 % od bruto osebnih dohodkov zaposlenih, v letih 1973, 1974 in 1975 pa po 2 % od bruto osebnih dohodkov. Prvi dve leti so delovne organizacije sproti, oziroma skladno z določili dogovora, izpolnjevale obveznosti. Pozneje pa so nastopile težave.

Organizacije združenega dela oziroma temeljne organizacije združenega dela so se obvezale, da bodo v petih letih združile 20 milijonov dinarjev. Skupščina občine Slovenj Gradec pa je prevzela obveznost za investicijske naložbe, pri čemer je računala, da bodo podpisniki samoupravnega sporazuma redno poravnali obveznosti. Vendar temu ni tako. Zato so se pojavile težave pri gradnji novega poslopja za Ekonomski šolski center Slovenj Gradec, pa pri investicijah v zdravstvo in komunalo, prav tako pa tudi pri gradnji novega sodnega poslopja. Ker so se podpisniki samoupravnega sporazuma zavzeli, da bodo že med letom vplačali polovico obveznosti za leto 1974, je upravni odbor sklada za financiranje negospodarskih dejavnosti sklenil, da se nadaljuje izgradnja novega poslopja za

Ekonomski šolski center Slovenj Gradec.

Ker sredstva tudi zdaj ne dotekajo tako, kot je bilo dogovorjeno, sta upravni odbor sklada za financiranje negospodarskih dejavnosti in oddelek za

● Višje socialne podpore v Mislinjski dolini

Na predlog Oddelka za skupne in družbene službe Skupščine občine Slovenj Gradec je sprejel Izvršni svet slovenjgraške Občinske skupščine sklep o zvišanju denarnih pomoči zaradi porasta življenjskih stroškov.

Občani, ki jim je denarna pomoč edini vir preživljanja, bodo prejeli od 1. avgusta naprej za 60 dinarjev višjo denarno pomoč. Takšno pomoč prejema 50 občanov, v poprečju pa je znašala ta pomoč pred zvišanjem 540 dinarjev na mesec. Tistim pa, ki jim družbena denarna pomoč ne predstavlja edinega vira za preživljanje, pa bodo prejeli za 30 dinarjev višjo denarno pomoč na mesec. Tako pomoč prejema 127 občanov, ki so prejeli v poprečju 262 dinarjev družbene denarne pomoči na mesec.

Od 1. avgusta naprej se bodo tako družbene denarne pomoči v občini Slovenj Gradec zvišale v poprečju za 11 %, na začetku leta pa so to obliko pomoči že zvišali za 20,58 % tako, da znaša skupno zvišanje zdaj 31,58 %.

Medtem ko so lani v Slovenj Gradcu izplačali za družbene denarne pomoči skupaj 630.945 dinarjev, so za letošnje leto namenili 758.000 dinarjev. Vendar zaradi zadnjega zvišanja družbenih denarnih pomoči prvotno odobrena sredstva ne bodo zadoščala. Dodatno bo treba zagotoviti še 34.000 dinarjev za zadnje zvišanje, ob sprejemu proračuna pa je bilo premalo dodeljeno za to obliko pomoči 30.000 dinarjev tako, da bo treba skupaj dodatno zagotoviti kar 64.000 dinarjev.

gospodarstvo in finance Skupščine občine Slovenj Gradec naslovila posebno pismo na vse podpisnike samoupravnega sporazuma in jih prosila, da takoj poravnajo letošnjo obveznost in omogočijo normalni potek del.

TEDEN TRIM V SLOVENJ GRADCU

Temeljna telesnokulturna skupnost Slovenj Gradec je organizirala v dneh od 7. do 15. septembra prvi TEDEN TRIM v Slovenj Gradcu. Pripravila je tekmovanje v namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in pikagu, obisk steze trim in kolesarsko vožnjo. Udeleženci prvega TEDNA TRIM v Slovenj Gradcu bodo prejeli posebna priznanja, in sicer zlate, srebrne oziroma bronaste medalje TEDNA TRIM.

Izletnik Celje

SMUČARJI, POZOR!

Za letošnjo zimo so vam na GOLTEH pripravili presenečenje: SEZONSKE VOZOVNICE ZA ŽIČNIŠKI SISTEM po izredno ugodnih cenah.

1. Vozovnica za celotni žičniški sistem z veljavnostjo od 1. 10. do 30. 4. – 650 din;
2. Vozovnica za celotni žičniški sistem z veljavnostjo od 1. 10 do 30. 4 brez sobot, nedelj in praznikov – 350 din.

Navedene vozovnice je možno nabaviti v poslovalnicah Izletnika v Celju, Velenju in Mozirju ter

v recepciji hotela na Golteh.

Pri nabavi najmanj 30 vozovnic nudimo 3-obročno plačilo.

Ostale cene:

Dnevna vozovnica:

- a) sobota, nedelja, praznik – 70 din,
- b) delavnik – 50 din,
- c) poldneva ob delavnikih – 35 din.

SKI-BOOM za šolske skupine v času od ponedeljka do petka 30.– din po osebi na dan.

Vse informacije dobite v Izletnikovih turističnih poslovalnicah.

SMUČARJI, NE POZABITE VROČE POLETJE – HUDA ZIMA

ZAVAROVALNICA SAVA

delavcev pri zasebnih delodajalcih Obvezno kolektivno zavarovanje

V Uradnem listu SRS številka 26, z dne 12. 7. 1974 so objavljene spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci. Tako je odslej kolektivno nezgodno zavarovanje delavcev pri zasebnih delodajalcih v obrti in gostinstvu obvezno. Že obstoječo polico številka 5001 bomo preuredili le glede zavarovalnih vsot, ki se bodo glasila:

– za nezgodno smrt	75.000,00
– za invalidnino	150.000,00
– za smrt zaradi bolezni	2.000,00

Zato zavarujte vaše delavce pri Zavarovalnici Sava

Spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci, zahtevajo v členu 26, da morajo obrtniki obvezno zavarovati vse delavce, ki jih združujejo v svoji obrtni dejavnosti.

Zavarovalnica SAVA je s svojimi dosedanjimi zavarovalnimi storitvami dokazala visok nivo teh storitev. Predlagamo vam, da delavce, ki jih zaposlujete, nezgodno zavarujete pri VAŠI zavarovalnici, saj je to Zavarovalnica SAVA.

Letna premija ostane nespremenjena in sicer din 240,00 na eno osebo. Po dogovoru se lahko sklene tudi druga premija. Menimo, da je treba nemudoma pričeti s sklepanjem zavarovanj pri vseh zastopnikih.

Ker je zavarovanje obvezno, se šteje premija za nezgodno zavarovanje kot pogodbeno obveznost in je kot taka odbitna postavka pri odmeri davka, na kar nosilca obrti posebej opozarjamo!

Po istih pogojih se lahko sklene tudi zavarovanje za nosilca obrti in njegovo ženo.

Kolektivno nezgodno zavarovanje nudi vsestransko zavarovalno zaščito v službi in izven službe. Premije so izjemoma nizke v primerjavi z ostalimi nezgodnimi zavarovanji.

Zavarovanje se lahko sklene:

a) za primer smrti in za primer popolne ali delne delovne nezmožnosti;

b) za primer smrti, popolne ali delne invalidnosti ter za primer začasne delovne nezmožnosti (dnevna odškodnina).

Zavarovalnica SAVA izplača:

– CELO ZAVAROVALNO VSOTO ZA PRIMER SMRTI upravičenec (ženi, otrokom), takoj po predložitvi dokazil o smrti zaradi nezgode
– CELO ZAVAROVALNO VSOTO ZA PRIMER INVALIDNOSTI ZAVAROVALNCU, ki je postal zaradi nezgode 100 % invalid;
– DEL ZAVAROVALNE VSOTE ZA INVALIDNOST ZAVAROVALNCU, ki postane zaradi nezgode DELNI INVALID (npr. 20 % vsote za izgubo palca na roki)
– DNEVNO ODŠKODNINO za čas, ko je bil zavarovanec nesposoben za delo in to takoj po končanem bolniškem staležu, vendar največ 200 dni.

Za posameznega zavarovanca veljajo zavarovalne vsote nevarnostnega razreda, ki ustrezajo nevarnosti poklicnega dela. Poklici so po nevarnosti razvrščeni v pet nevarnostnih razredov.

Navajamo nekaj primerov.

- I. nevarnostni razred pisarniški delavci;
- II. nevarnostni razred krojači, brivci, frizerji;
- III. nevarnostni razred steklarji, lončarji, mizarji brez strojev s stroji;
- IV. nevarnostni razred ključavničarji, avtomehaniki, mizarji s stroji;
- V. nevarnostni razred poklicni šoferji, tesarji.

Zavarovalne vsote za mesečno premijo:

A) – 10.–Nd		20.–Nd	
smrt	invalidnost	smrt	invalidnost
I – 69.600.–	139.200.–	139.200.–	278.400.–
II – 46.400.–	92.800.–	92.800.–	185.600.–
III – 34.800.–	69.600.–	69.600.–	139.200.–
IV – 27.850.–	55.700.–	55.700.–	111.400.–
V – 23.200.–	46.400.–	46.400.–	92.800.–

B) – 10.–Nd		20.–Nd	
smrt	invalidnost DO	smrt	invalidnost DO
I – 23.200.–	46.400.– 23,20	46.400.–	92.800.– 46,40
II – 15.470.–	30.940.– 15,47	30.940.–	61.880.– 30,94
III – 11.600.–	23.200.– 11,60	23.200.–	46.400.– 23,20
IV – 9.280.–	18.560.– 9,28	18.560.–	37.120.– 18,56
V – 7.730.–	15.460.– 7,73	15.460.–	30.920.– 15,46

Zavarovanje lahko sklenete tudi za višjo mesečno premijo; zavarovalne vsote bodo potem sorazmerno višje. Omenimo naj tudi, da se vam premija, katero boste plačali za zavarovanje, upošteva kot strošek pri odmeri davka. V zavarovanje lahko vključite tudi zakonce.

INVALIDI ZA KOLAJNE

Rastko Lah na svetovno prvenstvo

Zveza za šport in rekreacijo invalidov Slovenije je v velenjskem zimskem bazenu organizirala zvezno prvenstvo invalidov plavanja. Sodelovale so republiške ekipe Srbije, Hrvatske, Madonije in Slovenije. V ekipi Slovenije so nastopili tudi Rastko LAH, Anton TRATNIK, Jože ANGELO in Anton OSOLNIK.

Na tekmovalnem so se najbolj izkazali invalidi Slovenije, ki so

osvojili vsa tri prva mesta med posamezniki v dveh štafetah in pa ekipno. Posebej velja omeniti Velenjčana Rastka Laha, ki je osvojil prvo mesto v plavanju na 50 m prsno in se tako uvrstil v izbrano vrsto invalidov Jugoslavije, ki bodo nastopili na prvih svetovnih športnih igrah v Londonu od 13. do 22. septembra letos. To je velik uspeh in priznanje članu društva telesnih invalidov Velenje. Želimo mu tudi v Londonu čim boljši uspeh, saj ima možnosti za visoko uvrstitev, kajti jugoslovanski invalidi so na podobnih tekmovanjih vselej med najboljšimi.

Zmagali gostje

V nadaljevanju tekmovanja I. zveze lige so se dvigalci uteži Rudarja pomerili z dvigalci Spartaka iz Subotice.

Gostje so zmagali z rezultatom 6:0 predvsem zaradi tega, ker Velenjčani niso imeli popolne ekipe. V tematski in perolahi kategoriji niso imeli tekmovalca in Subotičani so dobili 4 točke brez borbe. V stalnih dvobojih so trikrat zmagali Velenjčani, dvakrat pa gostje. Zmagali so Silvo Benčina, 190 kg; Milan Adamič, 217,5 kg in Franc Klanšek 240 kg. Tone Sušek in Anko Oder pa sta imela močnejša uprtnika.

Opozorilo

Oddelek za gospodarstvo skupščine občine Velenje opozarja vse občane — nekmete in nekmetijske organizacije, ki so lastniki oziroma imajo pravico uporabe na kmetijskem zemljišču v večjem obsegu, kakor določa Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS št. 26/73), da je rok za prijavo vseh kmetijskih in gozdnih zemljišč potekel 14. avgusta 1974.

V 3. odstavku 115. člena je določeno, da morajo premoženjsko-pravnim referentom občine na katere območju je to zemljišče, do navedenega roka vložiti prijave vsi občani, ki imajo v ravninskih predelih več kot 1 ha kmetijskih in gozdnih površin skupaj, od tega največ 0,5 ha gozda in 0,5 ha vinograde, v gorskih in hribovitih predelih pa več kot 3 ha, od tega več kot 0,5 ha gozda in 0,5 ha vinograde.

Po 52. členu Zakona so bile dolžne prijaviti istemu organu tudi občani, ki imajo kmetijsko organizacijo, ki nima kmetijskega značaja do 15. oktobra 1974, po tem datumu pa bo pristojna inspekcija ukrepala v smislu 111. in 116. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih.

Za občane nekmete, ki niso prijavili zemljišč do 24. avgusta, lahko naloži denarna kazen do 5.000.— din, nekmetijskim organizacijam združenega dela do 50.000.— din, za odgovorno osebo take organizacije pa do 5.000.— din.

Opozorjamo tudi, da veljajo za zakup zemljišč določbe, 20. do 22. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih in mora zakupodajalec ponuditi kmetijsko zemljišče v zakup najprej kmetijski skupnosti ali kmetijski organizaciji združenega dela, tretji prednostni upravičenec je kmet.

Zakupodajalec, ki daje zemljišče v zakup, ne da bi ga prej ponudil tistim, ki imajo prednostno pravico zakupa, se kaznuje za prekršek do 5.000.— din.

Oddelek za gospodarstvo SKUPŠČINE OBČINE VELENJE

Rudar — neodločeno

Več kot 400 gledalcev je bilo na velenjskem stadionu nezadovoljnih s prikazano igro Rudarja in Aluminija. Velenjčani so bili boljši, več so napadali, vendar so dosegli le en zadetek. Strelec je bil Martič. V začetku drugega dela so gostje izenačili, po krivdi slabo postavljenega domačega vratarja. Domači napadalcii so bili v zaključnih akcijah premalo odločni, da bi lahko tekmo, ki se je končala 1 : 1 (1 : 0) zmagali.

Šmarčani drugič zmagali

V drugem kolu tekmovanja VCLN so nogometaši Šmartne-

ga zopet igrali pred domačim občinstvom, tokrat z Dravinjo

OBISK PRI RUDIJU MEŠIČU

TUDI RIBIŠTVO JE ŠPORT

Že nekaj let lahko zasledujemo uspehe članov ribiške družine Paka iz Šostanja v športnem ribolovu. Med njimi so najuspešnejši Rudi Mešič iz Šostanja in njegova sinova Rudi in Vlado. Zato smo sklenili obiskati to ribiško športno družino.

Ob vstopu v dnevno sobo obiskovalce prevzame pogled na številne ribiške trofeje, preparirane glave velikih rib, med katerimi je Rudi Mešič najbolj ponosen na glavo 8 kilogramov težkega sulca, ki ga je ulovil v Savinji. Pohvali se lahko z več kot 80 diplomami in 24 pokali, ki jih je osvojil v petnajstletnem nastopanju na najrazličnejših tekmovanjih. Zadnja leta pa že pridno zbirata priznanja tudi sinova.

Rudi Mešič starejši je že več let republiški prvak v peteroboju, ki obsega mete obtežilnika in muhe v daljavo in cilj z ribiško palico na suhem. Največji uspeh je dosegel prav v le-

tošnji sezoni. Postal je republiški prvak. Kot član slovenske ekipe je osvojil ekipno državno prvenstvo, ki je bilo v Karlovcu, med posamezniki pa je bil tretji. Medtem ko je njegov sin Vlado dobil srebrno kolajno med mladinci za drugo mesto na državnem prvenstvu. Sin Rudi pa je bil republiški prvak pri mladincih.

Kot je povedal Rudi Mešič zahtevajo taka takmovanja veliko vadbe. V glavnem trenira skupaj s sinovoma tri tedne po dve uri na dan pred pomembnejšimi nastopi. Za boljše dosežke je treba seveda še več trenirati, vendar ne utegne.

Drugo tekmovalje ribičev, pa je lovljenje rib. V triurnem tekmovalju gre za to, kdo bo ulovil več rib. Za dobro uvrstitev na državnem prvenstvu je treba uloviti tudi 500 rib. Mešičev rekord znaša 460 rib v dveh urah. Na takih tekmovanjih je treba imeti veliko znanja v lovu, predvsem pa v privabljanju rib na lovno mesto, kar je odločilno za dober ulov. Lovijo le majhne manjvredne ribe.

Besedilo je teklo tudi o delu v ribiških družinah. Pred leti je onesnaženje reke Pake povsem uničilo ribe v spodnjem toku od Velenja do Šmartnega ob

iz Slovenskih Konjic. Že v 13. minuti je Prašnikar iz 11-metrovke povedel domačine v vodstvo in štiri minute kasneje z zadetkom iz igre vodstvo še povečal. Izredno groba igra gostov ter slabo sojenje sta povzročila, da smo do konca prvega dela igre gledali zelo nezanimiv nogomet. Tudi v začetku drugega polčasa je bila igra dokaj slaba, dokler niso domačini uredili svojih vrst in zopet nevarno ogrožali nasprotnikova vrata. Iz enega takih napadov je Prašnikar po napaki gostujočega vratarja še tretjič zatresel mrežo in tako postavil končni rezultat tekme.

J. KRAJNC

**GIP
»VEGRAD«
Velenje**

razpisuje prosto delovno mesto

VODJA POSLOVNE ENOTE SELO V TOZD GRADBENA INDUSTRIJA

Pogoj: diplomirani gradbeni inženir in 5 let prakse. Osebnih dohodkov v skladu s samoupravnim sporazumom o delitvi osebnih dohodkov. Obvezno poiskusno delo. Prošnje sprejema kadrovska služba podjetja 20 dni po izidu razpisa.

ZAVAROVALNICA SAVA

**POSLOVNA ENOTA
EKSPOZITURA
ZASTOPSTVA**

**CELJE
VELENJE
SLOV. KONJICE
ŠENTJUR
ROGAŠKA SLATINA**

KINO

Petek, 13. 9. ob 17.30 ameriški pustolovski film PLAMEN IN PUSČICA Režija: Jacques Tourneur. Igrajo: Burt Lancaster, Virginia Mayo, Robert Douglas.

Sobota, 14. 9. ob 17.30 in 19.30 ameriški pustolovski film PLAMEN IN PUSČICA

Nedelja, 15. 9. ob 17.30 ameriški pustolovski film PLAMEN IN PUSČICA

Torek, 17. 9. ob 17.30 in 19.30 ameriški vestern PRAVI KAUBOJI Režija: Dick Richards. Igrajo: Gary Grimes, Billy Green — Bush, Luke, Askew.

Sreda, 18. 9. ob 17.30 in 19.30 francoski barvni kriminalni film DOVOLJENJE ZA UBIJANJE Režija: Yves Boisset. Igrajo Michel Bouquet, Francoise Fabian

Cetrtek, 19. 9. ob 17.30 in 19.30 francoski barvni kriminalni film DOVOLJENJE ZA UBIJANJE

Petek, 20. 9. ob 17.30 ameriško italijanski vestern TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT Režija: Irving Jacobs. Igrajo: Charles Southwood, John Heston, Julian Mateos, Alida Chelli

Sobota, 21. 9. ob 17.30 in 19.30 ameriško italijanski vestern TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT

Nedelja, 22. 9. ob 17.30 in 19.30 ameriško italijanski vestern TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT

KINOGLLEDALIŠČE VELENJE

Cetrtek, 12. 9., petek, 13. 9., sobota, 14. 9. ob 20 uri MEDNARODNI FESTIVAL ŠPORTNIH IN TURISTIČNIH FILMOV

Ponedeljek 16. 9. ob 20 uri ameriški vestern PRAVI KAUBOJI Režija: Dick Richards. Igrajo: Gary Grimes, Billy Green — Bush, Luke Askew

**KOZMETIČNO — FRIZERSKI SALON „IRIS“
VELENJE**

vam nudi frizersko-kozmetične usluge. Brezplačno vam daje nasvete o uporabi utrjevalca za nohte „NOHTIN“, ter LOSION EXTRA 2000, ki se uporablja proti mozoljem

schiedel-YU-kamin

montažni dimniki z gibljivo — kislinoodporno — ognjeobstočno šamotno cevjo
PROIZVAJA GRADNJA ŽALEC

sodobnost
in
tradicija

● Nepredvidna voznica

Z osebnim avtomobilom CE 294-77 je 24. 8. Martina Potočnik vozila v smeri Šostanj — Gorenje. V ostri nepregledni desni ovinek je pripeljala nekoliko prehitro in preveč proti sredini ceste. Takrat je iz nasprotnne smeri pripeljal voznik tovornega avtomobila CE 340-49 Janez Poljanšek. Zaradi nepravilne vožnje Potočnikove je prišlo do trčenja. Na osebnem avtomobilu je nastala precejšnja škoda 10.000 din.

KAJ JEMO V VELENJU

Tržna inšpekcija velenjske občine je 16. in 17. avgusta izvedla dve akciji v trgovinah v naši občini. Hoteli so preveriti kvaliteto, količino in znesek kupnine. V prvi akciji so pregledovali delikatesno blago (sir, šunka, slanina, salame) in sadje ter zelenjavo, kjer so to prodajali na klasičen način. Kvaliteta sadja in zelenjave, ki ga prodajajo na klasičen način (prodajalec ne pripravi blaga vnaprej v vrečke, ampak ga sproti tva) je bila primerna, pa tudi delikatesno blago je bilo v devetih primerih uporabno, le v Delikatesi (Kolin-ska Ljubljana) je bil sir preveč izsušen.

Če je bila kvaliteta blaga primerna, pa tega ne moremo reči za točnost tehtanja. Kar devet poslovalnic je bilo zaradi netočnosti kaznovanih. Razlike med dejansko in izračunano ceno so bile med 0,05 in 1,18 dinarja (seveda v škodo kupca). V Standardu so tako „prislužili“ 49 par, v Delikatesi 51 par, v Nami 81 par, v Merxu (na Celjski) pa celo dinar in osemnajst par!

Deset poslovalnic pa je bilo kaznovanih zaradi neoznačevanja cen. Tako se je v blagajni nabralo vsega skupaj kar za 1500 dinarjev kazni.

Druga akcija pa je potekala po vsej Sloveniji. V Velenju jo je vodila Francka Stiglic, tržna inšpektorica.

Nekaj uslužbencev občine je nakupovalo v enajstih prodajalnah. Vsak je pri nakupu izbral tri vrste sadja ali zelenjave in to blago nesel v prostore občine, kjer je ob sodelovanju kmetijske in sanitarne inšpekcije potekala kontrola kvalitete, cene, teže in embaliranja blaga. Ob pregledu pa so bili prisotni tudi poslovodje obravnavanih prodajal.

Ko bi takrat kdo slučajno prišel k mizi z vsem sadjem in zelenjavo bi verjetno mi-

slil, da je vse to pripravljeno za prašiče. Kvaliteta blaga je bila obupna. Gnilo, plesnivo, izsušeno sadje in zelenjava. Poslovodje pa so nemo strmeli na polno mizo. Nihče seveda ni bil ničesar kriv. „Kaj pa morem, če do-bim takšno blago!“ je bil najpogostejši odgovor prizadetih. Če pa je šlo za razlike v ceni so se zgovarjali na hitrost pri strežbi, ali pa je bilo krivo blago, ki se je v času od pakiranja do prodaje izsušilo (v nekaterih primerih so prodajalci pakirali blago tudi nekaj dni pred prodajo).

Kakšni pa so rezultati? Najbolje, da se ozremo na uradni zapisnik. Najbolj sta zadovoljila ljubljanska NAMA in KIOSK Velenje. Njuno blago je bilo primerne kvalitete. Povsod drugje pa so bile pripombe na kvaliteto, npr: Delikatesa (ERA) – paradižnik je bil mehak in prezrel; čebula je bila gnila, plesniva, nekajena; korenček je bil izsušen; najslabše pa je bilo zelje, saj ga je bilo kar polovico gnilega. Več v Delikatesi niso kupili.

Podobno (čeprav malo manj) so se „izkazale“ tudi naslednje prodajalne: Tržnica, Standard,

Trg, Market, MERX Soštanj (poslovalnica Šmartno ob Paki) Kiosk II Soštanj, Kiosk Pesje, in Tehnocomercator T market. Torej kvaliteta je bila – milo rečeno – na psu!

Pa tudi na drugih področjih ocenjevanja so bili rezultati slabi. Zaradi odstopanj pri ceni je bilo kaznovanih osem (8) od enajstih prodajal. Nadalje so ugotovili, da so etikete na predpakiranem blagu izpisane pomanjkljivo, ponavadi le količina. Na vseh etiketah je manjkala oznaka kvalitete, ponekod naziv blaga, izvor in datum pakiranja.

Pri embalaži pa je bila edina napaka, ki se je dostikrat pojavila, ta, da so bile PVC vrečke nepreluknjane in se je blago še hitreje kvarilo.

Splošna ugotovitev akcije je bila, da je najbolje, da vse prodajalne, ki tega še niso storile, znova preidejo na klasičen način prodaje sadja in zelenjave, saj je kvaliteta blaga pri tem načinu primernejša.

Upajmo, da se bo to čimprej zgodilo, saj sadje in zelenjava, ki ga sedaj kupujemo, dostikrat ni za uporabo.

V. VRBIC

● Seja komiteja občinske konference ZK Velenje

V sredo, 11. septembra, je bila v Velenju seja komiteja Občinske konference Zveze komunistov, na kateri so razpravljali o pripravah na seminar za sekretarje organizacij Zveze komunistov, sklepali pa so o ustanovitvi statutarne komisije ter komisije za kadrovska vprašanja.

● Predavanje o poglobljanju samoupravljanja

V četrtek, 12. septembra, je direktor Raziskovalnega centra za samoupravljanje pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, Mitja Švab, govoril predsednikom osnovnih organizacij sindikata, konference sindikatov, sekretarjem organizacij Zveze komunistov, predstavnikom samoupravnih organov in članom občinskih vodstev Zveze sindikatov in Zveze komunistov o poglobljanju samoupravljanja v temeljnih organizacijah združenega dela in v organizacijah združenega dela. Za to predavanje sta se dogovorila Predsedstvo Občinskega sveta Zveze sindikatov Velenje in Komite Občinske konference Zveze komunistov Velenje na nedavni skupni seji.

● Blagovnica NAME tudi v Slovenj Gradcu

SLOVENJ GRADEC, 10. septembra – Dopoldne so s priložnostno slovesnostjo predali svojemu namenu novo veleblagovnico „NAMA“ v Slovenj Gradcu. Nova veleblagovnica, prva v Mislinjski dolini in na Koroškem, bo pomembno vplivala na nadaljnji hitrejši razvoj blagovnega prometa ne samo v Slovenj Gradcu, pač pa tudi na širšem območju. Pridobitve pa so zagotovo najbolj veseli občani, saj bo poslej ponudba in izbira blaga zagotovo precej boljša, kot je bila doslej.

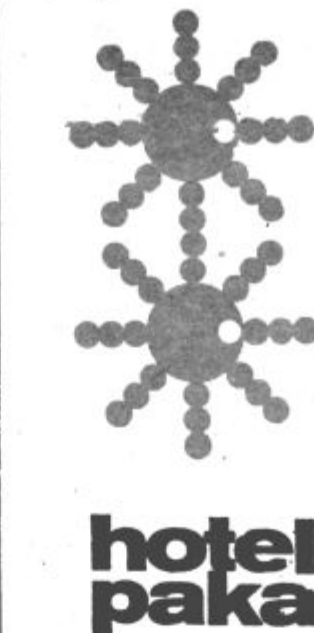
● PIONIRJI POSEBNE OSNOVNE ŠOLE VELENJE SE VKLJUČUJEJO V AKCIJO POMOČI

COPATE ZA ZIBIŠKE PIONIRJE

Učenci višjih razredov Posebne šole Velenje bodo za pionirje zibiške šole sešili 30 parov copat. Tako se bodo s svojim znanjem in spretnostjo vključili v vse splošno akcijo, ki je nujna in človeška. Kot da bi vedeli s kakšnim veseljem bodo zibiški pionirji stopili v novo šolo in kako skrbno jo bodo pazili. Kot da bi jim hoteli z neslišno govorico pokazati, kako velika pridobitev je to. Morda je zamisel porojena v dejstvu, da v istem času v Velenju gradimo tudi zanje novo, svetlo šolo.

Ali ni slutiti v tej akciji, da so naši mlajši in starejši povezani v nenehnem boju za lepši svet, lepše odnose; otrok do otrok, otrok do odraslih in odraslih do otrok; predvsem pa nas vseh do vsega našega.

Izkazana pomoč naših občanov v akciji „Velenje – Zibiki“

Gostinsko podjetje PAKA Velenje

Obvešča in priporoča

Priporočamo vam, da obiščete restavracijo »JEZERO«, kjer vam vsak dan nudimo sveže postrvi.

Ob dobro pripravljeni ribi in dobri kapljici igra glasba za ples in prijetno razvedrilo. Partija MINI GOLFA za vas, vašo družino in prijatelje.

V hotelu »PAKA« pa si privoščite urico kegljanja

Bar je zaradi adaptacije ta mesec zaprt.

VOBA-VAŠ HIŠN

SOBOSLIKA

z voba barvo boste sami polepšali svoj dom po lastnem okusu hitro enostavno in poceni

Voba barva - zanesljiva pot do uspeha

Sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč občine Velenje razpisuje v skladu z Zakonom o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč (Ur. list SRS št. 42/66) in Odloka o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč (Skupščinski šaleški rudar št. 2/71, 4/71 in 8/72)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča za gradnjo I. faze „Mednarodne vasi“ v Velenju

Za gradnjo dveh objektov „Mednarodne vasi“ z dvema individualnima stanovanjskima hišama za trg se oddaja stavbno zemljišče, ki zajema del parcele št. 2400/3 k.o. Velenje v približni izmeri 2400 m².

Pogoji natečaja so naslednji:

1. Izključna cena za zemljišče znaša 35.- din za m² oz. za celotno površino 84.000.- din in se mora plačati v roku 20 dni po pravomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo, sicer se zaračunajo 11 % obresti. Cena zemljišča je določena na približno izmero in se dokončno določi po odmeri zemljišča.
2. Zemljišče se oddaja komunalno neopremljeno in je zato investitor dolžan zemljišče v celoti sam komunalno opremiti po potrjenem načrtu in nosi s tem v zvezi vse stroške. Sklad ne prevzema s tem v zvezi nobenih obveznosti.
3. Rok za pričetek gradnje je šest mesecev po prejemu odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo in za končanje gradnje dve leti po pričetku.
4. Varščina znaša 40.000.- din in jo mora ponudnik vplačati najkasneje dva dni pred odpiranjem ponudb. Ponudnik se lahko udeleži javnega natečaja samo, če predloži dokazilo o plačani varščini.

V primeru, da ponudnik na natečaju ne uspe, se mu varščina vrne, ob uspehi ponudbi pa zadrži in vrne po končanju gradnje, če se ponudnik drži vseh razpisnih pogojev javnega natečaja. Varščina zapade v korist sklada, če ponudnik kasneje od ponudbe odstopi ali se ne drži razpisnih pogojev natečaja.

Varščina se nakazuje na račun št. 52800-652-28073 – Sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč občine Velenje.

5. Uspehi ponudnik mora povrniti tudi stroške postopka v višini 2.000.- din. Javni natečaj je pismen in se ga lahko udeležijo samo družbene pravne osebe. Pismene ponudbe se morajo poslati na naslov Zavod za urbanizem Velenje – Tomšičeva 18 z oznako „Javni natečaj-mednarodna vasi“ najkasneje do 28. 9. 1974. Pismena ponudba mora vsebovati: točen naziv in naslov ponudnika, izjavo ponudnika, da sprejema vse razpisne pogoje natečaja, ponujeno ceno za zemljišče, roke plačila ter rok za začetek in končanje gradnje.

Ugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi: višjo ceno za zemljišče, boljše plačilne pogoje in krajše roke za končanje gradnje. Odpiranje ponudb bo dne 30. 9. 1974 ob 8. uri na Zavodu za urbanizem Velenje – Tomšičeva 18. Pri odpiranju ponudb so lahko navzoči ponudniki, ki se izkažejo s pismenim pooblastilom. Vsa pojasnila in informacije o gradnji in pogojih gradnje dobe interesi na Zavodu za urbanizem Velenje v uradnih dneh.

Številka: 464-A-27/74-3

Datum: 6. 9. 1974

TABLICA PA KAMENČEK

Ponavadi se novega šolskega leta najbolj bojijo šolarji, ker je zopet treba začeti z resnim delom. Letos je bilo huje za starše. Ob astronomskih cenah šolskim potrebščinam, se je marsikdo vprašal: „Le kje so stari časi, ko sem še jaz hodil v šolo? Tablica pa kamenček ...“

ZA PLESALCE

Ste strasten plesalec? Potem je najbolje, da plešete v Restav-

raciji jezero. Ampak, pozor! Šite med odmori, ki jih ansambel, med glasbo pa vajte. Le tako boste imeli priložnosti, da se naplešete.

SREČA

Zadnjič sem imela pa m. č. V kopici Viatorjevih vodnikov sem trčila ravno na stega, ki mu je mama nekaj rojstni dan kupila Bonton.